

Uresničevanje referendumskih programov

stran 6-7

NASLOV

Leto XXXIII
Št. 36

Murska Sobota,
12. maja
1981

CENA 4 DIN

VESTNIK

Rezervirano za urednika

Čprav sem pred kratkim že zapisal, da tudi letos pripravljamo Vestnikov izlet za svoje zveste bralce in naročnike, kaže, da ste nekateri to novico spregledali. To bi lahko sklepal iz vaših vprašanj, zato naj še enkrat ponovim, da tudi letos izlet zanesljivo bo, potovali pa bomo v začetku septembra na Hrvaško. Seveda bodo lahko potovali z nami le tisti, ki bodo v prvi polovici leta poravnali naročnino za Vestnik, izmed njih pa bomo izžrebali tudi srečneže, ki bodo potovali na izlet brezplačno. Že v prihodnjih dneh se bo oglasil pri vaš pismo- noša, zato nikar ne odklonite plačila naročnine. Če pa se boste mudili v Murski Soboti, se oglasite v naši upravi, kjer lahko osebno poravnate naročnino in dobite več informacij o samem izletu.

13. MAJ — DAN VARNOSTI — V spomin na 13. maj 1944, ko je predsednik Tito v Drvarju podpisal odlok o ustanovitvi oddelka za zaščito naroda (OZNA), praznujemo dan varnosti. Praznik bomo slovesno proslavili tudi v Pomurju, delavci organov za notranje zadeve in vsi delovni ljudje pa se zavedamo, da bomo le enotni in povezani lahko tudi v prihodnje uspešno delovali pri razvijanju in varovanju pridobitev naše družbe.

Ob 13. maju — dnevu varnosti

Ob obletnicah in praznovanjih se navadno spominjamo preteklosti, ocenjujemo uspehe in iščemo vzroke za neuspehe ter načrtujemo pot na pridobljenih izkušnjah.

Osnove našega varnostnega sistema moramo iskati že v predvojnem organiziranju KPJ. Pod vodstvom OF slovenskega naroda je bila nekaj mesecev po napadu agresorja na Jugoslavijo ustanovljena Varnostno obveščevalna služba zatem pa še narodna zaščita, ki sta imeli glavno nalogo bojevati se proti ovaduhom in domačim izdajalcem ter zagotovila še večja varnost, se je pokazala potreba, da je tovariš Tito v težkih a slavnih dneh naše revolucije 13. maja 1944 v Drvarju podpisal odlok o ustanovitvi oddelka za zaščito naroda (OZNA). Prehajena pot varnostne službe od samega začetka pa do danes je bila težavna, saj je morala preiti prenekatero težka in uspešna obdobja. Zaupana ji je bila pomembna in odgovorna naloga, da s svojo dejavnostjo varuje družbene vrednote, katere so si jugoslovanski narodi in narodnosti izbojevali z velikimi žrtvami med NOB, da odkriva in preganja vsakogar, ki bi tako ali drugače poskušal rušiti pridobitve NOB in socialistične družbe — naš z ustavo določen sistem socialističnega samoupravljanja ter tako onemogočil našemu državljanu mirno živeti v združeni demokratični socialistični državi. Največja pozornost varnostne službe je posvečena predvsem preventivnemu delovanju, preprečevanju raznega kriminala, zagotavljanju varnosti na cestah, varnosti ob državni meji in drugo, dejavnost.

Varnost izhaja iz obstoječih družbenopolitičnih in družbenoekonomskih odnosov, to pa predvsem zaradi tega, ker je varnostni sistem sestavni in nerazdružljivi del naše družbe. Najširša oblika podružbljanja varnosti je družbena samozaščita. Opravila varnosti so decentralizirana, opravlja pa predvsem tista dela, za katera je ustrezno strokovno usposobljena in materialno tehnično opremljena.

Varnostne razmere v naši državi so ugodne, vendar zadnja dogajanja kažejo, da notranja in zunanja dejavnost političnih ekstremnežev še ne miruje in hoče na vsak način rušiti naš socialistični razvoj ter bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov. Zato je naša budnost še toliko bolj potrebna.

Varnostni položaj v Pomurju je ugoden, saj se je v letošnjem letu izboljšala prometna varnost, število kaznivih dejanj je v upadanju, v upadanju pa so tudi kršitve javnega reda in miru. Nezadovoljiva je le požarna varnost in varstvo pri delu, katerim se bo posvečala večja preventiva. Organi za notranje zadeve tesno sodelujemo s JLA in carino in tako tudi ob meji beležimo ugodno varnostno situacijo.

Letošnji praznik 13. maj praznujemo že drugič brez našega najdražjega državljanja in borca za mir tovariša Tita. Praznovali ga bomo delovno. V ta namen pripravljamo športna srečanja med OZN in JLA ter delovnimi organizacijami, udeležili pa se bomo tudi družabno-sportnega srečanja Uprav za notranje zadeve Cakovec, Varaždin in Murska Sobota v Varaždinu, priredili bomo družabno srečanje za vse delavce, kakor tudi upokojence, kjer bomo najzaslužnejšim podelili priznanja. V okviru letošnjega praznovanja bo tudi razstava Varnost in družbena samozaščita, ki je posvečena 40-letnici vstaje in ustanovitve Varnostno obveščevalne službe Osvobodilne fronte (VOS OF) in narodne zaščite (NZ). Razstavo si bomo lahko ogledali v Murski Soboti od 21. do 26. maja.

Delavci ONZ smo ponosni, da smo pripadniki varnostne službe, ki je bila ves čas v službi ljudstva, delavskega razreda in partije, kajti samoupravljanje, domovina in svoboda so neločljivo povezane vrednote, ki jih je vredno varovati in braniti. Ustvariti smo jih pod vodstvom predsednika Tita in partije, zato danes po 37 letih naporov in prizadevanj delavcev organov za notranje zadeve s ponosom gledamo na rezultate in uspehe nad vse odgovornega dela. Zavedamo se, da bomo le enotni in povezani z delovnimi ljudmi lahko tudi v prihodnje uspešno delovali pri razvijanju družbene samozaščite kot najširše oblike varovanja naše družbe. To od nas pričakujejo delovni ljudje, zato tudi nove naloge ne bodo neizvedljive ali pretežke.

Stefan Abraham
delavec UNZ

GORNJA RADGONA

VSE ZA INVALIDE

V Gornji Radgoni je že vse pripravljeno za sobotno zanimivo in hkrati humano tradicionalno prireditev, katere osrednji del bo priljubljena nogometna tekma med suhimi in debelimi na stadionu bratstva in enotnosti. Seveda so, kot vsako leto, pripravili tudi zanimivo povorko, v kateri bodo sodelovali pionirji, gasilci, godba na pihala, delavci iz posameznih delovnih organizacij in številna motorna vozila — skupno okrog 1000 udeležencev — poskrbeli pa so tudi za zanimivost, ko se bodo z letali pripeljali padalci in na stadion »padli« z žogami. Tako kot vsa leta nazaj bodo čisti izkupiček od te prireditve — vsi organizatorji delajo brezplačno — namenili za posebne namene, letos za ureditev invalidskih prostorov v Gornji Radgoni.

J. K.

MURSKA SOBOTA

OPREMA ZEMLJIŠČ

Iz programa dela samoupravne interesne skupnosti za cestno in komunalno dejavnost izhaja, da bodo letos nadaljevali s pripravami in opremljanjem stavbnih zemljišč v soboški občini. Zlasti velja to za usmerjeno blokovsko stanovanjsko gradnjo, saj gre za ureditev zemljišč, kjer bo stalo 299 stanovanj na Lendavski ulici — sever, 32 stanovanj v ulicah Staneta Rozmana in Cvetkovi, kakor tudi 90 stanovanj v Stari in Mojstrski ulici. Istočasno pa bodo nadaljevali z odkupi in ocenitvami stavb v ostalih predelih mesta Murska Sobota, in sicer po sprejetem srednjeročnem planu skupnosti. Večja skrb je namenjena tudi pripravi in opremljanju stavbnih zemljišč za individualno gradnjo, predvsem za 43 parcel v naselju »Jugovo« v Beltincih in 183 parcel v Černelavcih. Zazidalni načrti omogočajo taka dela še v Krogu, Martjancih, Moravcih in Rogoševcih.

M. J.

LIUTOMER

OBRESTOVANE INVESTICIJE

Popotnik, ki ga pot slučajno zanese te dni v Ljutomer, bo lahko ugotovil, da je mesto eno samo veliko gradbišče. Domačinom je to vsekakor razumljivo, saj se vsi skupaj pripravljajo za osrednjo proslavo občinskega praznika, ki bo 7. junija. Prav tokrat bo namreč slavnostna otvoritev muzeja taborskih gibanj in veliko množično zborovanje pred muzejem. Slavnostni govornik bo predsednik RK SZDL Mitja Ribičič. V teh dneh se končujejo zunanja dela na stavbi, kjer bo muzej. Istočasno pa grede h koncu tudi dela na prizidku kulturnega doma, v katerem bo umetnostna galerija, imenovana po domačinu slikarju Atonu Trstenjaku. Otvoritev le-te bo na predvečer občinskega praznika. Prav zaradi teh zaključnih del pa je mesto Ljutomer dobilo takšen delovni videz. Oba kulturna objekta bosta velika pridobitev.

D. L.

LENDAVA

REVIJA PEVCEV

Tako kot vsako leto, bo tudi letošnji maj posvečen številnim prireditvam, športnim in kulturnim. Zveza kulturnih organizacij Lendava je pripravila več revij za mlade pevce in plesalce pa tudi za odrasle. 8. maja je bila v Črenšovcih revija otroških in mladinskih pevskih zborov, 10. maja so se v Gornjem Lakošu v kulturnem domu srečale otroške in mladinske folklorne skupine. 17. maja bodo v Turnišču nastopile pevске skupine odraslih, 24. maja pa bodo pred novo osnovno šolo v Veliki Polani zaplesale prav tako odrasle folklorne skupine. Lanskoletne izkušnje so pokazale, da mladi radi sodelujejo v folkornih skupinah, in tako prispevajo k ohranitvi ljudskega izročila. Vse bolj se uveljavlja tudi mladinsko petje, saj ima vsaka šola po nekaj pevskih zborov. Letošnje revije mladih plesalcev in pevcev so posvečene tudi pomembnim jubilejem.

J. D.

ODKRILI SO SPOMENIK. Na memorialni slovesnosti so v soboto na pokopališču v Križevcih pri Ljutomeru odkrili spomenik devetim padlim žrtvam iz Krajevne skupnosti Križevci pri Ljutomeru. Maksimiljan Aleksič iz Kristanec, Anton Magdič iz Iljaševca, Anton Sunčič iz Borec, zakonca Katarina in Ivan Žalik iz Logarovec, Ciril Jureš iz Bunčan, Alojz Križanič — Miro in zakonca Emilija in Janez Prelog so sicer že pokopani na tem pokopališču, vendar pa je krajevna organizacija ZVB pripravila novo skupno grobnico in jim uredila spomenik. V govoru je predsednik KO ZVB Anton Štuhec orisal življenjsko pot borcev — partizanov, nato pa je Rado Pušenjak v imenu izvršnega sveta SO Ljutomer odkril spomenik. Slovesnosti so prisostvovali tudi predstavniki skupščine občine in družbenopolitičnih organizacij občine Ljutomer.

Dušan Loparnik

Premalo kritično

Pokrajinski komite ZK Kosova in za njim centralni komite ZK Srbije sta pred dnevi kritično obravnavala vzroke in posledice nedavnih dogodkov na Kosovu, kjer se sovrážna dejavnost še nadaljuje v raznih oblikah, od pisanja sovrážnih gesel, poskusov širjenja pamfletov, vnašanja dezinformacij med občane do motenja pouka v šolah, groženj dijakom v njihovim staršem itd. Pri tem se kaže delovanje tako notranjega kot zunanjega sovražnika s pozicij albanskega nacionalizma in iredentizma, albanskih emigrantskih organizacij v tujini in skupin, ki jih podpirajo in podkupujejo razne tuje obveščevalne službe. Njihov cilj je spodkopati socialistično Jugoslavijo, odcepiti Kosovo in druge dele naše države, kjer žive Albanci, in

jih priključiti Albaniji. V oceni položaja je med drugim rečeno, da je Albanija v odnosih z našo državo sicer pokazala nekakšno pripravljenost razvijati dobre sosedske odnose, čeprav je hkrati razvijala ne samo propagandno-subverzivno dejavnost, temveč tudi odkrito idejnopolitično propagando s pozicij nacionalizma. Vse te stvari smo premalo kritično ocenjevali. Napako smo storili tudi s tem, da se nismo spuščali v javno polemiko in da na protijugoslovanske napade sploh nismo odgovarjali.

Iz Albanije smo na Kosovu uvažali učbenike in literaturo brez vsestranske analize in idejne ustreznosti, kakršna bi bila potrebna za uporabo v naših šolah in na prištinski univerzi. O učbe-

nikih niso razpravljali niti v pokrajinskem komiteju niti v izvršnem svetu skupščine Kosova. Šele pred dnevi so imenovali posebno komisijo, ki se bo lotila tega dela.

Pokrajinski komite ZK Kosova je ocenil, da je v prvi vrsti sam odgovoren za varnostni položaj v pokrajini. Mahmud Bakali, predsednik pokrajinskega komiteja ZK, je odstopil.

Ob dogodkih na Kosovu ni odveč posebej poudariti potrebo po večji budnosti v vseh okoljih, predvsem pa to velja za obmejna območja, kakršno je tudi Pomurje. Ideološka diverzija ubira danes nove poti, odprtost naših meja ji daje priložnost, po drugi strani pa nas obvezuje, da kritično in tudi samokritično ocenjujemo položaj.

Prijatelje izbiraš — sosedov pa ne

Polemika med sosednjima nevrščenicima Pakistanom in Indijo se vedno bolj približuje nevarni meji. Povod za to je Sovjetska navzočnost v Afganistanu in ameriška namera, da oboroži Pakistan. Indira Gandhi je pred nedavnim dejala, da ob takšnem razvoju dogodkov Indija lahko spremeni svoje stališče, da bo atomsko energijo uporabljala samo v miroljubne namene. Torej pretnja z atomsko bombo. Podobno je v Pakistanu. Indijski dnevnik The Times of India je objavil članek z naslovom: „Bomba je edini odgovor“. Morda bodo Združene države Amerike dojele, da ne morejo ignorirati države s 700 milijoni prebivalcev, ki razpolaga z jedrskim orožjem — piše avtor članka, direktor indijskega instituta za vojaško obrambo Subrahmanyam. V Pakistanu zatrjujejo, da ameriško orožje ne bo naperjeno proti Indiji in da želijo z njim le „okrepiti obrambo“.

Ameriški kongres namerava dodeliti Pakistanu posebno vlogo pri uresničevanju načrtov Pentagona, med drugim naj bi bil kanal za preskrbovanje afganistanskih urotnikov z orožjem.

Pakistansko-indijske odnose bremenijo nekateri obmejni spori, zaradi katerih sta se sosedji že trikrat spopadli. Mar res ne moremo najti skupnega jezika s Pakistanom — se je te dni spraševal neki ugledni in-

dijski komentator. Kaže, da je resnično edina pot za pomiritev trezen dialog, brez groženj z atomskimi bombami, kajti spopad med Pakistanom in Indijo bi utegnil biti kaj več kot samo spopad med državama, ki svoje sosesčine ne moreta zanikati ali spremeniti.

Podobno napeto ozračje je tudi med Sirijo in Izraelom, ker so sir-

ske mirovne sile v Libanonu postavile rakete zemlja—zrak. Moskva in Washington posredujeta.

Sirsko-sovjetska stran bo kot pogoj za pogajanja o umiku sirskih raket iz Libanona zahtevala od Izraela, da bo ta nehal napadati libanonsko ozemlje in palestinska središča na libanonskem jugu.

Najtežja v dvajsetih letih

Kmetijci v Baranji in Slavoniji trdijo, da so uspešno opravili v zadnjih dvajsetih letih najboljše leto in najtežjo spomladansko setev. Posejali so 333 tisoč hektarov površin, od tega 106 tisoč v družbenem sektorju.

S koruso so posejali več kot 202 tisoč hektarov, s sladkorno peso pa okoli 22 tisoč hektarov v družbenem sektoru.

rju in le 2270 v zasebnem. Sončnice so posejali na 10 tisoč hektarov v družbenem sektorju in tako presegle načrt za 36 odstotkov.

Kmetijci v obeh pokrajinah pravijo, da je bila letošnja spomladanska setev najtežja v zadnjih dvajsetih letih predvsem zaradi vremenskih neprilik.

MED ŠPANIJO IN IRSKO

V Španiji so pred dnevi pokopali štiri žrtve političnega nasilja, med njimi generala Andresa Gonzalesa de Susa, v kaznilnici v Belfastu na Severnem Irskem pa je umrl Bobby Sands, po 66 dneh gladovne stavke, da bi mu priznali status političnega zapornika. V isti kaznilnici so še trije zaporniki, ki nadaljujejo gladovno stavko, in to z istim namenom kot Sands. Pokopali so žrtve v Španiji, pokopali so Bobbyja, nemir pa je ostal.

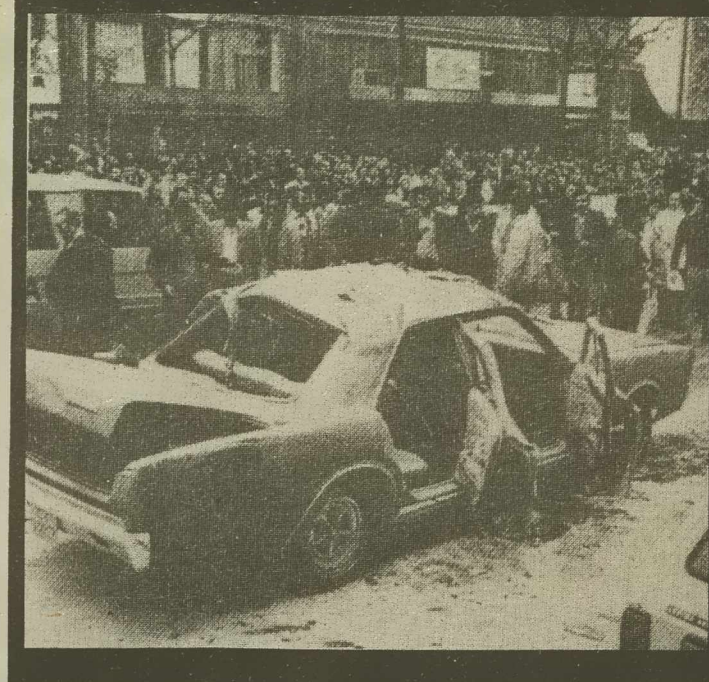
Španiji grozita dve nevarnosti: zarotništvo skrajne desnice, ki na ves glas grozi, da bo uničila ustavno ureditev, vrgla kralja in razbila parlamentarno monarhijo. Druga nevarnost je nasilje na političnem prizorišču. Tajna oborožena »armada« seje nasilje in smrt ter grozi predvsem vojski in varnostnim organom. Njihov cilj je politika v smislu »čim slabše, tem boljše«, ker so prepričani, da se jim možnost ponuja v zmešnjavi.

Tako se je zgodilo, da so se teroristi in zarotniki znašli z roko v roki, čeprav se imajo za smrtno sovražnike. Zarotniki namreč trdijo, da je politično nasilje največje zlo, zato mora vojska pokončati vsa tajna

gibanja. Vojsko pa želijo vznemiriti in jo pripraviti do odkritih spopadov tudi komandosi.

Velika večina Špancev nasprotuje nasilju in zarotniškim težnjam. Vlada stalno govori, da je položaj normalen, vendar daje vtis, da ni sposobna obracunati s skrajneži. Kaže, da žrtev generala, podoficirja in dveh vojakov še ni dovolj, da bi bila vojska do kraja vznemirjena.

Sandsova smrt visi kot oblak nad odnosi med republiko Irsko in Britanijo. Britanci sicer vedo, da jim je sodelovanje irske republike nujno potrebno ne samo pri zatiranju terorizma ampak še posebno pri iskanju dolgoročne politične rešitve tragičnega problema, ki ga ustvarja situacija v Severni Irski. V Londonu se bojijo, da bo Sandsova smrt zaprla pot nadaljevanju pogovorov, ki sta jih lani v Dublinu načela britanska predsednica Thatcherjeva in irski predsednik Haughey. Neki irski dnevnik je ob Sandsovi smrti zapisal, da se je treba upreti klicem siren, ki bi potegnili celo Irsko v pokol. Naj obvlada modrost, da se bodo občutljivi pogovori o anglo-irskih zadevah nadaljevali.

Samo tri dni po tistem, ko so ubili generala Gonzalesa de Susa, in skoraj na istem mestu, v središču Madrida, sta dva mladeniča na motorju, vrgla bombo v avto generalpolkovnika Joaquina Valenzuela. General je bil ranjen, trije spremljevalci so bili mrtvi, ranjenih pa je bilo okoli deset ljudi. Ta novi atentat je pravi šok za državo, kajti lahko se zgodi, da bo vojska izgubila potrpljenje.

Po možnostih in ne po potrebah

Že od zdavnaj smo navajeni govoriti o gospodarjenju v skladu s sredstvi, ki so nam na razpolago, o porabi glede na možnosti itd. Vendar se nam še vedno dogaja, da gospodarimo in porabljamo v okviru planiranih možnosti, ki pa so znatno večje, kot so možnosti porabe sredstev na podlagi realizacije načrtovanih in drugih, ne nazadnje tudi — zapravljenih možnosti.

Tako se nam je često dogajalo, da smo zbirali možna sredstva za razvoj svoje delovne organizacije, svoje občine, svoje regije itd. z vedno večjo zajemalko, tudi tako, da smo se zavestno preplanirali, delali večje načrte, kot pa smo jih mogli uresničiti, vedoč da bodo neuresničljivi samo z že zbranimi sredstvi in da bomo nekako že dobili še več sredstev tedaj, ko bodo kakšne naše investicije ostale nedokončane.

Vsaka vas, vsako mesto, vsaka občina, vsaka regija ... si je prizadevala zgraditi kar največ in vsakdo je tekmoval s svojimi sosedi, kar je bilo navsezadnje tudi dobro, dokler je bilo od kod jemati in dokler ni bilo potrebno vsega tega tudi vračati. Toda pri tem vračanju nam je izdatno pomagala nastajajoča, potem pa vse bolj galopirajoča inflacija, kajti kdor se je bolj zadolžil za kar najdaljši čas, je mogel računati, da bo izplaval s kar najmanjšimi napori pri vračanju denarja, ki je izgubljal vrednost, tako da so nekoči veliki obroki postali simbolični, tveganje najemanja kreditov pa je bilo že kar impozantno.

Zdajšnje razmere v dviganju čezmernih cen nas spominjajo na takratna naša ravnanja, da bomo z večanjem cen

PISMO IZ BEOGRADA

nadoknadili, kar izgubljam z nizko storilnostjo. Okvirji razpoložljivih sredstev so torej tudi zdaj preveč razrtezani, da bi nas zares omejevali v realnem prostoru ustvarjanja novih vrednosti in zato postajajo pravzaprav že bolj formalni, več pa so nekakšne elastike, ki jih je mogoče kar naprej raztezati.

Na to nas spominja tudi dejstvo, da so republike in pokrajini za prihodnjih pet let planirale za okrog 330 milijard dinarjev več, kot pa je planirano za vso Jugoslavijo in še pri teh načrtih razvoja je očitno, da gre za številke, ki pomenijo tudi nekakšno navidezno zmanjšanje investicijskih načrtov, saj je očitno, da se bodo cene izdatneje povečale v petih letih in da bomo na koncu srednjeročnega planskega obdobja dobili znatne prekoračitve, ki jih bo znova opravičevala inflacija.

Ko pa ob takšnih razmerah tako uokvirjenega gospodarjenja slišimo razprave o zajemanju ekstraprofita, to je ustvarjenega dohodka na podlagi posebno ugodnih pogojev gospodarjenja, ki jih večina organizacij združenega dela nima, potem se nam zazdi, da je čezmerno dviganje cen pravzaprav že splošni način ustvarjanja dohodka čez dovoljene meje ekonomike oziroma zakonitosti ekonomike in da je to pravzaprav že nekaj takega kot ustvarjanje ekstraprofita pojmovanega v okviru dohodka.

Čeprav še nimamo kriterijev za zajemanje ekstradohodka, ker strokovni in družbeni krogi s tem še niso na koncu, pa je že zdajšnji zakon o politiki cen nekaj takega, kar nam lahko odmerja razpolaganje z dohodkom na način, ki utegne izravnati pridobivanje in delitev dohodkov tako, da čezmernosti več ne bo. Toda to le tedaj, če smo res pripravljeni ta zakon dosledno uresničevati kot pravilo obnašanja za vse. Ker pa je to zopet le zakonski okvir, torej eden izmed možnih okvirjev, si od njega ne moremo kaj velikega obetati, dokler so še kakšne možnosti zbiranja sredstev zunaj združevanja dela in sredstev, torej po pravilu planiranih veličin, ne pa ustvarjenih vrednosti.

Z omejevanjem porabe sredstev na okvirje planiranih možnosti torej ne moremo priti daleč, kakor ne moremo priti nikamor z nekakšnim omejevanjem in prisilo, ki ne izvira iz splošnega prepričanja, da je to res koristno. Načrti so namreč samo vaba človekovi ustvarjalnosti, realizacija načrtov pa je realni okvir gospodarjenja, ki ga ne moremo prestopati nekaznovano.

Viktor Širec

Telegrami

ADIS ABABA — Tu so se sestali predstavniki najmanj razvitih afriških držav. Gre za pripravljeno zasedanje pred konferenco OZN septembra v Parizu, ki bo obravnavala gospodarske težave najmanj razvitih dežel na svetu.

PARIZ — Po podatkih francoskega instituta za statistiko je meseca marca letos v Franciji propadlo 1524 podjetij, kar je za 16 odst. več kot leto pred tem.

NEW DELHI — Indijska ministrska predsednica Indira Gandhi je na devetdnevni turneji po Švici, Kuvajtu in po Združenih emiratih.

LONDON — Na neki pošti so pravočasno odkrili pisemsko bombo, ki je bila namenjena princu Charlesu. Razstrelivo ni bilo smrtonosno.

VARŠAVA — Poljski sejm je sprejel zakon o združevanju zasebnih kmetovalcev v sindikate. V zgodovini sindikalnega gibanja je to prvi primer takšnega združevanja.

MOSKVA — Tu je umrl letalski maršal Vladimir Sudec, heroj Sovjetske zveze in narodni heroj Jugoslavije. Leta 1944 je poveleval letalskemu korpusu sovjetske armade, ki je sodeloval z enotami NOB pri osvobajanju Beograda in na sremski fronti.

BANGKOK — Vietnam je opozoril, da ne bo priznal nobene odločitve, sprejete na mednarodni konferenci o Kampučiji, ki jo predvideva lanska oktobrska resolucija generalne skupščine OZN.

CANBERRA — Avstralija bo podpisala sporazum o ustanovitvi skupnega sklada za surovine pri Združenih narodih. Namen tega sklada je sodelovati pri financiranju programa za stabilizacijo mednarodnega trga in cen najpomembnejših surovin.

LAGOS — Nigerija je uradno obsodila ZDA, Francijo in Veliko Britanijo, ker so v varnostnem svetu OZN dale veto na resolucijo o uvedbi gospodarskih sankcij proti južnoafriškemu režimu.

BONN — Zvezna republika Nemčija je obljubila, da bo Pakistanu povečala svojo gospodarsko pomoč.

Telegrami

Brez podcenjevanja, zreleje in smejeje

Zadnje sejo — bila je prejšnja sredo v Murski Soboti — je medobčinski svet ZKS za Pomurje namenil problematiki razvojno-raziskovalne in inventivne dejavnosti v naši regiji. V obširni razpravi — mimogrede rečeno, nekateri

razpravljavci bi bili lahko konciznejši — ki je ne gre jemati zgolj kot svarilen opomin, marveč predvsem kot napotilo za nadaljnje ustvarjalno delovanje na tem izredno zahtevnem področju. Samo lahko slišali veliko. Dej-

stvo je, da so razmišljanja o tem, v sedanjih stabilizacijskih časih zelo pomembnem vidiku gospodarstva, čedalje zrelejša in pronicajo. resda zlagoma, a zanesljivo, v vse pore družbenega življenja. Da postaja raziskovanje in inovacijska ter racionalizatorska dejavnost zavest in last delovnega človeka in občana na osnovi konkretne motiviranosti, to je dohodka, njegovega ustvarjanja, delitve in razporejanja, je naglasil v svoji razpravi član predsedstva CK ZKS dr. Anton Vrataša.

V regiji ni raziskovalne ustanove, zato se pojavlja Pomurje v okviru Raziskovalne skupnosti Slovenije zgolj v vlogi uporabnika. Mar ne bi sprico tega spoznanja kazalo zaokrožiti raziskovanih nalog na ravni regije in jih predvsem materialno spodbuditi, saj je nalog, zlasti na strateških področjih, kakršna so energetika, kmetijstvo in zdraviliški turizem — če omenimo le nekatere — še preveč in tudi strokovnjaki bi se našli. Kaj, ko bi se denimo lotili kadrovske problematike v regiji in se skozi globalno raziskavo skušali dokopati do kolikor mogoče uporabnih podatkov, je bila izrečena konkretna pobuda.

Kako nasploh vgrajevati v delovni proces več znanja in kako pospešiti delo vseh štirih občinskih raziskovalnih skupnosti, obenem pa tudi področne raziskovalne skupnosti za Pomurje — slednje je sicer novost, ki jo bo treba v bližnji prihodnosti utrditi — so bila v razpravi, lahko bi dejali, da nosilna vprašanja. Sicer pa smo nanje uvodoma že odgovorili, dodati še velja, da najbrž le z boljšim in doslednejšim nagrajevanjem po delu v organizacijah združenega dela in jasno, da tako, da se s tem področjem ne bodo ukvarjali zgolj kvalificirani in visokokvalificirani kadri in

pešica strokovnjakov, temveč, da bo ustvarjalni, raziskovalni napor domena slehernega zaposlenega.

Če si nekateri razvojno-raziskovalni oddelki v devonih organizacijah Ina-Nafta, Gorenje-Elrad, Radenska, Gorenje-Varstroj in sozd ABC Pomurka prizadevajo, da bi se uradno registrirali kot raziskovalne ustanove, zgolj pri tem ne sme ostati. Najbrž tudi ne bi smela zadoščati težnja, da bi v vseh organizacijah združenega dela, kjer združuje delo in sredstva nad 500 zaposlenih, ustanovili službo za inventivno dejavnost. Treba bo doseči stvarno množičnost, tako kot smo jo delno nakazali in nenazadnje preko regijskega društva izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav, ki ga nameravajo ustanoviti letos, v letu, ki smo ga v Pomurju proglasili za inovacijsko.

Navsezadnje bi morale imeti nekoliko tvornejši odnos do prizadevanj na tem področju v naši regiji tudi nekatere republiške institucije in ne kot na primer ljubljanska biotehnična fakulteta, ki je glede nadaljnega razvijanja projekta bioplina v Pomurju kaj neprijazno odgovorila pomurkim inovatorjem v okviru odbora za inventivno in raziskovano dejavnost pri medobčinski gospodarski zbornici.

Naj ob koncu dodamo še naslednje: v pomurskih delovnih kolektivih — so dejali na seji medobčinskega sveta ZKS za Pomurje — je bilo opravljenih veliko, na videz drobnih, a koristnih izumov in izboljšav. škoda le, da jih statistika ni zabeležila. Prihranki so namreč znatni. V prihodnje bi bilo zelo prav, da bi se zabeležili, če že ne zaradi drugega, pa vsaj zaradi argumenta, da nikakor ne gre podcenjevati ustvarjalnih sposobnosti in hotenja delovnih ljudi Pomurja.

Branko ŽUNEC

Štefan Čahuk — novi predsednik OK SZDL

Na minuli seji občinske konference socialistične zveze v Murski Soboti so za novega predsednika OK SZDL izvolili 47-letnega Štefana Čahuka, ki je bil od januarja 1977 podpredsednik izvršnega sveta skupščine občine v Murski Soboti.

Tovariš Štefan Čahuk se je rodil 22. decembra 1934 v Noršincih pri Murski Soboti in izhaja iz kmečke družine.

Po končani osnovni šoli je dve leti obiskoval srednjo gozdarsko šolo v Ljubljani, nato pa učiteljske v Murski Soboti in Celju. Zatem je končal pedagoško akademijo v Mariboru. Sprva se je zaposlil na osnovni šoli v Pertoči, kjer je delal sedem let; od tega je bil zadnjih pet let ravnatelj na omenjeni šoli.

Po vrnitvi iz Jugoslovanske ljudske armade so ga leta 1956 sprejeli v vrste zveze komunistov, nakar se je zlasti aktivno vključil v delovanje vseh družbenopolitičnih organizacij in društev, ki so delovale v krajevni skupnosti Pertoča. Zaupali so mu več odgovornih družbenopolitičnih funkcij, med drugim pa je bil tudi predsednik krajevne organizacije socialistične zveze. V času službovanja v Pertoči in Murski Soboti je bil dve mandatni dobi član komiteja občinske konference zveze komunistov.

V skupščini občine v Murski Soboti se je zaposlil leta 1961, kjer je opravljal dela in naloge svetovalca za

šolstvo, kulturo in telesno kulturo celih sedem let. Sodeloval je tudi pri ustanavljanju občinskih samoupravnih interesnih skupnosti, zato so mu zaupali opravljanje nalog tajnika občinske izobraževalne skupnosti.

Sedaj sodeluje v nekaj svetih, komisijah oziroma koordinacijskih odborih občinske konference zveze komunistov in socialistične zveze. Je delegat občinske konference socialistične zveze in član delegacije za delegiranje delegatov v republiško konferenco Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije. V tem času je bil tudi predsednik regionalne skupščine za zaposlovanje in član skupščine izobraževalne skupnosti Slovenije, več kot štiri leta pa je opravljal nadvse odgovorno dolžnost profesionalnega podpredsednika izvršnega sveta skupščine občine v Murski Soboti.

M. Jerše

NEKAJ ZA VOZNIKE

Deset nasvetov defenzivne vožnje

Ste že kdaj slišali za nasvete za defenzivno vožnjo? Da ne! Potem pa je že zadnji čas, kajti s prvim majem je — to pa vam je gotovo ali bi vam vsaj moralo biti znano — začel veljati nov zakon o temeljih varnosti cestnega prometa.

Nasveti za defenzivno vožnjo — čeprav ni najboljši izraz bi defenzivna vožnja lahko pomenila obrambno, branilno vožnjo — pojasnjujejo, kako lahko voznik predvidi nevarnost oziroma nespretnost drugega voznika, pešca, kolesarja, motorista. Pa pojdemo kar po vrsti!

Izogibajte se cest s pregostim prometom, če je seveda le mogoče. Nikoli ne vozite na meji svojih sposobnosti in sposobnosti vašega vozila!

Nikoli ne ovirajte prometa!

Skrbite za to, da vas bodo drugi v vseh okoliščinah pravočasno videli! Očitno, pravočasno in razumljivo opozarjajte na svoje namere!

Bodite pozorni na vedenje drugih voznikov, kolesarjev in pešcev!

Navadite se vnaprej predvidevati nevarnosti!

Vedno skrbite za primerno varnostno razdaljo!

Ne napljetajte drugih v vaše manevre in bodite strpni do napak drugih!

Zlasti pa — dosledno se ravnajte po novem zakonu o temeljih varnosti cestnega prometa.

(po Delu b. Z.)

ČAKAJO NA BROD

Krajevna skupnost Krog, zlasti pa ljudje, ki imajo zemljo na obeh straneh Mure, skupaj z drugimi že vrsto mesecev čakajo na brod. Stari je namreč zaradi dotrajanosti skoraj izginil pod mursko gladino, na novega pa bodo morali očitno počakati še dva meseca in zanj odšteti 200 tisoč dinarjev. Ta prometna povezava bo spet razveselila turiste. Škoda je le, da bodo morali na njo čakati do sredine poletja.

—js—

Kje je druga polovica?

V sredo je bila v Ljutomeru seja skupščine kluba samoupravljalcev. Čeprav je klub bil ustanovljen že januarja 1978, to je pred več kot tremi leti, je vse do danes podpisalo pristopno izjavo le 30 delovnih organizacij in samoupravnih skupnosti ali dobra polovica. le-te pa združujejo samo 40 odstotkov vseh zaposlenih v občini.

Klub samoupravljalcev občine Ljutomer je bil ustanovljen z namenom, da kot posebna skupnost delavcev v združenem delu načrtno usmerja družbene dejavnosti pri razvijanju samoupravljanja, skrbi za večje uveljavljanje neposrednih interesov delavcev na področju izobraževanja, obveščanja, svetovanja in izmenjave izkušenj v samoupravni praksi. Klub naj bi opravljal predvsem konkretne naloge v skladu z neposrednimi interesi samoupravljalcev, omogočil in organiziral neposredno izmenjavo izkušenj samoupravljalcev in delegatov pri razvijanju vsebine, organizacije in metod samoupravljalške prakse.

Načrti so bili dobro zastavljeni, vendar pa se je ustavilo pri članstvu. V teh treh letih se je odbor ubadal le z iskanjem metod in oblik dela, preko katerih naj bi samoupravljalci in sam klub pričel služiti svojemu namenu.

Ves čas dela so si člani odbora prizadevali pridobiti še večje število članov, kar pa jim ni uspelo.

Na seji v sredo je skupščina kluba samoupravljalcev ponovno sprejela akcijski načrt in program dela za letošnje leto.

Osnovna naloga bo vsekakor priprava na tretji kongres samoupravljalcev Jugoslavije. V okviru priprav bo klub organiziral posebne tematske razprave na naslednje teme: Delovanje delegatskih odnosov. Svobodna menjava dela in Delitve osebnega dohodka in dohodkovni odnosi. Vse te razprave bodo že v mesecu maju.

Nadalje bodo člani kluba samoupravljalcev aktivni tudi pri uresničevanju politike gospodarske stabilizacije in načelih delitve po delu in rezultatih dela. Prav v jesenskem času bo tudi tretja konferenca Zveze sindikatov Slovenije na temo Socialna politika in krepitev socialne varnosti. Prav tu se odpirajo velike možnosti za delovanje kluba.

Še eno nalogo so si zadali v svojem programu. Širiti in podpirati inovacijsko dejavnost v občini Ljutomer. Naloga ni lahka, saj je odnos do inovatorstva v večini OZD prav mačehovski.

Zadan načrt dela je vsebinsko zelo bogat. Prav bi bilo, da bi se tudi ostalih 30 OZD in samoupravnih skupnosti vključilo v klub, kajti le tako bo dosežen namen dela in delovanja kluba.

Dušan Loparnik

MALA ANKETA

APAŠKA KOTLINA PO SANACIJI

Tricetr let je minilo, odkar je strašno neurje prizadelo Apaško kotlino. Tisti dan — 4. avgust 1980 — pomnijo ljudje iz teh krajev še danes, kajti toča jim ni uničila samo poljščin in napravila ogromno škodo v gozdovih, sadovnjakih in vinogradih, mnogi krajani iz KS Apače in Stogovci so ostali brez strehe nad glavo, uničeno je bilo telefonsko omrežje, električna napeljava, javna razsvetljava... Pomoč prizadetim tudi tokrat ni izostala. Socialistična solidarnost in humanost naših delovnih ljudi in občanov na ravni občine, regije in republike je v veliki meri pripomogla k sanaciji posledic naravne ujme na individualnem in družbenem sektorju. Danes Apaška kotlina zopet živi kot pred lansko naravno katastrofo in ni daleč čas, ko bo postala zopet »zeleno dolina« gornjeradgonske občine.

JANKO KUZMA, tajnik KS Apače in Stogovci: »Zahvaljujoč nesebični pomoči občanov, pa tudi pomoči iz republike, smo v tem kratkem času uspeli skoraj v celoti sanirati najvažnejše objekte in komunikacije. Obnovljeno je električno omrežje, ki daje krajanom kvalitetnejšo električno energijo kot prej, posebej pomembna pridobitev za celotno Apaško kotlino pa bo nova telefonska napeljava (kabel so mladinci, pripadniki JLA in delavci PTT že položili do Črncev). Rad bi poudaril velik delež mladih, ki so nas — organizirani v občinski mladinski delovni brigadi — podprli v vseh akcijah, in pomagali prizadetim. Kmetje so bili deležni olajšav pri nabavi semen in gradbenega materiala in danes je večina hiš in gospodarskih poslopij popravljenih, polj pa zasejanih.«

KONDRAD TRATNIK, kmet iz Črncev: »Ja, pri nas je bilo veliko škod. Na polju nam je uničilo vse, v gozdu pa podrlo sto smrek. Hišo je razkrilo in z vedri smo morali nositi iz nje vodo. Najbolj mi je žal za gospodarsko poslopje, ki se je popolnoma zrušilo. Vendar se je mladina zares izkazala. Štirinajst dni so nam pomagali graditi novo gospodarsko poslopje pa tudi cement smo dobili brezplačno. Ne vem, kako bi bilo brez njih. Na polju letos še slabo kaže, ampak prihodnje leto bo že bolje. Zato smo tudi sejali največ koruze, nekaj bo že zraslo. Kot v vsaki nesreči, pa je bilo tudi v tej za nas krajane KS malce sreče. Zdej vsaj lahko normalno gledamo televizijo.«

CIRIL PLOJ, delavec iz Podgorja: »Dosti se je naredilo v tricetr let, toda kljub temu menim, da bosta pretekli še najmanj dve leti, preden bo Apaška kotlina popolnoma sanirana. Še vedno je veliko škoda na gospodarskih poslopih in ker trenutno ni gradbenega materiala, bo trajalo še precej časa, preden bodo vsa popravljena. Tudi sam imam probleme z gradbenim materialom. Še sreča, da nas je neurje samo oplazilo. Sicer, pa se je enkrat pokazala visoka zavest naših ljudi pa tudi širše družbe. Ljudje so si pomagali med sabo, v veliko pomoč so bili mladi. Ja, če bi bili ljudje vedno tako polni elana in delovni kot tiste dni, bi lahko v okviru KS naredili mnogo več kot doslej. Morda pa bomo prav na podlagi teh izkušenj našli pot ne samo za popolno sanacijo, temveč tudi za hitrejši razvoj kotline.«

IVAN VUČKO, kmet iz Apač: »Našo kmetijo je lansko neurje precej prizadelo. Na polju nismo pridelali ničesar, izruvalo je sadno drevje in razkrilo streho, zato je segnilo mnogo pšenice, pa tudi krma nekaj časa ni bila uporabna. Dva meseca nismo molzli. Vendar v nesreči nismo ostali sami. Štiri tone koruze smo dobili po nižji ceni, dve pa zastonj kot solidarnostno pomoč pa še 12 vreč umetnega gnojila. To nas je zelo razveselilo, saj vemo, da nam republika ne more povrniti celotne škode. Le od zavarovalnice, kjer smo imeli zavarovane pridelke, smo iztržili simbolično pomoč. Hišo bomo uredili do konca leta. Prejeli smo solidarnostno posojilo, pomagali pa nam bodo še sorodniki, tako da bomo zimo pričakali pod novo streho nad glavo.«

MARIJA FIFOLT, upokojenka iz Apač: »Do aprila letos sem opravljala delo tajnice KS — prej pa sem bila dolga leta vodja krajevnega urada — zato dobro poznam kraj in krajane. Moram reči, da so ljudje takoj po nesreči pošteno pljunili v roke. Ko jim je priskočila na pomoč še družba, je bil njihov elan še toliko večji. Rezultati niso izostali. Sodobnejše električno omrežje in nova telefonska napeljava (tod smo bili doslej na repu v republiki) veliko pomeni to za KS. Pri tem pa je poleg delovnih rok krajanov in mladine v gornjeradgonski občini odigral pomembno vlogo IS SO Gornja Radgona, ki nas je ves čas podpiral in spodbujal. Danes dobiva Apaška kotlina zopet nekdanjo podobo. Žal mi je le uničenih dreves, ki so bila do neurja ponos in okras Apač.«

V. Paveo

Sprejeli 3.976 novih članov

Letošnji teden Rdečega križa, ki ima geslo Rdeči križ za vas, ima delovni, organizacijski in informativni pomen, hkrati pa je posvečen 40-letnici ustanovitve Oslobojilne fronte in 40-letnici vstaje. V tednu Rdečega križa je bilo v Pomurju več manifestacij in akcij, hkrati pa tudi sprejemov v članstvo. Tako so občine organizacije Rdečega križa s pomočjo mentorjev organizirale sprejeme pionirjev prvih razredov osnovnih šol v podmladek in sprejeme sedmih razredov osnovnih šol v članstvo Rdečega križa. V vseh štirih pomurskih občinah je bilo sprejetih 2.027 učencev prvih in 1.949 učen-

cev sedmih razredov osnovnih šol. Občinske organizacije Rdečega križa pa so tudi spodbujale k ustanavljanju aktivov Rdečega križa povsod tam, kjer teh še ni, zlasti pa v delovnih organizacijah. V tem času je bila tudi vrsta drugih aktivnosti. Tako so organizirali občinska tekmovanja učencev osnovnih šol s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite, kjer so člani Rdečega križa nastopili kot samostojna enota prve pomoči. Tekmovanja so bila v Murski Soboti, Ljutomeru in Turnišču.

Mednarodni dan Rdečega križa pa je tudi potekal v znamenju dugih aktivnosti. Poleg sprejemov, ki so imeli

povsod slavnostni značaj, so članstvo seznanjali z vsemi oblikami aktivnosti Rdečega križa, z razvojem in zgodovino ter vlogo v naši samopravni socialistični družbi. Prostori, kjer so bili slavnostni sprejemi v članstvo Rdečega križa, so bili primerno okrašeni z zastavami Rdečega križa, republiški zastavami in s sliko našega najdražjega tovariša Tita. Vsak pionir je ob sprejemu dobil komplet slikanic o zdravem načinu življenja in dela, izkaznico in značko. Sprejemi v članstvo Rdečega križa pa so bili tudi obeleženi s kulturnimi prireditvami. Poleg vseh teh aktivnosti pa so občinski odbori Rdečega

križa organizirali lokalne mladinske delovne akcije, ki imajo velik pomen za varstvo okolja in krepijo solidarnost v krajevni skupnosti. Letošnji teden Rdečega križa je tako v vseh štirih pomurskih občinah imel slavnostno in delovno obeležje. Posebej velja omeniti, da so v počastitev 40-letnice vstaje in 40-letnice ustanovitve OF ter mednarodnega dneva Rdečega križa učenci osnovnih šol Slovenije pisali spise. Med najboljšje je bil izbran tudi spis, ki ga je napisala Maja Lopert iz Murske Sobotice.

Feri Maučec

Mladi pevci navdušili

Revija otroških in mladinskih pevskih zborov lendavske občine — bila je v petek v Črenšovcih — je dokazala, da je zborovska pe-

sem med mladino zelo priljubljena, saj so se na odru zvrstili številni pevci in brezhibno zapeli tako narodno, kakor tudi umetno pe-

sem. Predstavili so se: otroški in mladinski pevski zbor z osnovne šole Turnišče (zborovodja Jože Kocet), otroški in mladinski pevski zbor z osnovne šole Velika Polana (zborovodja Jože Gerenčar), mladinski pevski zbor z osnovne šole Bistrica (zborovodja Jože Berden), mladinski pevski zbor z osnovne šole Črenšovci (zborovodja Terezija Nemeč) in mladinski pevski zbor osnovne šole Kobilje (zborovodja Marija Farkaš).

Težko je oceniti nastop mladih pevcev, kajti zares so se vsi potrudili. To je poudaril tudi predstavnik zveze kulturnih organizacij občine Lendava Rajko Stupar, ki je po končani prireditvi zborovodjem izročil priznanja. To pa so si neumorni zborovodje še kako zaslužili, saj je treba precej napora, preden se mladi pevci nauče brezhibno zapeti pesem.

Prizor s revije otroških in mladinskih pevskih zborov v Črenšovcih: Nastop MPZ iz Velike Polane. Foto: Š. S.

ROGAŠOVČANI NAJBOLJŠI

Pri Lapovskem mlinu je bilo občinsko tekmovanje osnovnih šol v znanju splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, na katerem je sodelovalo 31 ekip iz osnovnih šol soboške občine. Največ uspeha so imeli učenci osnovne šole iz Rogoševca, ki so s 1.339,5 točkami osvojili prvo mesto, pred OŠ iz Bogojine (1.334) in osnovno šolo Edvarda Kardelja iz Murske Sobotice (1.331 točk). F. M.

ZMAGALA EKIPA IZ TURNIŠČA

V soboto je bilo tudi v Turnišču drugo občinsko tekmovanje mladine s področja SLO in družbene samozaščite. Na šest kilometrov dolgi progi so mladi reševali vprašanja in naloge s področja SLO in družbene samozaščite, orientacije, topografije in poznavanja orožja. Zmagala je ekipa iz osnovne šole Turnišče s 1391 točkami, pred prvo ekipo iz osnovne šole Lendava, ki je zbrala 1326,5 točk in drugo ekipo osnovne šole Lendava, ki se je uvrstila na tretje mesto s 1322 točkami. A. Sep

O socialni varnosti občanov

Delegati zborov združenega dela in krajevnih skupnosti skupščine občine v Murski Soboti so na skupnem zasedanju kot osrednjo točko obravnavali socialno-ekonomsko varnost delavcev in občanov murskosoboške občine in sprejeli nekaj ukrepov. Številna vprašanja, ki so jih izpostavili, in zaostrene družbenoekonomske razmere, ki so se v preteklih mesecih letošnjega leta kazale predvsem v nerazumljivi rasti cen in v nadaljnjem padanju realnih osebnih dohodkov, so razpravljalec spodbudile k odločnejšim ukrepom, s katerimi bi ublažili zaostren gospodarski položaj in izboljšali socialne razmere delavcev.

Hkrati pa je bilo poudarjeno, da v pogojih gospodarske stabilizacije nikakor ne kaže zanemariti vsega tistega kar so v minulem obdobju naredili na področju delitve po delu. Delegati so podprli stališča soboškega izvršnega sveta glede nujnosti ohranitve življenjskega standarda delavcev in nekatere ukrepe interesnih skupnosti. Tako bodo tisti, ki nimajo drugega dohodka, deležni za 10 odstotkov

višje družbene socialne pomoči, ki bo poslej znašala 3.200 dinarjev, pri čemer bodo v socialnem centru natančno evidentirali število upravičencev. Otroški dodatek se bo dvignil na 900 oziroma 700 in 300 dinarjev mesečno, pri tem bodo upoštevali vse dohodke družine in ne samo osebni dohodek zaposlenega. Vse brezposelne osebe pa bodo prihodnje prejemale nižje zneske denarne podpore od povprečja v SR Sloveniji, kar je spriču nižjega povprečnega osebnega dohodka v občini povsem razumljivo. Tudi glede štipendij je storjeno marsikaj, da bi od krajevnih skupnosti dobili čim več podatkov o socialnem položaju upravičencev. Nič manjšega pomena ni tudi dejstvo, da občinska zdravstvena skupnost v prvem polletju letošnjega leta ne bo zviševala participacije, povišali pa se bodo razni socialni dodatki, zlasti upokoječnem in invalidom.

V razpravi so podprli tudi poročilo o presežkih SIS za leto 1980 in uskladiitev prispevnih stopenj za letošnje leto, obenem pa sklenili, da mora do 15. maja občinska

zdravstvena skupnost predložiti svoj sanacijski program združenemu delu soboške občine, ki bo do konca tega meseca razpravljalo o presežkih posameznih samoupravnih interesnih skupnosti, le-te pa morajo dotlej sprejeti anekse.

M. Jerše

Razkrinkati kršitelje

Izvršni svet skupščine občine Ljutomer je na četrtkovni seji obravnaval analizo uresničevanja družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980. Podatki službe družbenega knjigovodstva so pokazali, da je kršiteljev v ljutomerski občini več. Vendar pa moramo številke osvetliti tudi z drugega zornega kota. Pri večini kršiteljev (tako gospodarskih in negospodarskih OZD) je šlo za opravičljive razloge, kot so: spremembe in dopolnitve pri stimulacijah tistih, ki izvažajo, tistih, ki so dosegli enak ali večji fizični obseg proizvodnje kot v letu 1979, ali pa tistih, ki niso dosegli ustreznih razmerij pri oblikovanju cen; sem spadajo še spremembe del in nalog, novozaposleni in drugo. Opravičila je potrebno skrbno pretehtati, zato je IS SO Ljutomer sklenil, da bo še enkrat preveril vsa ta dejstva, se pogovoril v posameznih OZD, in tako razkrinkal morebitne resnične kršitelje družbenega dogovora. Hkrati so se dogovorili, da bo delovna organizacija Konus TOZD Tovarna usnja Ljutomer še v tem letu obnovila dosedanje prostore in istočasno namestila tudi čistilne naprave, ki bodo zmanjšale onesnaževanje zraka in vode na minimum. Z deli bodo pričeli že sredi meseca julija, končali pa naj bi jih do konca leta.

Dušan Loparnik

LEDAVA

Priprave na dan mladosti

Na seji predsedstva občinske konference ZSMS Lendava so razpravljali o pripravi proslave v počastitev dneva mladosti v

občini in spregovorili o dosedanji aktivnosti mladih, zlasti pri organizaciji in izvedbi letošnje štafete mladosti. Na seji so se med drugim dogovorili, da bodo proslavo dneva mladosti popestrili s številnimi športnimi in kulturnimi prireditvami. Predsedstvo občinske konference je na seji razpravljalo še o evidentiranju kandidatov za priznanja občinske konference, ki jih bodo podelili ob dnevu mladosti, ter o pripravah na letošnje mladinske delovne akcije. V tej zvezi so posebej govorili o brigadi Ljudska pravica in potrdili njeno vodstvo. Mladi iz lendavske občine se bodo letos udeležili številnih delovnih akcij tako doma kot na tujem, sodelovali bodo na zvezni delovni akciji, na republiških akcijah in po vsej verjetnosti tudi v sosednji Madžarski.

Jani D.

ZVONE DRAGAN V POMURJU

Konec prejšnjega tedna se je v Pomurju mudil podpredsednik zveznega izvršnega sveta Zvone Dragan. V petek je govoril slušateljem gospodarske zbornice za delavce v zunanji trgovini v Radencih, v soboto pa se je udeležil krajše slovesnosti ob otvoritvi Janževega hrama na Janževem vrhu, ki sta ga s skupnimi močmi obnovila KK Gornja Radgona in Radenski tozd Grozd. Obnova je veljala skoraj 2 milijona dinarjev, pomeni pa dokajšnjo popestritev turistične ponudbe za celotno Pomurje.

POHOD

Ob 40-letnici vstaje jugoslovanskih narodov in ustanovitve Oslobojilne fronte slovenskega naroda je bil v nedeljo zjutraj pred spomenikom zmage v Murski Soboti zbor udeležencev množičnega pohoda na Vanečo, v kraj, znan iz narodnoosvobodilne borbe. Udeleženci pohoda so na ta način obeležili pomembno obletnico iz naše revolucionarne preteklosti. Večje število občanov in mladih iz murskosoboške občine je ob tej priložnosti združilo koristen rekreativni pohod s seznanitvijo dogodkov iz narodnoosvobodilne borbe na Vaneči, kjer je padlo nekaj borcev za lepšo prihodnost bodočih rodov. M. Jerše

Udarniška akcija mladih

Na cestnem odseku Bokračič—Kukeč na Goričkem je bila v soboto enodnevna mladinska delovna akcija, ki jo je v sodelovanju s samoupravno interesno skupnostjo za cestno in komunalno dejavnost organizirala občinska konferenca zveze socialistične mladine iz Murske Sobotice. Lokalne mladinske delovne akcije se je ob lepem vremenu udeležilo okrog 200 brigadirjev iz murskosoboške občine, ki se na ta način že pripravljajo na odhod na številne mladinske delovne akcije zveznega in republiškega značaja. Razen brigadirjev in članov bodoče stalne brigade se je udarniške akcije na tem manj razvitem predelu murskosoboške občine, kjer so kopali občestne jarke in urejali cesto, udeležilo tudi nekaj pripadnikov JLA, ki so že doslej vsakokrat priskočili na pomoč mladim.

Ta lokalna mladinska delovna akcija, ki ji bo sledilo še več podobnih akcij, je trajala vse do poznih popoldanskih ur, nakar so brigadirji pripravili tudi bogat kulturno-zabavni program in se pomerili na športnem področju. Tako so mladi delovno proslavili letošnji dan zmage.

M. Jerše

ŠPORT

ROKOMET — II. ZVEZNA LIGA

Polet—Jadran 25:24

V prvenstveni tekmi druge zvezne rokometne lige je soboški Polet slovenskem derbiju premagal Jadran Timav iz Kozine in tako zabeležil svojo drugo zmago. Gole za Polet so dosegli: Benko 7, Merčnik 7, Horvat 4, Makovec 4, Kozelj, Adam in Krefl po enega. Sodila sta Hlačar iz Celja in Kemperle iz Soštanja. Tekmo si je ogledalo okrog 200 gledalcev.

POM. ROKOMETNA LIGA — ŽENSKÉ

Radgona prvak

Odigrani sta bili zaostali prvenstveni tekmi pomurske ženske rokometne lige. Rezultata: SZD:Polana 0:10 in Polana:SZD 20:19.	Lestvica
Radgona	6 6 0 0 139:73 12
Polana	6 4 0 2 102:87 8
Ljutomer	6 1 0 5 83:125 2
SZD	6 1 0 5 60:109 2

POM. ROKOMETNA LIGA — MOŠKI

Ljutomer brez poraza

V nadaljevanju prvenstva v pomurski moški rokometni ligi so bili doseženi naslednji rezultati: Črenšovci:Polet 27:11, Beltinka:Krog 10:0, Krog:Črenšovci 18:25, Beltinka:Ljutomer 24:28 in Bakovci:Polet 14:16.	Lestvica
Ljutomer	8 8 0 0 195:140 16
Polet—ml.	7 5 0 2 114:119 10
Črenšovci	8 4 1 3 196:177 9
Beltinka	8 3 1 4 187:166 7
Bakovci	8 2 0 6 129:163 4
Krog	7 0 0 7 69:130 0

ATLETIKA

Na občinskem krosu 82 atletov

Pri Vidmu ob Ščavnici je bilo občinsko prvenstvo v krosu, na katerem je sodelovalo 82 atletov in atletinj iz radgonske občine. V ekipni konkurenci so imeli največ uspeha Radgončani in Kapelčani, ki so osvojili po dve prvi mesti.

Rezultati: ml. pionirke: 1. Kvas (Negova), 2. Šutja (Kapela), 3. Jančar (Radgona); **ml. pionirji:** 1. Lepoša (Radenci), 2. Sever (Radenci), 3. Pavlič (Radgona); **st. pionirke:** 1. Črnko (Negova), 2. Potočnik (Stogovci), 3. Jaušovec (Videm); **st. pionirji:** 1. Golob (Radgona), 2. Vogrin (Kapela), 3. Zemljic (Radgona); **ekipno — ml. pionirke:** 1. OŠ Kapela, 2. OŠ Negova, 3. OŠ Radenci; **ml. pionirji:** 1. OŠ G. Radgona, 2. OŠ Radenci, 3. OŠ Kapela; **st. pionirke:** 1. OŠ G. Radgona, 2. OŠ Negova, 3. OŠ Videm ob Ščavnici; **st. pionirji:** 1. OŠ Kapela, 2. OŠ G. Radgona, 3. OŠ Radenci.

Puconci in Mura

Končano je bilo tekmovanje v zimski košarkarski ligi M. Sobotice, ki se je odvijalo v dveh skupinah. Najuspešnejši ekipi sta bili Puconci in A skupini in Mura v B skupini. Najboljša strelca pa sta bila Marinič (Puconci) z 78 in Štihec (Rakičan) s 66 koši.	Lestvica
Beltinci	4 2 2 164:150 4
Lindau	4 0 4 138:199 0
B — skupina	
Mura	4 4 0 199:119 8
Rakičan	4 3 1 240:188 6
Bakovci	4 2 2 137:144 4
Gogojina	4 1 3 141:189 2
Tišina	4 0 4 52:129 0

A — skupina
Puconci 4 4 9 192:145 8

F. Š.

NOGOMETNI POKAL

Turnišče pokalni prvak

V Turnišču je bil zaključni del tekmovanja za naslov občinskega pokalnega prvaka lendavske občine. Sodelovale so štiri ekipe: Odranci, Hotiza, Dobrovnik in Turnišče. Največ uspeha so imeli nogometaši Turnišča, ki so ponovno osvojili naslov občinskega pokalnega prvaka. Rezultati: Odranci:Hotiza 5:3, Turnišče:Dobrovnik 4:3 po streljanju enajstmetrovk, sicer se je tekma končala 0:0. V finalni tekmi pa je Turnišče z visokim rezultatom 9:1 premagalo Odrance. Š. Prša

Ljutomerčani najboljši

V občinski strelski ligi Ljutomer tekmuje 10 ekip iz 6 strelskih družin. Po treh odigranih kolih je vrstni red naslednji: SD Ljutomer A 30 točk, SD Ljutomer B 26, SD Vesna 22, SD Ljutomer C 22, SD Rudar 17, SD Ljutomer D 15, SD Rudar B 13, SD Jeruzalem 7, SD Kongrad 6 in SD Marles 1 točko.

Med posamezniki vodi Kapun s 542 krogi pred Špindlerjem 529, Robnikom 525, Robinom 524, Rautarjem 518, krogov itd. R. Kapun

Neuspešni Sobočani

V Portorožu je bilo letošnje republiško finale za pokal maršala Tita v šahu, na katerem je nastopila tudi moška ekipa šahovskega društva Radenska iz Murske Sobotice. V okrnjeni postavi — igrali so brata Hari, Kos in Kuhar — niso mogli poseči v boj za vidnejšo uvrstitev, poleg tega pa so dosegli slab rezultat. V petih kolih po švicarskem sistemu so namreč zbrali le 7 točk, kar je zadostovalo šele za 17. mesto, kar je daleč od pričakovanj. Žal se tekmovanja ni udeležila tudi ženska ekipa šahovskega društva Radenska iz Murske Sobotice. M. J.

Razpored tekem POL

I. kolo — 16. 5. 81 Veržej:Cankova Radenska:Cven Pomurje:Ljutomer	IV. kolo — 6. 6. 81 Ljutomer:Cven Pomurje:Radenska
II. kolo — 23. 5. 81 Cven:Pomurje Radenska:Veržej Cankova:Ljutomer	V. kolo — 13. 6. 81 Veržej:Pomurje Cven—Cankova
III. kolo — 30. 5. 81 Ljutomer:Radenska Cven:Veržej Pomurje—Cankova	VI. kolo — 20. 6. 81 Veržej:Ljutomer Cankova:Radenska

Z novo mrežo doseči kvalitetnejše zdravstveno varstvo

Že nekaj časa je v javni razpravi predlog mreže osnovnega zdravstvenega varstva v soboški občini, ki ga je sestavila posebna komisija. Na osnovni kakšnih kriterijev in s kakšnim ciljem je bil izdelan nov predlog mreže osnovnega zdravstvenega varstva v občini Murska Sobota, o tem smo se pogovarjali z dr. Antonom Camplinom — strokovnim pomočnikom direktorja ZD M. Sobota.

— Kateri so bili torej osnovni kriteriji pri sestavljanju novega predloga mreže osnovnega zdravstvenega varstva v soboški občini?

»Predlog mreže osnovnega zdravstvenega varstva v občini Murska Sobota je bil izdelan ob upoštevanju določil zakona o zdravstvenem varstvu, samoupravnega sporazuma o skupnih podlagah za delitev dela na področju zdravstva v Sloveniji, predloga družbenega plana in specifik občine. Prav tako je bila upoštevana sodobna in strokovna sprejemljiva organizacija dela, strokovni, delavni, materialni, tehnični, varnostni, higienski in drugi normativi. Vsa ta hotenja bi stnila v štirih centrih: Murska Sobota, Beltinci, Grad in Petrovci. Takšen policenter naj bi nudil kompletno in permanentno osnovno zdravstveno varstvo na svojem gravitacijskem območju. Tu mislimo na storitve iz splošne medicine, splošnega in otroškega zobozdravstva, patronažne in babiške dejavnosti, laboratorijske in lekarniške dejavnosti. Dosedanje improvizirane ambulante, razstresene po nekaj večjih krajih, so delovale v nedopustnih pogojih. Zdravnik je pacienta le delno uspel pregledati, napisati recept in morda še napotnico za dodatne diagnostične preizkave, kar pomeni, da je pacient moral nato še v eno od večjih zdravstvenih postaj. Takšne ambulante novi predlog mreže osnovnega zdravstvenega varstva v soboški občini več ne predvideva. Ponuja pa v zdravljenju, negi in rehabilitaciji na domu bistveni kvalitetni napredek. Prav tako bi bila organizirana nujna medicinska pomoč z ustreznimi kadrovskimi zasedbo in opremo. Deficitarnost kadrov v tej dejavnosti bi reševali z vključevanjem vseh zdravnikov, tudi dispanzerskih. Naš cilj je torej nuditi občanom takšno osnovno zdravstveno varstvo, da se utrjuje, ohranja in vrača zdravje, zboljšuje zdravstvene razmere, preprečuje in zatirajo bolezni, poškodbe in invalidnosti, zgodaj odkrivajo, pravočasno in učinkovito zdravijo oboleni ali poškodovanci ter zagotavlja socialna varnost v času delovne nezmožnosti. V teh stremeljenjih pa morajo sodelovati vsi dejavniki kakor tudi sami delovni ljudje in občani z večjo lastno skrbjo za svoje zdravje.«

— Pri nastajanju predloga mreže osnovnega zdravstvenega varstva je bilo nekaj pripomb. Ali so te upravičene?

»Pri nastajanju predloga mreže osnovnega zdravstvenega varstva je bilo res prisotnih nekaj pripomb, ki pa se predvsem nanašajo na ohranitev improviziranih ambulant. Takšne želje je zelo težko upoštevati, ker, kot sem že dejal, z novo mrežo želimo doseči strokovno kvalitetnejši nivo zdravstvenega varstva. Zato mislim, da so bile pripombe krajanov verjetno zaradi nepoznavanja organizacije dela in nepoučenosti.« Ta problematika je bila tudi obravnavana na skupnem sestanku s predstavniki KS in KO SZDL Križevci v Prekmurju in ZD Murska Sobota, na katerem so bili tehtno prikazani razlogi predloga nove mreže osnovnega zdravstvenega varstva in tudi organizacija kompleksnega zdravstvenega varstva za območje Petrovec in Križevci ter zaledja nove ZP Gornji Petrovci, o lokaciji katere so se skupno dogovorili. Predstavniki KS in KO SZDL Križevci so sprejeli razloge z razumevanjem in se zavzeli zato, da bodo skupaj z ostalimi dejavniki skušali rešiti problem prevozov pacientov do ZP Petrovci, ki je po njihovem mnenju glavni problem. Poleg tega je o tej problematiki bila krajanom posredovana obširna pismena obrazložitev. O zadevi pa je razpravljala tudi strokovni kolegij DO PZC 18. marca letos in v celoti podprl usmeritve predloga nove mreže.

Feri Maučec

LANSKO GOSPODAR- JENJE

Na seji zborov občinske skupščine Lendava so delegati analizirali zaključne račune organizacij združenega dela s področja gospodarstva in negospodarstva ter uresničevanje politike gospodarske stabilizacije. Posebej so obravnavali tisti temeljni organizacijski združenega dela, ki sta poslovali z izgubo, ti pa sta Petrokemije in TOZD Mesna predelava. Na dnevnem redu seje pa je bila še razprava o uresničevanju dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka. Delegate je posebno pritegnilo poročilo o družbeni preobrazbi državne uprave in poročilo o delu upravnih organov ter stanje pri reševanju upravnih zadev. Delegati so v razpravi ugotovili, da se nekatere zadeve prepočasno urejujejo, za to pa je več vzrokov, eden

izmed teh pa je pomanjkanje kadrov. Skupščina je posvetila posebno skrb razpravi o poročilu sodišča združenega dela in poročilo o delu družbenega pravobranilca samoupravljanja. Obe poročili ugotavljata, da se v nekaterih organizacijah združenega dela prepočasno urejujejo samoupravni odnosi, to pa je tudi vzrok za to, da delavci svojo pravico iščejo na sodišču. Delegati vseh zborov občinske skupščine so na seji potrdili predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana kmetijske zemljiške skupnosti za obdobje 1981 do 1985 ter predlog družbenega dogovora o osnovah za zagotavljanje samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu.

Jani D.

ZA LEPŠI VIDEZ KRAJEV

Delovni osnutek odloka o javni snagi in videzu naselij v občini Murska Sobota, ki so ga pretehtano obravnavali člani soboškega izvršnega sveta, bo očitno doživel še veliko sprememb, čeprav so v njem zajete raznolike zadeve posebnega družbenega pomena. Potrebna bo zlasti večja sistematičnost o posameznih prepovedih in izjemah, saj je v sedanjem obdobju že ogromno število upravljalcev in koristnikov javnih in drugih površin. Posebej pa zato, kot so menili člani izvršnega sveta, ker določeni zadevi v zvezi z razmahom urbanizacije enostavno ni mogoče urejevati po normalni poti, ampak je nujno potreben odlok z jasno opredeljenimi sankcijami. Stari odlok iz leta 1965 in razne pravne odločbe v poznejšem času, ki so jih sprejemali za posamezna področja, so že zdavnaj zastarele. Ne nazadnje tudi zato, ker je potrebno v bodoče natančneje opredeliti tudi pristojnosti krajevnih skupnosti in skupnosti za cestno in komunalno dejavnost. V delovnem osnutku pa je zajeto, kar je posebnega pomena, tudi novo poglavje, ki posega na področje urejanja zelenic.

Številne pripombe, ki so jih imeli člani soboškega izvršnega sveta glede vzdrževanja javne snage v mestu in vaseh, čiščenja javnih površin, odvoza smeti in odpadkov, njihovega financiranja, vzdrževanja zelenih površin, zgradb in ograj, kakor tudi glede napisov, reklam in plakatiranja, dokazujejo, da bo v nadaljnji razpravi v širših krogih potrebno še marsikaj dodati k omenjenemu dokumentu.

M. Jerše

Kdaj varovalni pasovi

V lendavski občini je večina prebivalstva resda preskrbljena s pitno vodo iz vaških vodovodov oziroma iz mestnega vodovoda Lendava, na katerega je priključenih 5 vasi. Lendavska občina ima 20 vodovodov, ki zagotavljajo preskrbo za 28 naselij. 9 naselij pa se oskrbuje z vodo iz individualnih vodnjakov. Poseben problem je v tem, da posamezna vodna zajetja nimajo urejenih zaščitnih pasov. Kaj to pomeni, je jasno, vodna zajetja so nenehno pred nevarnostjo zaradi onesnažitve. V lanskem letu so bili sicer vloženi napor v sprejem odloka o varovalnih pasovih za posamezne vodovode, vendar zaradi preslabega sodelovanja nekaterih krajevnih skupnosti do sprejema ni prišlo. Da so varovalni pasovi potrebni, je na dlani, saj je denimo od 192 vzorcev vode, bilo 50 takih, ki ne ustrezajo predvsem zaradi bakteriološke neprimernosti. Letos bo potrebno zaradi tega zadevo urediti. Ne gre za prepričevanje, gre za ostrejši kriterij, saj vendar ne moremo dovoliti, da bi se oskrbovali z neustrezno vodo. Čedalje večja uporaba umetnih gnojil in zaščitnih sredstev namreč lahko ogrozi vodo v vodnjakih, z varovalnimi pasovi pa bi lahko to preprečili.

Jani D.

Odgovornost velikokrat odpove

V poročilu inšpekcijskih služb za lansko leto je med drugim zapisano, da inšpektorji opažajo, da nekateri odgovorni delavci nimajo dovolj čuta odgovornosti za odpravo pomanjkljivosti, ki jih predlagajo inšpekcijske službe. Zanimivo je, da nekatere organizacije združenega dela kljub opozorilom ne odpravljajo napak, druge pa ne reagirajo niti na zapisnike in odločbe. Slednje ne vlagajo pritožb, ne zahtevajo pojasnila, pomanjkljivosti pa seveda ostajajo. Nekateri ne vidijo, da je okolica živilskega objekta onesnažena, da higienske razmere v delovnih prostorih niso primerne. Kruh, kot ugotavljajo inšpektorji, prevažajo v platenih košarah, ki jih najprej dajejo na tla, potem zlagajo drugo v drugo, mleko odlagajo pred vhode v trgovine in čaka tam tako dolgo, dokler trgovin ne odprejo. Tudi prevažanje mesnih izdelkov ni najboljšo. Vse to seveda kaže na naš odnos do čistoče, še več, sploh se ne zavedamo, da živila, ki jih uporabljamo vsak dan, izpostavljammo nevarnosti tudi z vidika splošne varnosti. Vse to bi se seveda dalo urediti z malo dobre volje, z večjim čutom odgovornosti, če pa ta odpove, bi morale inšpekcijske službe ostreje ukrepati.

Jani D.

PRED TURISTIČNO SEZONO

MARSIKAJ JE TREBA ŠE POSTORITI

OŽIVITEV TURISTIČNE ZVEZE VEČ KOT NUJA

Čeprav so temeljne organizacije združenega dela s področja gostinstva in turizma v Pomurju združene v okviru Radenske in Vatorija, pa vendarle ta povezanost ni dovolj trdna, oziroma taka, kot bi morala biti. Posamezne temeljne organizacije namreč še vedno delajo preveč »po svoje«, kar se kaže tudi v prizadevanjih, da bi dobile čim več gostov prav one, neoziraje, kajbo zasedenostjo prostorskih zmogljivostih v drugih točkah. Ta trditve ni iz trte zvita, saj smo jo ondan slišali v razpravi na odru za gostinstvo in turizem, ki deluje (lahko rečemo dokaj uspešno) pri Medobčinski gospodarski zbornici za Pomurje. Razpravljali so se strinjali z nujnostjo oživitve Pomurske turistične zveze, kajti le-ta bi lahko povezovalno delovala tudi med posameznimi temeljnimi organizacijami; imela bi pač pregled nad zasedenostjo posameznih hotelov in gostišč in opravljala še vrsto drugih koristnih reči. Poslovna skupnost za gostinstvo in turizem namreč ni zaživela. Pa še nekaj je, kar govori v prid ustanovitve pomurske turistične zveze! To so turistično-olepševalna društva, ki delujejo v posameznih krajih in so bolj ali manj prepuščena sama sebi. Njihovo delo bi prav gotovo lahko bilo uspešnejše, ko bi ga nekdo strokovno usmerjal.

Lanski poslovni uspehi pomurskega družbenega gostinstva in turizma, torej organizacij združenega dela, niso taki, kot so jih načrtovali s programi. Celotni prihodek je sicer višji za 8,17 odstotka, kar pa je — gledano realno, upoštevajoč inflacijo, pravzaprav manj kot leto prej. Po drugi strani pa se je povečala v dosti večjem odstotku vrednost porabljenih sredstev — za 16,73 od odstotka. Pa ne zategadelj, ker bi, na primer, gostinci dajali večje zrezke, ampak, ker so se »surovine« veliko bolj dražile, s čimer smo se znašli v potrebnih objektih, kot pa so lahko povečali cene b

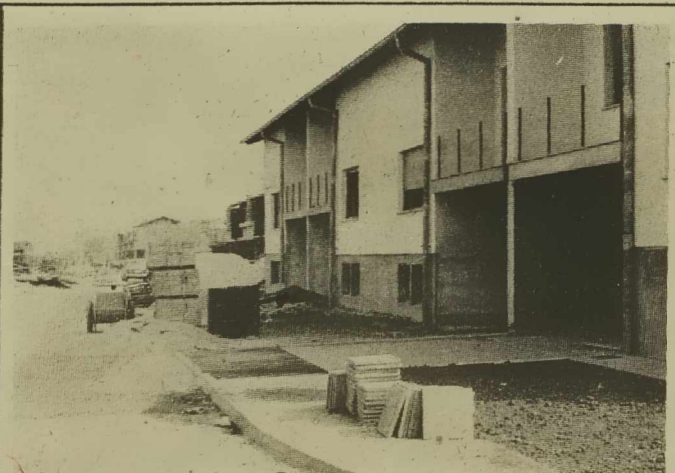
jedil in pijač ter raznih drugih storitev. Ta razkorak med stroški in dohodki se nadaljuje tudi v tem letu, saj so se spet podražile pijače (likerji, pivo, slatina), medtem ko so prodajne cene v lokalih »zamrznjene«. Seveda pa se povečujejo tudi drugi izdatki, kot so prispevki interesnih skupnosti, stroški za elektriko, kurjavo itd. Delavci pomurskega gostinstva in turizma si torej v tem letu ne obetajo kakih posebno ugodnih finančnih učinkov. Pa ne le zaradi nizkih cen, ampak tudi zaradi zmanjšanja števila gostov, ki obiskujejo njihove lokale. To pa ne velja le za domačine, ampak tudi za tuje turiste, izjema so menda le Moravske toplice, kjer so prostorske kapacitete že razprodane. Vse to, namreč manjši »naval« gostov, kar vpije po pristnejšem sodelovanju ne le med Radensko in njenimi temeljnimi organizacijami, ampak tudi med Vatorjem, TOZD Gostinstvo in turizem Lendava, ki razpolaga s precejšnjimi (novimi) zmogljivostmi. Že omenjena pobuda o ustanovitvi turistične zveze Pomurja se v tem primeru ponuja kot primerna rešitev. Ne bi bilo namreč prav (ne za posamezno TOZD in ne za njene goste), ko bi svoje goste skušala na vsak način zadržati le v svojem gostinsko-turističnem območju, ko pa si le-ti žele videti (pa ne samo videti!) tudi ponudbo »konkurenčne« organizacije. Tudi na odboru za gostinstvo in turizem so bili mnenja, da je tako imenovani izletniški turizem ena izmed oblik delovanja, ki lahko precej pripomore k boljšemu poslovanju gostinsko-turističnih organizacij v Pomurju.

Smo tik pred novo turistično sezono. Ob tem se velja vprašati, ali smo nanjo dovolj pripravljeni? Razen v Moravskih toplicah, kjer so nočitvene zmogljivosti premajhne (zato pa bodo zgradili večje zrezke, ampak, ker so se »surovine« veliko bolj dražile, s čimer smo se znašli v potrebnih objektih, kot pa so lahko povečali cene b

Radencih, Ljutomeru, Lendavi, Murski Soboti. To pa seveda še ni dovolj. Ugotavljamo namreč, da je naša turistična ponudba pre malo prilagojena povpraševanju, prav tako je ponekod neustrezna kvaliteta gostinskih in drugih storitev v primerjavi s ceno teh uslug. Tudi kar zadeva higieno gostinskih, turističnih in drugih objektov, v katerih se združujejo naši gostje, še ne moremo izreči povsem pozitivne ocene, kajti nekateri izmed njih so precej zanemarjeni. Poskrbeti bo treba tudi za izboljšanje odnosa do gostov. Med drugim je treba vnesti v neposredno kontaktiranje strežnega osebja z gosti več ljubeznivosti. Tudi gostinske jedilnice in drugo ponudbo ne kaže zgolj prenašati iz leta v leto, ampak jo je treba popestriti z domačimi specialitetami in narodnimi jedili. Seveda tudi na pijačo ne gre pozabiti, kajti marsikateri gost rad vrne kozareček domačega vina. Delovni čas gostinskih, trgovskih in drugih lokalov ter raznih obrtnih obratovalec je treba v poletnih mesecih nekoliko raztegniti, da bi se tako s svojimi storitvami in uslugami kar najbolj približali gostu.

V našem zapisu smo navedli le nekaj predlogov. Sicer pa bi morali v vsaki temeljni organizaciji združenega dela s področja gostinstva in turizma (enako seveda tudi v zasebnem gostinstvu) narediti pred začetkom sezone neke vrste akcijski program, po katerem se bo treba potem tudi vesti in ravnati. Pomurci imamo na področju gostinstva in turizma že precej izkušenj, tudi ne malo dobrih rezultatov, vendar se z doseženim ne moremo zadovoljiti (tudi gosti se ne!), zato je treba ponudbo nenehno dopolnjevati, jo ažurirati in prilagajati zahtevam naših gostov. Še več: gostinci in turistični delavci morajo iti korak naprej in se

S. SOBOTA

NOVE VRSTNE HIŠE — V pomurskem središču ni malo stanovanjskih zgradb, še posebej blokov in vrstnih hiš; slednje pa nastajajo zlasti na obrobju Murske Sobote. Posnetek kaže naselje 32 novih vrstnih hiš, ki jih ob kanalu gradi SGP Konstruktor TOZD Pomurje. Tekst in foto: M. Jerše.

Bilten mladih iz Panonije o invalidnosti

Ob mednarodnem letu invalidov so mladi iz delovnega kolektiva Panonija v Murski Soboti izdali nadvse zanimiv bilten, ki je namenjen invalidnim osebam. Brez dvoma bo ta bilten na 34 straneh, pri čigar pripravi so sodelovali tudi člani osnovne organizacije zveze socialistične mladine iz tovarne Mura, pomenil močno spodbudo za tesnejše sodelovanje z invalidi, ki se še marsikje srečujejo s

težavami pri zaposlovanju. Zato so mladinke in mladinci v omenjenem biltenu načeli vrsto aktualnih vprašanj iz življenja in dela invalidov, ki jim je potrebno zagotoviti takšne pogoje, da se bodo dejansko počutili kot koristni člani naše družbe.

Med drugim je govor o problematiki zaposlovanja invalidnih oseb, o skrbi za ostarele invalide in podobno, ne manjka pa tudi literarnih

prispevkov o invalidnosti. Vsekakor velja pohvaliti pobudo članov osnovne organizacije zveze socialistične mladine v soboški Panoniji, kjer so že doslej namenjali posebno skrb invalidnim osebam in njihovem zaposlovanju. Prepričani smo lahko, da bodo po njihovih stopinjah šli tudi v ostalih kolektivih soboške občine.

M. Jerše

VISOKA ZAVEST SOLIDARNOSTI POMURCEV

Za nami je petletno obdobje solidarnostnega zbiranja sredstev za investicije v zdravstvu v pomurskih občinah, hkrati pa se je že začelo novo srednjeročno obdobje, ko nadaljujemo z reševanjem prostorskih problemov na področju zdravstva. Delovni ljudje in občani Pomurja so namreč na decembrskem referendumu za podaljšanje samopriskevka ponovno izkazali visoko družbeno zavest, solidarnost in pripravljenost, da z lastnimi združenimi naporji in sredstvi hitreje napredujemo. Še več, nadvse uspešno izveden referendum je potrditev zaupanja v samoupravljanje, preizkus naše pripravljenosti v zaostrenih pogojih, sposobnosti in odraz političnega dela. To pa nas hkrati zavezuje, da dosledno tako kot doslej realiziramo referendumski program na področju zdravstva, zlasti še, ker gre za najpomembnejši objekt — kirurški blok soboške bolnišnice.

V tem zapisu bomo poskušali prikazati celotno realizacijo referendumskega programa v preteklem srednjeročnem obdobju, hkrati pa tudi zbrana sredstva s samopriskevkom delovnih ljudi in občanov Pomurja in republiško solidarnostjo. Prav tako bomo poskušali prikazati predvideno gradnjo kirurškega bloka soboške bolnišnice.

**Zbrali
151.815.000
dinarjev
solidarnosti**

V preteklem srednjeročnem obdobju smo v Pomurju za naložbe v zdravstvu skupno zbrali 151.815.000 dinarjev. Od tega iz samopriskevka delovnih ljudi in občanov Pomurja 62.160.000 dinarjev, iz prispevne stopnje 0,33 odstotkov 52.474.000 dinarjev, iz republiške solidarnosti 26.192.000 dinarjev in

nih objektov v osnovnem zdravstvu. Ker v Pomurju ne bi zmogli zagotoviti sami potrebnih sredstev niti za razvoj osnovnega, še manj pa bolnišničnega zdravstvenega varstva, se je bilo potrebno odločiti za prioritarno izgradnjo zdravstvenih objektov v osnovnem zdravstvu, če smo želeli računati na pomoč širše družbene skupnosti. Prav iz teh razlogov je v preteklem srednjeročnem obdobju ostal nedograjen kirurški blok soboške bolnišnice v Rakičanu, ki pa je več kot nujno potreben. No, in kaj smo v preteklem obdobju iz solidarnostnih sredstev delovnih ljudi in občanov Pomurja ter širše slovenske družbene skupnosti zgradili v osnovnem zdravstvu?

Občina Gornja Radgona

V radgonski občini je bil zgrajen dispanzerski prizidek zdravstvenega doma v Murski Soboti za potrebe

Občina Ljutomer

V ljutomerski občini so bili s pomočjo združenih sredstev solidarnostnega samopriskevka v preteklem obdobju zgrajeni dispanzerski prizidek zdravstvenega doma in lekarna v Ljutomeru v vrednosti 9.906.800 dinarjev, nova zdravstvena postaja Razkrižje v višini 1.729.800 dinarjev ter adaptirani zdravstveni postaji Križevci pri Ljutomeru v vrednosti 426.800 dinarjev in v Bučkovicah v višini 300.000 dinarjev. Skupaj je bilo v ljutomerski občini v preteklem srednjeročnem obdobju vloženo 12.363.000 dinarjev.

Občina Murska Sobota

V soboški občini so bili v minulem srednjeročnem obdobju zgrajeni naslednji objekti v osnovnem zdravstvu: dispanzerski prizidek zdravstvenega doma v Murski Soboti v vrednosti 13.660.000 dinarjev, prizidek zdravstvene postaje in lekarne v Beltincih v višini 3.385.000 dinarjev ter nova zdravstvena postaja v Gornjih Petrovcih v vrednosti 11.230.000 dinarjev ali skupaj 28.276.000 dinarjev.

V minulem srednjeročnem obdobju je bil adaptiran nekdanji interni odde-

LEKARNA V BELTINCIH, ENA NAJSODOBNEJŠIH

občanov, hkrati pa omogočajo uveljavljanje racionalnejših in učinkovitejših oblik zdravstvenega varstva ter uresničevanje prednostnih nalog in dispanzerskega načina dela. Ob ustrezni medicinski opremlitvi bodo tako lahko zdravstveni delavci Pomurskega zdravstvenega centra zagotavljali uporabnikom takšne medicinske storitve, kot je to zapisano v samoupravnem sporazumu o skupnih podlagah za delitev dela v Sloveniji.

Izgradnja kuhinje je poleg kirurškega bloka soboške bolnišnice ostala nerealizirana naložba v preteklem srednjeročnem obdobju. Zato je bilo na zadnji seji osrednjega gradbenega odbora za izgradnjo bolnišnice sklenjeno, da je potrebno poleg kirurškega bloka graditi tudi kuhinjo. To pa iz razloga, ker so načrti za ta objekt že izdelani, na voljo pa so tudi sredstva iz prejšnjega referendumskega programa. Predračunska vrednost za izgradnjo kuhinje znaša 30.000.000 dinarjev.

Gradnja kirurgije letos septembra

V mesecu decembru lanskega leta so se delovni ljudje in občani Pomurja za veliko večino odločili na referendumu za podaljšanje samopriskevka za dobo petih let. S tem so ponovno pokazali veliko pripravljenost in solidarnost, da z lastnim odrekam tudi v

zaostrenih pogojih prispeva, jo svoj delež k hitrejši izgradnji kirurškega bloka soboške bolnišnice, ki je neodložljiva investicija. To pa hkrati tudi pomeni zaupanje tistim dejavnikom, ki so z racionalnim trošenjem in pravilno usmeritvijo realizirali minuli referendumski program za izgradnjo zdravstvenih objektov v Pomurju. Istočasno pa je to tudi zaupanje zdravstvenim delavcem, hkrati pa obveza vseh, da dogovorjene naloge tudi realiziramo.

Kdaj bo zgrajen kirurški blok soboške bolnišnice kot prioriteta pomurska naložba v tem srednjeročnem obdobju in kot težko pričakovani zdravstveni objekt? To je vprašanje, ki je zelo prisotno v vsakdanjem življenju, zlasti pa pri tistih občanih, ki iščejo bolniške oskrbe v starem kirurškem oddelku soboške bolnišnice. Osrednji gradbeni odbor za izgradnjo bolnišnice se močno zavzema, da bi bila kirurgija zares čimprej izgrajena. Zato tudi odločno vstraja pri dogovorjenih rokih tako projektantov kakor tudi izvajalcev del.

Že v letu 1979 so bili pripravljene skupaj s Projektnim birojem v Murski Soboti idejni načrti za kirurški blok, katere je pregledala posebna strokovna komisija, ki jo je imenovala Republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo. Komisija je analizirala dosedanja razvoj posameznih bolniških oddelkov, proučila realne potrebe in razvojne možnosti. Na osnovi priporočil komisije so zaupali

izdelavo glavnih načrtov projektivnim birojem iz Murske Sobote in Ljubljane. V pripravah na izgradnjo kirurškega bloka soboške bolnišnice na lokaciji v Rakičanu je trenutno v izdelavi tehnična dokumentacija. Pogodbeni roki za izdelavo glavnih objektov, ki bodo veljali 11.542.000 dinarjev, se počasi iztekajo. Pomurski zdravstveni center je pred dnevi sklical projektante z željo, da ugotovi trenutno stanje. Na tem sestanku so se dogovorili, da morajo biti idejni načrti za opremo končani do začetka meseca marca 1984. Načrti za pridobitev gradbenega dovoljenja bodo izdelani te dni, načrti za izvedbo pa najkasneje do 1. septembra letos. S tem datumom naj bi torej začeli graditi kirurški blok soboške bolnišnice. Pomurski zdravstveni center kot investitor je formiral posebno strokovno ekipo, ki bo delala izključno na realizaciji izgradnje kirurškega bloka. Takoj po prejemu načrtov bo Pomurski zdravstveni center začel pridobivati ustrezna soglasja za pridobitev gradbenega dovoljenja in razpisal dela. Dogovorjeno je tudi, da si bo Pomurski zdravstveni center kot investitor prizadeval, da bo ta najzahtevnejši zdravstveni objekt v Pomurju v čimkrajšem času in čimbolj racionalno zgrajen. Kirurški blok soboške bolnišnice pa naj bi bil zgrajen ob dnevu republike v letu 1984.

Tekst: Feri Maučec
Foto: Albert Abraham

STARA IN NOVA ZGRADBA ZDRAVSTVENEGA DOMA V MURSKI SOBOTI.

2.508.000 dinarjev iz ostalih virov.

S tako zbranimi sredstvi smo v vseh štirih pomurskih občinah v preteklem srednjeročnem obdobju zgradili vrsto zdravstvenih objektov v osnovnem zdravstvu — dispanzerske prizidke, zdravstvene postaje in lekarne. V bolnišnici Murska Sobota so bili dograjeni rentgenološki oddelek, specialistične ambulante, dializa in kotlovnica s toplotnimi podpostajami, ob koncu lanskega leta so pričeli z gradnjo pralnice. Za potrebe Zavoda za socialno medicino in higieno ter delovno skupnost Pomurskega zdravstvenega centra pa je bil adaptiran nekdanji interni oddelek bolnišnice v Murski Soboti.

V preteklem srednjeročnem obdobju so se delovni ljudje in občani v Sloveniji preko Zdravstvene skupnosti Slovenije odločili za prioritarni razvoj osnovnega zdravstvenega varstva, kar se je odrazilo tudi pri zbiranju solidarnostnih sredstev za sofinanciranje zdravstve-

dek zdravstvenega doma v Gornji Radgoni v vrednosti 8.939.000 dinarjev. Adaptirana je bila zdravstvena postaja Apače v višini 1.041.000 dinarjev, zdravstvena postaja Videm ob Ščavnici v znesku 616.000 dinarjev in zdravstvena postaja Radenci v vrednosti 178.800 dinarjev. Skupaj je bilo v radgonski občini vloženo v izgradnjo zdravstvenih objektov v osnovnem zdravstvu 10.775.000 dinarjev.

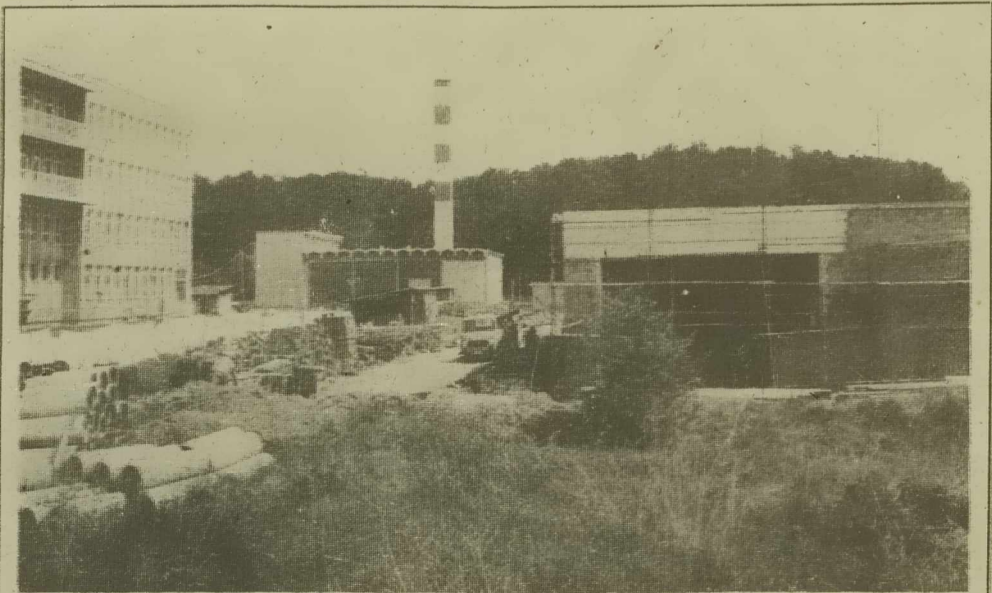
Občina Lendava

V lendavski občini je bila iz solidarnostnih sredstev v preteklem obdobju zgrajena zdravstvena postaja in lekarna v Črenšovcih v vrednosti 2.235.000 dinarjev. Poleg tega pa je bila iz samopriskevka nabavljena tudi oprema za potrebe zdravstvenega doma v Lendavi v višini 2.000.000 dinarjev. Skupaj je bilo v lendavski občini vloženo 4.235.000 dinarjev.

lek splošne bolnišnice v Murski Soboti za potrebe Zavoda za socialno medicino in higieno in delovne skupnosti Pomurskega zdravstvenega centra v Murski Soboti v vrednosti 7.609.000 dinarjev. Zgrajen je bil rentgenološki oddelek soboške bolnišnice v višini 11.766.700 dinarjev, kotlovnica v vrednosti 27.921.000 dinarjev in pralnica v predračunski vrednosti 17.612.000 dinarjev.

Za adaptacijo internega oddelka so bila koriščena sredstva republiške solidarnosti v višini 50 odstotkov, za rentgenološki oddelek pa v višini 20 odstotkov. Ker bo kotlovnica, ki bo končana v tem trimesečju, ogrevala tudi prostore doma oskrbovancev in zdravstveno šolo v Rakičanu, je delež sofinanciranja omenjenih ustanov v višini 20 odstotkov.

Novi zdravstveni objekti v Pomurju pomenijo pomembno pridobitev za nadaljnji razvoj zdravstvene službe, boljše zdravstveno varstvo delovnih ljudi in

SBOŠKA BOLNIŠNICA V RAKIČANU S KOTLOVNICO IN GRADNJO PRALNICE

VELIKE PRIDOBITVE: NOVE ŠOLE, TELOVADNICE ...

V minulem srednjeročnem obdobju smo v Pomurju dosegli pomembne pridobitve tudi pri zagotavljanju boljših pogojev za vzgojo in izobraževanje naših otrok. Zrasle so nove šole, telovadnice, otroški vrtci ... Veliko tega danes ne bi imeli, če ne bi zbirali sredstev s samopriskevki vseh delovnih ljudi, če ne bi bilo naše solidarnosti.

O rezultatih izvajanja referendumskega programa na področju vzgoje in izobraževanja v posameznih pomurskih občinah ne pišemo prvič in prav gotovo je le še malokdo, ki ne bi bil z njimi seznanjen. Toda radi jih ponavljamo vsepovsod, ker smo ponosni nanje in ker nam pomenijo spodbudo in obenem poročilo, da bomo tudi v tem srednjeročnem obdobju s skupnimi močmi zgradili še to in ono za naše otroke.

Soboška občina

V strnjem prikazu minulih pridobitev v srednjeročnem obdobju 1976—1980 omenimo najprej največjo investicijo na področju šolstva v Pomurju. To je bila izgradnja druge faze SREDNJEŠOLSKEGA CENTRA V MURSKI SOBOTI. Ob šolskih delavnicah in telovadnici je zrasla še stavba s 40 učilnicami in ostalimi spremljajočimi prostori. Tako imajo zdaj učenci centra poklicnih šol in gimnazije, ki so se preselili

tekajo tudi obnova podružnične dvojezične osnovne šole na Hodošu in priprave na gradnjo prizidka podružnične dvojezične šole v Domanjševcih.

In za kaj bodo v soboški občini porabili denar, zbrani s samopriskevkom za šolstvo?

Prvi nalogi sta izgradnja centralne OSNOVNE ŠOLE V PUCONCIH, in gradnja podružnične šole v MAČKOVCIH, kajti to dvoje je ostalo neuresničeno iz minulega referendumskega programa, in sicer zaradi velikega povečanja cen gradbenih storitev in nerealnega ovrednotenja investicij ob sprejemanju planskih dokumentov za obdobje 1976—80. Delo v Puconcih so se že začela. Učencem in učiteljem se torej ne bo potrebno več dolgo stiskati v treh zgradbah, v tesnih učilnicah, ki so brez tekoče vode, centralnega ogrevanja in z zastarelo opremo. Ko bo šola v Puconcih dograjena, se bodo čimprej začela dela tudi v Mačkovcih, kajti iz finančnih razlogov obeh objektov ni možno hkrati graditi.

V referendumskem programu soboške občine je še širitev objektov osnovne šole v BAKOVCIH. Gre za izgradnjo 10 dodatnih učilnic in večnamenskih prostorov, knjižnico ter ostale potrebne prostore. Za pouk telesne vzgoje pa bodo morali še naprej koristiti dvorano v vaškem domu. Kljub vsemu si obetajo bistveno boljše pogoje, kot jih imajo sedaj (dotrajani podi, stropi, inštalacija, streha itd). Za širitev osnovne šole v Bakovcih je predvidena investicija v vrednosti 22,4 milijona dinarjev.

Lendavska občina

Na področju šolstva so v lendavski občini z minulim referendumskim programom nameravali rešiti tri najbolj pereče šolske probleme, in sicer v Veliki Polani, Odrancih ter v Dobrovniku.

Najprej je bila na vrsti gradnja nove osemletke v VELIKI POLANI. Tam je zrasla ena najmodernejših osnovnih šol v Sloveniji, ki pa je namesto predvidenih 18 milijonov veljala okrog 27 milijonov dinarjev. To pa je bil tudi eden izmed glavnih razlogov, da niso uspeli obnoviti osnovne šole v Odrancih, medtem ko so cen-

NA MESTU, KJER JE VELIKOPOLANSKI ROJAK IN PISATELJ MIŠKO KRANJEC POSTAVIL TEMELJNI KAMEN, STOJI DANES SODOBNA OSNOVNA ŠOLA, ZA KATERO SO V OBČINI LENDAVALI ZBRALI S SAMOPRISPEVKI VSEH DELOVNIH LJUDI OKROG 28 MILIJONOV DINARJEV.

so morali najprej odplačati dolg za že zgrajeno OSNOVNO ŠOLO V GORNJI RADGONI, ki je znašal 3,8 milijona dinarjev. Iz občinskega samopriskevka so v ta namen izločili okrog 320 tisoč dinarjev. Na področju šolstva pa so uresničili še tri druge referendumske naloge. Tako so zgradili prizidek OSNOVNE ŠOLE V RADENCIH, za katerega so iz občinskega samopriskevka namenili 2,47 milijona dinarjev, vrednost del pa je sicer znašala več kot 15 milijonov dinarjev; potem so zgradili še telovadnico pri osnovni šoli VIDEM OB ŠČAVNICI, ki je veljala blizu 8 milijonov dinarjev, sredstva občinskega samopriskevka pa so znašala okrog milijon 810 tisoč dinarjev; pri NEGOVI pa so prav tako postavili telovadnico (s kulturnim domom in otroškimi vrtci), investicija je znašala 10,9 milijona dinarjev, z občinskim samopriskevkom pa so v ta namen zbrali blizu 3 milijone 136 tisoč dinarjev.

Na področju šolstva bodo v radgonski občini v tem srednjeročnem obdobju namenili sredstva, ki jih bodo zbirali z občinskim samopriskevkom za izgradnjo druge faze osnovne šole v RADENCIH, kjer kljub novemu prizidku pogoji dela niso zadovoljivi. Kuhinja je nekajkrat premajhna in tudi jedilnice nimajo, pa še nekatere druge prostore pogrešajo, da bi lahko prešli na celodnevno osnovno šolo, kot so predvideli. Ker so se v krajevni skupnosti Radenci tudi tokrat obvezali, da bodo še posebej zbrali za ureditev pogojev na šoli dovršen del sredstev (4 milijone dinarjev

ali polovico naložbene vrednosti), bodo, kot je predvideno v referendumskem programu, prišli prej na vrsto. Tudi pri VIDMU OB ŠČAVNICI ne morejo biti zadovoljni s pogoji dela, če tudi so pred leti tam zgradili novo (manjšo) šolsko stavbo in potem prizidali še telovadnico. Še zmeraj jim primanjkuje prostori in pouk se mora odvijati v treh zgradbah, v stari šoli pa je celo ogrožena varnost otrok. Poseben problem je tudi šolska kuhinja, ki se nahaja v stari šoli v zelo majhnem prostoru, in od tam je treba vsak dan nositi malice po prometni cesti tudi do nove šole. Zgraditi bo torej nujno 2. fazo šole. Predvidena vrednost je 21 milijonov 356 tisoč dinarjev, s samopriskevkom in prispevki iz dohodkov OZD pa bodo zbrali več kot 20 milijonov dinarjev.

Ljutomerska občina

Ob izteku minulega referendumskega programa so v ljutomerski občini z zadovoljstvom ugotovili, da so uspeli uresničiti vse zastavljene naloge na področju investiranja v šolske prostore. Tako so zgradili podružnično šolo v VUČJI VASI v vrednosti 3,642 milijona dinarjev, osnovno šolo CVETKO GOLAR V LJUTOMERU v vrednosti 13,142 milijona dinarjev, osnovno šolo JOŽE HEDŽET NA RAZKRIŽJU v vrednosti 17,625 milijona dinarjev, za gimnazijo v LJUTOMERU so namenili 955 tisoč dinarjev, za delno obnovo šole v CEZANJEV-

CIH 100 tisoč dinarjev in za načrte za dozidavo osnovne šole v KRIŽEVCIH PRI LJUTOMERU 500 tisoč dinarjev ter za delno ureditev prostorov podružnične šole na CVENU 200 tisoč dinarjev. Največ so seveda pridobili učenci in učitelji osnovne šole za usposabljanje lažje prizadete mladine v Ljutomeru in osemletke na Razkrižju pa tudi v Vučji vasi so zadovoljni.

Kako naprej? Dogovorili so se, da bodo zgradili prizidke pri osnovnih šolah v KRIŽEVCIH (40 milijonov din), CEZANJEVCIH (8,100 milijona din) in prizidek pri OŠ IVAN CANKAR V LJUTOMERU (30 milijonov din).

Z dozidavo šole v Križevcih bodo odpravili dvojezični pouk in zagotovili tudi pogoje za celodnevno osnovno šolo. Na enozični pouk bodo lahko prešli tudi v Cezanjevcih, ljutomerska osemletka pa bo dobila večnamenski prostor — telovadnico, ki jo nujno potrebujejo tudi za širši namen.

Uspešno izvedene naloge v referendumskih programih za minulo srednjeročno obdobje in ponovno potrjena solidarnost delovnih ljudi Pomurja, ki so se v tako visokem številu na decembrskem referendumu odločili, da bodo odvajali del svojih sredstev (samopriskevki) za šolstvo in zdravstvo še za nadaljnjih 5 let, pomenijo močno spodbudo in hkrati obvezo, da bo tako tudi v prihodnje, da bomo še izboljšali pogoje za zdravje nas vseh ter za vzgojo in izobraževanje naših otrok.

JOŽE GRAJ
foto: arhiv Vestnika

TUDI NA RAZKRIŽJU SO LAHKO PONOSNI NA MODERNO OSNOVNOŠOLSKO POSLOPJE!

v nove prostore, zares dobre pogoje za svoje vzgojno-izobraževalno delo. Na voljo imajo namreč kar 11 tisoč kvadratnih metrov površin, učilnice so sodobno opremljene, prav tako tudi delavnice za praktični pouk. Občani in združeno delo soboške občine so za izgradnjo tega centra prispevali 44,85 milijona dinarjev ali skoraj 52 odstotkov od celotne vrednosti investicije.

V soboški občini pa so uspeli s pomočjo samopriskevka zgraditi tudi eno najmodernejših osnovnih šol pri nas. To je OSEMLETKA V BELTINCIH, ki je veljala okrog 45 milijonov dinarjev, s solidarnostnim zbiranjem sredstev pa so zagotovili 27,08 milijona ali okrog 61 odstotkov potrebnih sredstev.

V soboški občini pravkar končujejo tudi gradnjo centralne DVOJEZIČNE OSNOVNE ŠOLE V PROSENJAKOVCIH, ki bo veljala blizu 35 milijonov dinarjev. Z občinskim samopriskevkom in 0,88-prispevno stopnjo od dohodka organizacij združenega dela so zagotovili 11,42 milijona dinarjev (32,7 %). Sočasno po

Namreč, niti za pučsko šolo niso zagotovljena sredstva v celoti, temveč v prvi etapi le za vse učilnice in manjšo telovadnico; tako bo izgradnja večje telovadnice, nabava nove opreme in ureditev okolja realizirano v drugi etapi. Učenci in učitelji pričakujejo, da se bodo lahko vselili v nove prostore, ki bodo veljali (1. etapa) okrog 63 milijonov dinarjev, s šolskim letom 1982/83.

Naslednja investicija bo gradnja nove osnovne šole PREKMURSKA BRIGADE V MURSKI SOBOTI, v okviru katere je načrtovana tudi izgradnja telovadnice, ki bo namenjena tudi za OŠ Edvard Kardelj in za potrebe krajevnih skupnosti v samem mestu. Znano je namreč, da ima ravno ta šola v občini Murska Sobota tako rekoč najtežje pogoje za svoje delo, čeprav se v njej usposablja lažje duševno in telesno prizadeti otroci, za katere bi morali med prvimi organizirati celodnevno osnovno šolo. Gradnja nove stavbe bo veljala po sedanjih izračunih okrog 22,5 milijona dinarjev, za telovadnico pa bo treba zagotoviti blizu 23 milijonov dinarjev.

travno kurjavo v Dobrovniku uredili z združenimi sredstvi iz amortizacije vseh osnovnih šol v lendavski občini.

V novem referendumskem programu so si zato kot prioriteto nalogo zadali adaptacijo osnovne šole v ODRANCIH, za kar bodo vložili blizu 8 milijonov dinarjev, da bi tako rešili vsaj najbolj pereče probleme na tej šoli.

Nadalje bodo morali odplačati dolg (8,5 milijona din) za odplačilo kreditov, najetih za izgradnjo osemletke v Veliki Polani.

S pomanjkanjem prostorov in drugimi problemi pa se ukvarjajo še na marsikateri drugi šoli v lendavski občini. Da se ne bi prenažili pri odločitvah, ki bi se čez čas morda izkazale kot neracionalne, so se odločili za izdelavo posebne študije o smotni izkoriščenosti šolskega prostora. Za študijo so namenili v referendumskem programu 2,286 milijona dinarjev.

Radgonska občina

V občini Gornja Radgona

V BAKOVCIH SI POLEK NOVIH UČILNIC OBETAJO TUDI MNOGO PRIMERNEJŠE PROSTORE ZA PREHRANO UČENCEV!

Trud, poplačan z rožami

Rojak — doma je iz Gradišča pri Cirkulanah sredi mičnih haloških gričev — 45-letni Ivan Jurgec in žena Alojzija se že blizu dvajset let ukvarjata z vrtnarstvom. »Sprva sva se v tem poslu poskusila pri nekdanji kmetijski zadrugi Polje v Sostrem pri Ljubljani, zatem pa se vrnili v domače kraje. Točneje v Radence, kjer so nama pri tozd Komunalni in vrtnarstvo kaj hitro zaupali in nama tudi dodelili vodenje vrtnarije na Lackovi v Gornji Radgoni.« na hitro preleti njuno dosedanjo skupno pot.

Težave, ki jih gotovo ni manjkalo, preprosto spregleda. Dobrovoljno se nasmiha in le zamahne z roko: »Eh, težave. Kaj bi z njimi?« Skromen je in marljiv.

»Sami vidite, da prostori vrtnarije niso bogve kaj, toda midva z ženo sva zadovoljna. Seveda je bilo treba, preden smo jih usposobili, vložiti kar precej sredstev, a kdo bi zdaj mislil na to. Posel cvete, da je veselje, in to se mi zdi najvažnejše. Priznati moram, da nama gre Radenska v vsem na roko, pohvali.« No, sicer pa je tudi zemlja plodna, tako da pri umetnih gnojilih ni posebne zadrege.« doda.

Zdaj stanujeta v Sovjaku pri Vidmu ob Ščavnici in vsakodnevna vožnja z avtobusom ju prav v ničemer ne ovira, da se ne bi docela posvetila vrtnarjenju. Ne le, da tako rečemo, na delovnem mestu, temveč tudi doma, saj je domovanje Jurgečevih v Sovjaku en sam cvetoč vrt.

»V zadnjem času sem za vse sam, kajti žena je zbolela in treba je poprijeti s podvojeno močjo. Jasno, da mi pri tem pomaga Radenska, ki mi tu in tam pošlje kakšnega delavca, da gre delo nekoliko lažje od rok.«

Ko nam je to pravil, se nam je zdel malce zaskrbljen, kar je tudi razumljivo. Pogreša družico, ki mu je vedno in povsod stala ob strani, ga bodrila, če je bilo treba, in — jasno, da — znala krepko poprijeti. Stranke, ki so se tistega aprilskega dne, ko je sonce radodarno streglo rožam v rastlinjaku in na gredah vrtnarije Ivana Jurgeca v Gornji Radgoni, kar vrstile, skorajda v ničemer niso motile pomenka. Vrtnar je zmogel vse hkrati.

Okreten je, ustrežljiv in samoumevno da, cenjen. V to se ni bilo treba posebej prepričati.

»Kljub prostorski utesjenosti — v glavnem gre za rastlinjak s toplimi redami in drugimi gojitvenimi površinami — je izbira dokaj pestra. Na voljo imamo vse mogoče vrste rož: balkonske (fukcije, pelargonije), enoletnice za na grobove, petunije, krizanteme, pa sadike (za zelje, cvetačo, solato, kasneje tudi papriko in paradižnik) in če hočete, vam priskrbimo kompost in zemljo, da vam je lažje pri presajanju.« se razgovori Jurgec. »Seveda gre precej tudi za nasade in parke v Radencih.«

In preden sva se ločila, še o vremenu: »Mislim, da bi nam dež dobro storil. Tudi nevarnost slane še ni mimo. No, pasaj tudi

Vrtnar Ivan Jurgec iz Gornje Radgone v rastlinjaku, kjer je trud obilo poplačan z rožami.

sezona rož še ni popolnoma zaživela. Začne se konec aprila, bolje rečeno v začetku maja. »Nova stranka je prišla v vrtnarijo in poslovlji smo se od Ivana Jurgeca, vrtnarja iz Gornje Radgone. Če se nam bo zahotelo kratkočasnega klepetanja in seveda rož in še česa, potlej se bomo kmalu spet oglašili. Nemara tudi vi!

Branko Žunec

Med Ledavo in Črncem od Lendave pa vse tja do Črnega loga je v zadnjih letih nastal en največjih melioracijskih kompleksov. Nekdaj zamočvirjeni pašniki so postali rodovitna polja, površina samega kompleksa pa meri nekaj sto hektarjev. Podobni kompleksi nastali tudi v Benici in Zitkovicah. V lendavski občini bodo tudi v tem srednjeročnem obdobju namenili največ sredstev za pridobitev novih obdelovalnih površin. J. D.

PRI KARLOJEVIH V RADVENCIH

Lepo je biti kmet

V bitki, da se Slovenci prehranimo sami, so še kako pomembni napor individualnih kmetijskih proizvajalcev. Toda uspešna pot do tega cilja je mogoča le v povezavi kmetov z združenim delom, v njihovi dohodkovni povezanosti in odvisnosti. Do tega spoznanja so prišli tudi Karlojevi iz Radvenc, vasi iz KS Negova v gornjeradgoni občini. Da so se odločili pravilno, nam pove že bežen pogled v hlev — 9 molznih krav in 51 pitancev, od tega ima 11 do 500 kilogramov in 40 do 200 kilogramov, se bohoti v njem.

Sivo, turobno in deževno je bilo dopoldne, ko smo obiskali to usmerjeno kmetijsko družino. Zato nas je topel sprejem toliko bolj ogrel. Gospodarja — Matije — ni bilo doma. Šel je po opravkih v Gornjo Radgono.

„Danes tako ni za delo na polju“, nam pojasni njegova žena Marija, kmečka gospodinja, h kateri se bojažljivo stiska njen najmlajši otrok, dveinpolleten Klemen. Starejša hči Nada, učenka 2. razreda osnovne šole, se pripravlja za šolo.

Matija in Marija sta leta 1972 prevzela kmetijo Matijinih staršev. Treba je bilo preliti mnogo znoja, mnogo žuljev se je izluščilo na njihovih dlaneh, preden se je njun trud obrestoval.

„1973. leta sva se z možem odločila za sodelovanje s Kmetijskim kombinatom Gornja Radgona. Od DO sva dobila kredit, si še isto leto uredila hlev ter se tako dokončno opredelila za živinorejo. Sami imamo 10 hektarjev obdelovalne zemlje, toda zaradi že „kroničnega“ pomanjkanja

umetnih krmil, smo morali najeti še 6 hektarjev. Na teh površinah pridelujemo predvsem živinsko krmo, koruzo in pšenico.“

Lep kos zemlje, ni kaj reči. Precejšen zalogaj za družino z dvema nedoraslima otrokoma in staro mamo. Toda Karlojeva kmetija je modernizirana, stroji so v zadnjih letih skoraj povsem zamenjali pridne kmečke roke. Dva traktorja z vsemi potrebnimi priključki, moderniziran hlev ... to so plodovi njihovega večletnega dela.

„Lansko leto smo kupili nov žetveni kombajn, ki je veljal 44 starih milijonov“, nam ponosno razkazuje strojni park Marija Karlo. „Imamo pa tudi silosnega. Ja, kmetijski stroji! Zares niso poceni, vendar nas razbremeni in tako imamo tudi kmečke žene več časa za vzgojo otrok. Toda tudi z živino je veliko dela.“

Na delo pa so pri Karlojevih navajeni in jim ni težko. Kmetje so bili njihovih starši, kmetje bodo najbrž tudi njihovih otroci. Saj, tako pravi gospodinja, danes ni več težko kmetovati. Le volja je važna in občutek navezanosti na zemljo, tega pa v ljudeh na tem koncu gornjeradgonke občine, hribovitem in odmaknjem od mestnih središč, ne manjka. Karlojevi mesta ne pogrešajo. Moderna kuhinja z vsemi gospodinjskimi pripomočki, radio in televizija so njihovo razvedrilo v prostih trenutkih.

Teh pa je malo, saj sta Marija in Matija zelo angažirana tudi v družbenopolitični aktivnosti v okviru KS in vasi. Mož je že vrsto let neutruden aktivist KK SZDL, naša sogovornica pa predsednica vaškega odbora SZDL Radvenci-vrh.

V. Paveo

Za manj „rdečih petelinov“

V letošnjem letu praznujejo ljutomerski gasilci svojo 110-letnico. In prav v letošnjem letu bo ta jubilej osrednji dogodek, ki je zapisan v programu dela občinske gasilske zveze Ljutomer. Pravzaprav je ta praznik samo potrditev njihovega trdega dela v tem dolgem obdobju. Pogoj za uspešno delo pa je vsekakor dobra samoupravna organiziranost v gasilskih organizacijah. Uspešno varstvo pred požari in drugimi nesrečami je vse bolj in bolj pomemben dejavnik pri reševanju gospodarske stabilnosti ter družbenega in osebnega standarda.

Vse te našete naloge pa si je občinska gasilska zveza Ljutomer zastavila v programu dela.

Osnovni poudarki so na preventivni zaščiti, saj je to ena stalnih nalog gasilcev. Boljše je preprečevati kot pa gasiti. Seveda pa to ne gre brez stalnega preverjanja znanja in usposobljenosti vseh gasilcev. V ta namen bo OGZ organizirala tekmovanje, vaje in vse ostale oblike preverjanja.

Za vzgojo mladih kadrov pa so pripravili zanimiv program tabornarstva, ki bo v Moravcih. Tam se bodo pionirji in mladinci v dveh izmenah seznanili z osnovami gasilskih veščin, požarne varnosti in še s čim. Izobraževanje pa ni namenjeno samo mladim. Tu je še vrsta seminarjev za mentorje, gasilce, vodstvene kadre, ki so namenjeni delu gasilcev v vseh oblikah in okoliščinah.

Prav zaradi takšnega obširnega programa v letošnjem letu lahko mirno trdimo, da rezultati v preteklih letih in desetletjih potrjujejo takšne oblike dela, kot si jih je občinska gasilska zveza zastavila tudi za letošnje leto.

Dušan Loparnik

BEREMO ZA VAS (3)

V OBJEMU STRUPOV

V nadaljevanju branja dela Nema pomlad ameriške znanstvenice Rachel Carsonove — knjiga je izšla pri Državni založbi Slovenije v Ljubljani leta 1972 — smo prišli do neke posebne skupine ogljikovih spojin, namreč klorirane cilične spojine, ki povzročata vnetje jeter.

Ljudje, ki imajo poklicno opravke s temi snovmi, dobio neko nevarno obolenje jeter, ki se skoraj vedno konča s smrtjo. Precej takšnih obolenj in smrti je bilo v električni industriji, zadnje čase pa pripisujejo tem snovem tudi skrivnostna obolenja živine, ki se pogosto končajo s poginom. Glede na te in takšne izkušnje se je pokazalo, da so trije insekticidi iz te skupine najbolj strupeni od vseh ogljikovih spojin. To so dieldrin, aldrin in endrin.

Dieldrin je okrog petkrat bolj strupen kot DDT, če ga dobimo skozi usta in kar štiridesetkrat bolj strupen, če pride v telo skozi kožo kot raztopina. Razvpij je predvsem zato, ker naglo deluje in strahotno učinkuje na živčevje, saj prizadete napadejo hudi krči. Ljudje, ki so se zastupili z dieldrinom, tako počasi okrevajo, da kaže to na kronično obolenje. Ta in tudi druge klorirane spojine delujejo dolgo časa in prinašajo hude poškodbe jeter. Dolgotrajnost, obstojnost in velika učinkovitost proti žuželkam so vzrok, da je dieldrin danes najbolj uporabljenej insekticid, dasi je med divjačino napravil veliko škodo. Pri preizkusih na prepelcah in fazanih se je dieldrin pokazal štirideset do petdesetkrat bolj strupen kot DDT.

Prav tako kot dieldrin je tudi aldrin skrajno strupen in povzroča poškodbe na jetrih in ledvicah. Ena sama aspirinska tableta aldrina zadostuje, da pomori več kakor 400 jerebice. Znanih je tudi mnogo primerov za-

strupitev pri ljudeh, namreč takih, ki imajo opravke z njim v industriji. Aldrin, skupno z insekticidi svoje vrste, meče grozljivo senco na prihodnost, namreč strah pred neplodnostjo. Fazani, ki so jim dajali tako majhne količine teh insekticidov, da zaradi njih sicer niso poginili, so vendarle legli nekaj jajc, a piščančki, ki so se izlegli, so kmalu poginili. In tega niso opazovali le pri piščih. Za sedaj še ne vemo, ali bomo doživeli isto pri človeku, kajti insekticidi so razprševali iz letal nad primestnimi in kmetijskimi okolišči.

Endrin je med strupi »šef« in je DDT v primerjavi z njim prav nedolžen. Za sešale je petnajstkrat bolj strupen kakor DDT, za ribe tridesetkrat in kar tristočetkrat bolj škodljiv je nekaterim pticem. Samo v enem desetletju, ko je endrin šele v uporabi, je pomoril neznanško število rib in nevarno zastrupil mnogo živine, ki je zšla v vrtove, kjer so škropili z endrinom; mnogo vodnjakov in izvirov je danes zdravju nevarnih zaradi endrina.

Druga večja skupina insekticidov organski fosfati delujejo na živi organizem na prav poseben način.

Imajo namreč lastnost, da uničujejo encime, prav tiste encime, ki urejajo normalno delovanje telesa. Ti strupi napadajo živčni sistem, pa naj bo žrtev žuželka ali toplotna žival. Med njimi je eden najbolj uporabljenih paration, ki je hkrati tudi najučinkovitejši in najnevarnejši. Čebele postanejo ob dotiku z njim »razburjene in napadalne«, se besno »čistijo« in čez pol ure jih že doleti smrt. Ena redkih ugodnih okoliščin, ki nas varuje pred popolnim uničenjem, je lastnost, da paration in druge kemikalije te vrste precej hitro razpadejo.

Zato se njihovi ostanki držijo na sadežih dosti manj časa kakor ostanki kloriranih in-

sekticidov. Pa vendar se obdržijo še dovolj dolgo, da sem pa tja prinesejo kakšno večjo nesrečo z resnimi ali celo usodnimi posledicami. Nevarnost za delavce, ki škropijo s fosforinimi insekticidi, je tako velika, da so v nekaterih državah (v ZDA-op. avt.) že ustanovili posebno ambulante za pomoč ponesrečenim. Tam lahko zdravnik takoj naredi diagnozo in pomoč pri zdravljenju obolelih. Še celo zdravnik je lahko v nevarnosti, če si ne nadene gumijastih rokavic, ko pregleduje zastrupljenca. Tudi perica, ki pere obleko delavcev, prepojeno s parationom, se lahko zastrupi.

Malation je javnosti skoraj tako dobro znan kot DDT, saj ga vrtnarji vsesplošno uporabljajo, pa tudi gospodinjice z njim zatirajo nadležne mrčes, komarje in podobno. Njegova domnevna neškodljivost stoji precej na trhljih nogah. To so, kot po navadi, ugotovili šele nekaj let po tem ko je bil že v rabi. Pred nekaj leti so raziskovalci uprave za prehrano in zdravila ugotovili pomembno novost: če dobi človek vase hkrati malation in še kakšen drug organski fosfat, nastopi hudo zastrupljenje, skoraj do petdesetkrat huje, kakor bi pričakovali po skupnem učinku obeh strupov. V nevarnosti tudi ni samo človek, ki je morda ta teden škropil z enim škropivom in naslednji teden z drugim, temveč tudi tisti, ki je užival sajde ali zelenjavo, poškropljeno z obema škropivoma. V eni sami skledi mešane solate lahko prežita na vas dva takšna fosforna insekticida.

Ostanki, ki so sami po sebi daleč pod mejo dopustnosti, lahko v nesrečni kombinaciji privedejo do katastrofe.

Kako pa je z našim bojem proti plevelu? O tem bomo prebrali za vas v prihodnjem zapisu.

Branko Žunec

stare koprive najbolj pečejo

Pri najboljši volji nismo v letniku 1956 našli nobene zares »zmahne«. Vse teme so bile bolj ali manj »krvavo resne« in ni nam preostalo drugega kot da se podamo med liste Pomurskega Vestnika leta 1957. Ne zamenj!

Le kje za zlomka, so naši kolegi staknili te podatke?

Ob koncu lanskega leta (se pravi leta 1956) je bilo v našem okraju registriranih stoosem kroničnih pijancev, od tega trideset delavcev, šestinideset kmetov, osemnajst obrtnikov, enajst uslužbencev, en profesor, štiri upokojenci, tri gospodinjice, pet šoferjev.

Razgrajačev in pretepačev 48, od tega dvaindeset delavcev, deset kmetov, štiri obrtniki, dva uslužbenca.

Tipičnih delomrznežev je šestinosemdeset, od teh je petinpedeset Ciganov. Beračev »s poklicem« je šest.

Strastnih kartašev je dvaindvajset, od teh dva delavca, dva kmeta, štiri obrtniki, enajst uslužbencev, en profesor, ena učiteljica, en upokojenec. Vedeževalcev je »registriranih« trinajst (najbrž jih je precej več), od teh je sedem Ciganov, šest pa kmetov in delavcev.

Kaj pravite na te statistične podatke? In kaj mislite, kakšno bi bilo danes število za posamezne kategorije?

K zdravniku v Ljutomer je prignel nekdo dečka, ki je požrl petdinarski novček. Zdravnik je pacienta pregledal in ugotovil: »Kajne, tako je. Novčič je požrl in sedaj čakate, da se bo novčič izločil z blatom. Še boljše pa je, če peljete dečka na občino k šefu finančnega oddelka, ki je še doslej stisnil iz človeka sleherni dinar.« Kako se je stvar končala, ni znano. Kaj menite, kako bi se danes končala? —brž—

Lovci opozarjajo

Previdnost zaradi mladičev

Za ohranitev divjadi smo odgovorni vsi. Prizadevati si moramo, da se bo ohranilo naravno ravnotežje. Torej taka količina divjadi, ki ne bo (preveč) ogrozila poljščin. Lovci so, to lahko zapišemo z debelimi črkami, ne le tisti, ki uplenjajo divjad, ampak skrbne za ustrezen stalež. Seveda pa so njihova prizadevanja manj uspešna, če si za večjo ohranitev divjadi ne prizadevamo še ostali občani. V našem listu smo že opozorili na nevarnost, ki preži na mladiče ob spomladanskem čiščenju njiv, travnikov, gozdov in jas. Upamo, da je naše opozorilo kaj pripomoglo, da so bili ljudje, ko so grabljali omenjene površine, bolj previdni. Tokrat pa želimo opozoriti na bližnji košnja travnikov. Že takrat, ko so kmetje ročno kosili, so med delom nemalokrat ranili ali pa celo pokončali mladiče, kaj pa šele sedaj, ko po travnikih brne kosilnice in traktorji! Na Zvezi lovskih družin Prekmurja (enako pa seveda tudi v lovskih družinah Pomurja) so zaskrbljeni: boje se, da bo tudi letošnja košnja travnikov terjala žrtve — mlado divjad, torej zajčke, jerebičke in fazančke ter srnjačke. Prav v tem času so namreč zagledali luč sveta, neboljani so, ne zavedajo se nevarnosti, ki se jim bliža (kosilnica, traktor, pa tudi navadna ročna kosa), in mirno čepo v svojih gnezdih...

Kako ohraniti te mladiče pri življenju? V nekaterih državah, kjer so s tehnologijo pred nami, so izumili neke vrste napravo, ki se montira pred kosilnico in tako opozarja mater in mladiče na nevarnost. Najbrž bi se česa takega lahko domislil tudi kdo pri nas! Kot ena izmed možnosti za preprečitev morije na travniku se ponuja tudi krajši „sprehod“. Mnogi kmetje namreč pred košnjo gredo na travnik in določijo menjo med svojim in sosedovim travnikom. Če so že na senožeti, bi bilo še kako prav, da bi oči nekoliko bolj napeli in pogledali, ali ni morda na njihovem travniku gnezdo mlade di-

vjadi. Večkrat pa na to opozori divjad sama. Če na primer opazite na svojem travniku staro divjad, zlasti pa samico, potem lahko (v teh mesecih, zlasti maju) slutite, da so neke v bližini tudi mladiči. Mesto, kjer so, je treba zaznamovati in se ga ob košnji nekako izogniti. Večkrat pa se zgodi, da ob košnji naletimo na same mladiče, torej matere ni v bližini. Nepravilno ravnanje tisti „najditelji“, ki mladiče poberejo in odnesejo domov, ob tem pa mislijo, da so storili dobro dejanje. Na lovski zvezi v Murski Soboti pravijo, da je treba mladiče pustiti pri miru, saj se bo njihova mati vrnila h gnezdu čim mine nevarnost (kosilnica, človek).

Toliko o mladičih. Menimo, da bo to opozorilo, nasvet, kaj pripomoglo, da bo v času košnje na travniku manjkral tekla kri. Žal pa ta teče tudi na cestah. Prav v tem času je treba biti zelo previdni na tistih odsekih cest, ki so

označeni s prometnim znakom, kateri opozarja na možnost nenadnega prihoda divjadi na cesto. Je namreč obdobje, ko si breja divjad (vsa nemirna) išče mesto za kotitev, prav tako (morda še bolj) pa so vznemirjeni tudi srnjaki, ki si „utrjujejo“ svoje „pasišče“ — območje, na katerem bodo gospodovali. Seveda pa tudi morebitnega „konkurenta“ ne odpravijo v rokavicah, ampak (če je potrebno) z bojem. Tako bojišče pa se (nehote) lahko razširi tudi na cesto.

V tem zapisu smo opozorili na dosledno previdnost pri košnji in na upoštevanje prometnega znaka na cesti, ki opozarja na možnost naleta divjadi. Storimo torej vse, da mi, ki nismo lovci, ne bomo večji „uplenjalci“ kot pravi lovci. Zapisali pa smo že, da člani zelene bratovščine z divjadjo ravnajo zelo odgovorno.

S. SOBOČAN

Srna tik pred kotitvijo

RAK NA DOJKI

Poleg raka rodil in plodil je rak dojk najpogostejša oblika raka pri ženskah.

Rak na dojki in na sploviljih že zajema preko 50 % vseh oblik raka pri ženskah. In ko nam ti dve obliki bolezni zaradi dostopnosti ne bi smele delati posebnih težav in bi jih morali odkrivati še v fazi, ko sta ozdravljivi, pa ugotavljamo, da temu le ni tako.

Opazamo namreč, da pri ženskah, ki redno hodijo na ginekološke preglede odkrivajo obolenje v več kot 96 % še v zgodnjem, ozdravljivem obdobju, napredovale oblike raka pa le pri ženskah, ki se zane-marjajo.

Dojka pa je tudi ženskam samim dostopna za tako imenovani samopregled. S pomočjo različnih zdravstveno vzgojnih akcij skušamo motivirati ženske, da bi si bolj skrbno opazovale svoje telo in dogajanje v njem. Zato tak samopregled dojk svetujemo posebno ogroženim skupinam žensk, med katere zlasti uvrščamo ženske, ki:

- so dedno obremenjene in so se rakasta obolenja že pojavljala v sorodstvu
- so že bolele na eni dojki in preti nevarnost še za drugo
- so prekomerno povisale telesno težo
- so izredno visoke rasti
- so sladkorni bolniki
- še niso rodile
- so dojele zelo kratko obdobje

— so se zdravile v rodnem obdobju s hormonskimi zdravili.

V SR Sloveniji živi približno 430.000 žensk starejših od 30 let, pri katerih se letno odkrije 330 do 360 rakastih obolenj dojk ali povprečno po eno obolenje dnevno. Tudi v Pomurju je v porastu tako število rakastih kot tudi drugih obolenj dojk. Osnovni predpogoj za uspešno odkrivanje bolezni pa je samopregled, vsaj enkrat mesečno, načrtno in po določenem načinu, najbolje med sedmim in desetim dnevom rednega mesečnega ciklusa. V enakih časovnih presledkih se izvaja samopregled tudi pri ženskah v menopavzi. Pregled se opravi tako stoje kot leže. Ženska mora biti pozorna na vsako spremembo, ki jo opazi na koži dojk, saj lahko kaže dokaj značilne spremembe, paziti mora na morebiten izcedek iz prsne bradavice ali pa na zatrdline, ki jih otipa v prsih. Vsaka nejasnost jo bo vodila k zdravniku, ki bo preveril za žensko sumljivo stanje in odločil o nadaljnjih ukrepih. Danes je možno po dogovorjenih načelih stopnjevitosti diagnostike in z uporabo najsodobnejših preiskavnih načinov ter pripomočkov obolenje kaj hitro ugotoviti in ga tudi po preizkušanih metodah uspešno zdraviti.

Porast števila obolenj ter želja zdravstvene službe, da tudi v strokovnem pogledu razširi mrežo svoje dejavnosti in izpopolnjuje kvaliteto svojega dela, narekuje formiranje posebnih ambulant za boleznij dojk. Ponekod že uspešno delujejo. Pri nas v Pomurju pa tečejo

priloge in razgovori za njeno ustanovitev. Čim bo delo steklo, bo možno v domačih okvirih izpeljati ustrezne diagnostične postopke, kar bo občutno zmanjšalo stroške, ki sedaj niso ravno nizki.

Se tako razpredena in dostopna mreža preventivne zdravstvene dejavnosti pa ne bo mogla niti sedaj niti v bodoče nadomestiti lastne preventivne usmeritve, kar pomeni, da si bo morala še v naprej ženska sama vestno in trajno kontrolirati prsi in tako soprojmo, da bo lažje ali težje obolenje dojk odkrito še v zametkih.

Samopregled pa kot že rečeno zahteva potrebno znanje. Pridobila si ga bo na obisku v ambulantah za ženske bolezni, kjer jo bodo o samopregledu podrobno poučili, obenem pa ji razkazali bogat zdravstveno vzgojni material. Z enakim namenom so bila organizirana tudi številna zdravstveno vzgojna predavanja v okviru Delavske univerze in Pomurskega društva za boj proti raku.

Rak na dojki je torej obolenje, ki ga lahko zgodaj ugotovljamo tako do sebe vestna in pozorna ženska kot tudi zdravnik, če žensko vidi in na obolenje misli. Zgodnje odkritje obolenja pomeni tudi popolno ozdravitev. Zato sprejmemo nasvet ginekologov: samopregled naj postane trajna navada za ženske iznad 30 let starosti, vsaka sumljiva zaznava pa naj žensko nemudoma vodi k zdravniku.

Dr. Kurt Sonenschein spec. gin.

MIŠKO KLANJEC

Strici so mi povedali

Tudi iz naše hiše odhajamo: samo Lojz je še doma, a še on je kar naprej po svetu, tudi njegova žena je kar naprej neke v Franciji. Tam se začnajo neke druge, drugačne zgodbe. Tam se začnajo tudi tragedije, ki jih to naše življenje ne more roditi. »Nekoč smo odhajali samo do Slavunije,« je nadaljeval stric. »Zdaj pa — Nemčija, Francija, Amerika, še neka Avstralija... če bi bilo še več sveta, bi ga našli ljudje tudi odkrili... Mi pa, Mankica, na proščenja v Turnišče, Crensove, pod Lipo, na Hotizo...«

Oči se mi v njegovi delavnici najprej morajo privaditi na somrak, na neko posebno ozračje, s katerim je prepojena ta sicer prostorna soba, ki ima okni na vzhod in zahod.

Toda v delavnici strica Stevana je na las tako, kakor da ljubosumno čuvata, da ne bi drug drugega v se posekala, niti ne v neredu. Celo ta firnežev vonj se ne loči od onega. Bratska neločljivost presega vsakršne meje: če si kateri izmisli, da pojde v trgovino, že drugi tudi najde vzrok. Za pot v Lendavo imata oba ob istem času vzrok. »Le pri otrocih me je prokleti znožil,« mi je nekoč rekel stric Stevan. »Dva je več napravil kot jaz. No — pa naj mu bo, ne bo obogatel z njimi.« Kakor da so otroci zato na svetu, da očetje obogatijo po njih.

»Vašega Stevka ne bo,« rečem stricu Marku. »Ne uboga vas.«

Stric me pogleda z drobnimi očmi, tokrat se le nasmehne, rekši mi: »Vino, goričko sem mu podtaknil pod nos. In še oni Markec je pri njem, šokec. Če bi jarek ob kolniku gorel, bi ga preskočila.« Stric Stevan ima hišo onstran kolnika, poleg pa je širok jarek, ki pa je zdaj suh in tako stric ne more reči: če bi voda gorela!

Ko se le ogledam po delavnici in ko so se mi oči že privadile na ta scmrak, me preseneti pred menoj na tlu na oblancih črno pobarvano drvo. Ampak ne vem, da bi bil kdo umrl, vsaj zvonilo ni. »Nu — kaj gledaš?« me vpraša.

»Drvo imate na tleh, da bi se človek lahko spotaknil in padel vanj. — Za koga pa je?«

»Nu — kaj misliš, za koga?« Lahko le zmignem z rameni. On pa: »Za Picka Marka.«

»Strica?«

»Strica.«

»Ampak stric Marko,« mislim Marka mešetarka, kar dobro razumem, »šč ni umrl, če kaj vem. Je slab, ne rečem, je pa še živ.«

Mešetareček je slab. Pred dnevi sem ga našel, ko je sedel na šolskem dvorišču, v senci na tratnici, z optanim sukničcem, siv v obraz ko siva prst, s katero ženske mažejo pasove po stenah, lovil sapo vase in jo v kratkih sunkih izdihoval iz sebe, vselej za čas počakal, preden je zajel znova. »Viš, dete zlato,« mi je rekel, »na kaj sem prišel? A je to življenje? — Prisluhni, od daleč lahko slišiš: poje v meni

ko flavta. Včasih zjutraj kar igrajo v meni, trije, štirje, dva na flavti, eden na harmoniko. Zvečer pa, ko si vležem — kakor slaviček v grmovju. Če se obrnem in se malo odkašljam, pa že slišim kosa, ali vlogo — vrag vedi, kakšne ptice vse to pojo v meni. Pa spet škripajoča kola z nenamazanimi kotači. Nu, Miškec, pa živi s tem. Saj sem ko kovačnica s pokvarjenim mehonom. Nu — in tu vidiš pumpico: so rekli, naj si kar zraka potisnem v prsi, ko mi ga bo začelo primanjkovati. Kajpa, golobek moj zlati, če se pumpica pokvari ali se zgodi kaj drugega, človek pa brez zraka ne more živeti, kot riba brez vode ne. Vidiš in tako bo vrag vzel človeka, Miškec, zapeli mi bodo svoj 'circum dederunt me', župnik malo poškopri za mano, zmolil bo naglas 'Gospodne, smiluj se grešne dušice našega Picka Marka' — vrazje pa se bodo trgali za to grešno dušico Picka Marka, angelci pa se jokali, ker so slabši in se ne pretepajo radi za človekovo dušico —

»Za vašo se bodo, verjemite mi, stric,« mu odvrnem. »Zoseb pa se bodo, ker jim je bog naročil za vas: — Tistega Picka s flavto mi gor pripeljite, mi manjka dober flavtaš. Le dušico spotoma kje očistite, operite, jete preveč preklinjal, lagal po sejmih...«

»Kanžor, lajšoš ščančavi — ti vržem v glavo to pumpico, prokleti. Se boš norca delal iz mene. Bo tebe tudi kdaj vrag jemal, logoš, ki nisi hotel, da bi si bil janko popovsko oblekel pa mene, strica svoga, lepo posprevidil na zdajnji poti, malo več pomolil za mojo dušico...«

»Za svojo dušico naj le vsakdo sam moli... in dobra dela naj opravlja, je zapisano, in naj ne preklinja, in naj ne prisega po krivem...«

»Klantoš, tepeš — — daj mi kakšno boljše cigareto.« Mizarček pomežikuje, rekši mi: »Saj to drvo delam zase... moram še gor napisati, na križ mislim — mizar, ker bi se angelci lahko zmotili, me zamenjali z onim našim Markom. Napisal pa še nisem gor, ker ne vem, kateri prej umre... za vsak primer lahko njega položim o v to drvo... moram preskusiti, če bo dobro zanj, pa na križ napišem samo še 'flavtaš'...«

Znenada ga zagledam, kako sam leze v to drvo, se ulega, se namešča v njem, širi komolce, steguje noge, obrača glavo, ki si je pod njo napravil nekoliko višje zglatve iz balancev, celo se mi lepo obrne na bok, na trebuh, spet na hrbet, potlej pa obsedi kar tako v drvo. Gledam ga, kako si baše pipo s tobakom — tobak je še skoraj čisto zelen, domač, posušen kar na stehi, tudi zaudari po travi, ko si nažge, si lepo zatlači tleči tobak v pipi in se znova vleže po drvo. Čez rob visi le njegova levica s pipo, iz katere se počasi odceja umazan curek dima tlačega, sena!

»Kaj pa zdaj to pomeni, stric?« ga vprašam osuplo.

»Poglejte mi, če ni pretesno,« mi naroča, ne da bi mi kaj

pojasnjal na moje vprašanje, pomiril mojo osuplost. Potem pa se ponorčujem:

»Naj vas pokrijem in zabijem pokrov nad vami — he?«

»Nemak,« slišim nekako dobrodušno iz drva. Beseda pomeni pri nas ali je vsaj pomenila, nemo' stvar, torej bebca, ni pa žaljivka. »Prosil sem te, preglej, če ni pretesno — «

»Za katerega Marka hočete? Oni, flavtaš je nekoliko daljši od vas. Tudi več ga je bilo včasih, se mi pa zdi, da je zelo upadel zadnje čase.«

»Zato pa sem napravil za dobro colo daljše, tudi za dva prsta širše... če bi bilo zanj. Če pa ga ne bo maral, ostane zame.«

»Za vas bi še bilo, striček,« rečem norčavo. »Če pa kanite vzeti s seboj še strino Baro — strine je kar precej več od vas, za dva taka... bi bilo treba večje, širše.«

»Huncut si, Miškec,« mi reče. »Vsak človek mora imeti svoje drvo — da si lahko odpre, kadar hoče, da gre malko na sprehod, moški pa da pokadijo opolnoči pipo tobaka zunaj, se kaj pogolčijo z znanci — « Nakar se mi s polno vedrino zasmeje.

»Nekje sem bral,« mu pripovedujem, »da se dajo žene, če seve mož prej umre, žive z njim pokopati, v istem drvo — «

»Gleda me osuplo, nato se zasmeje, zamežikne: «Mogoče... če se seveda ne norčariš iz svojega strica, bog ti grehe odpusti. Če se že to res dogaja, hvala bogu, da to ni pri nas navada. Žena, ti povem, golobek moj, je kar dovolj v tem življenju in če je še tako dobra, ne pa da bi še mrtev prenašal njeno brbranje...«

Preden pa lahko nadaljujemo s 'prepirom', že zaslišim hrup, ki ga ženeta zunaj njegov brat Stevan in flavtaš Marko. Slišim pa še nek tretji glas, ki ga ne moremo odpredeliti, čigav naj bi bil, dokler se hrupno ne zdrenjajo v somračno delavnico, kjer očitno sprva ne zagledajo nikogar, ker sicer ne bi stric flavtaš dejal zadihano, nekako hreščavo:

»Kje pa je zdaj ta cigan, ki nam je obečaval goričkoga vina?«

»Če mene iščete, možje Galilejci,« rečem, »sem tu.« Ker vidim, da sta s seboj privlekla Tompo, Ivana, primaša, kar me preseneti, hkrati mi pa pove, da je ta najbrž prišel k Stevanu, da bi šli kam igrat.

»Ta tovarje tu?« reče stric flavtaš zame. »Kje pa je drugi tovarj?« A zdi se mi, da so možje opazili vsaj že curek umazanega dima, ki se cedi iz stričeve pipe, morda je celo kaj zatlelo v njej. Pipa pa še vedno visi prek roba na drvo, skoraj pri tlu. Stric Stevan stopi naprej, prav do drva, a že tudi odskoči, ko da je tam zagledal kačo in skoraj zavpije:

»Za pet ran božjih — naš Markec je v drvo, mrtev! Mrtev leži v njem in kadil!« Nato se iztrže iz njega neustavljiv droban smeh: hehehe. Potegne bratranca flavtaša, povleče primaša Tompo, za rokav, povleče prav do drva: »Poglejte ga — mrtveca s pipo v roki, še pogasil je ni, Kristuš, angelci naj ga s pipo v roki odnesejo v nebesa! Če ga ne bodo peklenščki pograbili.«

Stric Stevan je sicer pritegnil k drvo flavtaša in primaša, a sta tudi že odskočila, kakor da sta tudi tadv

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED OD 13. DO 15. MAJA

SREDA

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Nekaj minut z . . . , 16.30 — Koncert na domačem valu, 17.00 — Vključitev sporeda Radia Ljubljana.

Risanka, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 20.00 Titovi spomini, III., 21.00 Düsseldorf: Finale nogometnega PEP, 22.45 Dnevnik, 23.05 Pregled sporeda za četrtek

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM

8.00 Jutranja poročila, 8.05 Oddaja z miško, 8.35 Francoščina, 9.05 Šolska TV, 9.35 Wichita (film), 10.55 Hans in Lena, 11.15 Zlati pesek, 12.00 Opoltdanska redakcija, 16.00 Lutke, 16.30 Wickie in silaki, 16.55 Spanček Zaspalček, 17.00 Čudovito življenje, 17.25 ORF danes, 17.30 Mi, 17.49 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Enkrat ni nobenkrat (film), 21.15 Poročila

DRUGI PROGRAM

17.55 OFR danes, 17.00 Dežela in ljudje, 17.30 Popotovanje po Avstriji, 18.00 Nogomet: Bolgarija-Finska (posnetek) 18.30 Čas v sliki, 19.10 Nogomet: Finale pokalnih prvakov Karl Zeiss Jena — Jinamo (Tiflis) 21.00 Deset pred deseto, 21.30 Chicago 1930 (film), 22.15 Poročila

TV MADŽARSKA

7.05 in 12.25 Šolska TV, 13.05 Richard III. TV igra, 14.45 Inflacija in denar, 15.30 Stan in Pan, burleska, 16.10 Listi zgodovine, 17.05 Pomlad na poljih, 17.40 Bartok: Narodne za klavir za otroke, 17.45 Stafeta, 10 minut mladosti, 18.30 TV dnevnik, 18.50 Nogomet, Madžarska—Romunija, kvalifikacija za SP, 20.45 Skrivnosti naše bodočnosti. 1. del. 21.35 TV dnevnik.

TV LJUBLJANA

9.20 TV v šoli 10.00 TV v šoli 17.25 Poročila 17.30 EBIS — F. Rudolf: 40 Zelenih slonov 17.50 Velike razstave, kulturno dokumentarna serija 18.15 Okrogli svet 18.25 Obzornik 18.40 Primorska poje 19.10 Risanka 19.15 Cik cak 19.24 TV nocoj 19.26 Zrno do zrna 19.30 TV dnevnik 19.55 Vreme 19.57 Propagandna oddaja 20.00 Film tedna: Napad na policijsko postajo, angleški film 21.30 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov 21.35 Miniature: Nada Sevšek 22.05 V znamenju

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 TV dnevnik v madžarščini 17.30 Rokomet Medveščak: Kolinska Slovan, prenos (slov. komentar) 18.45 Prijatelji glasbe 19.10 Düsseldorf: Nogomet — finale pokala pokalnih zmagovalcev, prenos 21.10 Zagrebška panorama 21.30 Tale, ponovitev TV nadaljevanke (do 22.30)

TV ZAGREB

9.20 do 12.05 Izobraževalni spored, 17.35 Pregled sporeda, 17.40 Poročila, 17.45 Kaj je novega pod streho, oddaja za otroke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Gospiča, 18.45 Prijatelji glasbe, 19.15

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — Delegatska tribuna, 17.00 — Prenos osrednjega slovenskega sporeda.

mini, IV., 21.10 Močnejši spol, zabavnoglasbena oddaja, 22.10 Dnevnik, 22.25 Glasbena dogajanja, 23.10 Pregled sporeda za petek

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM

8.00 Jutranja poročila, 8.05 Am, dam, des, 8.30 Dežela in ljudje, 9.00 Šolska TV, 9.30 Naj živi ljubezen (film), 10.55 Burleska, 11.10 Will Shakespeare, 12.00 Opoltdanska redakcija, 16.00 Am, dam, des, 16.30 Marco, 16.55 Spanček Zaspalček, 17.00 TV kuhinja, 17.25 ORF danes, 17.30 Mi, 17.54 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Sončni konji (TV film), 20.05 Mount Everest 20.50 Večerni šport, 21.40 Poročila

DRUGI PROGRAM

16.55 ORF danes, 17.00 Brez nagobčnika, 18.00 Kremenčkovi, 18.25 Kdo me hoče?, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Pihalni orkestri Avstrije, 20.45 Reklame, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Klub 2 in poročila

TV MADŽARSKA

7.30 in 13.15 Šolska TV, 15.15 Velike reke v luči zgodovine, Mississippi, 16.10 Perpetuum mobile, 16.55 TV borza, 17.05 Telesport, judo, 17.30 Paleta, reportaža, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Risanka, 19.10 Novi Scotland Yard, kriminalka, 20.00 Randevu; Antal Imre, 21.00 Namenjen, za koriščenje v narodnem gospodarstvu, 21.40 TV dnevnik.

TV LJUBLJANA

9.00 TV v šoli 10.00 TV v šoli 16.35 Šolska TV: Mreža življenja, Pustolovščina moderne umetnosti 17.30 Poročila 17.35 Tehnica za natančno tehtanje 18.05 Mozaik kratkega filma: Rdeči cvet (del. n.), Solza na obrazu (del. n.) jugoslovanska filma 18.30 Obzornik 18.40 Na sedmi stezi 19.10 Risanka 19.15 Cik cak 19.22 TV nocoj 19.24 Zrno do zrna 19.30 TV dnevnik 19.55 Vreme 19.57 Propagandna oddaja 20.00 Studio 2 21.30 625 22.10 V znamenju

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 TV dnevnik v madžarščini 17.30 TV dnevnik 17.45 Družba Zore Rdečelaske 18.15 Znanost 18.45 Ugrabitve, angleška serija 19.30 TV dnevnik 20.00 3-2-1..... gremo! 23.00 Poročila (do 23.05)

TV ZAGREB

9.00 do 12.00 Izobraževalni spored, 17.35 Pregled sporeda, 17.40 Poročila, 17.45 Družina Rjavolase Zore, otroška serija, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Splita, 18.45 Ugrabitve, serijski film, 19.15 Male skrivnosti velikih mojstrov kuhinje, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 20.00 Titovi spo-

PETEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Ob koncu tedna, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi in ob 18.00 — Prenos sporeda Radia Ljubljana.

oddaja za otroke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Reke, 18.45 Namesto top-liste, mladinska oddaja, 19.15 Risanka, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 20.00 Ustvarjanje Titove Jugoslavije: Titova država (AVNOJ), 21.00 Zabavnoglasbena oddaja, 21.55 Dnevnik, 22.10 Izsiljevanje na Atlantiku, serijski film, 23.45 Pregled sporeda za soboto

TV LJUBLJANA

8.45 TV v šoli 10.00 TV v šoli 14.55 TV v šoli — ponovitev (do 16.00) 17.15 Poročila 17.20 Družina Smola, madžarska risana serija 17.45 Čez tri gore: Ljubljanski oktet 18.15 Obzornik 18.25 Memorialna arhitektura, izobraževalna odd. TV Beograd 18.55 Ne prezrite 19.15 Cik cak 19.24 TV nocoj 19.26 Zrno do zrna 19.30 TV dnevnik 19.55 Vreme 19.57 Propagandna oddaja 20.00 Ustvarjanje Titove Jugoslavije, dokumentarna serija 20.55 Propagandna oddaja 21.00 T. Mann: Buddenbrookovi, nemška nadaljevanka 22.00 V znamenju 22.15 Nočni kino: Dolgega dne potovanje v noč (del. n.) ameriški film

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 TV dnevnik v madžarščini 17.30 TV dnevnik 17.45 Mali svet, otroška oddaja 18.15 Mladinski ekran 18.45 Mini show, zabavno glasbena oddaja 19.30 TV dnevnik 20.00 Narodna glasba 20.30 Zagrebška panorama 20.55 Teveteka 21.40 Kultura srca, (do 23.40)

TV ZAGREB

8.45 do 12.05 Izobraževalni spored, 17.35 Pregled sporeda, 17.40 Poročila 17.45 Mali svet,

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM

17.00 Pan-optikum, 17.25 ORF danes, 17.30 Mi, 17.49 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Stari (TV film), 20.15 Modna revija, 20.20 Panorama, 21.10 Reklame in šport, 21.20 Nočni studio, 22.30 Poročila

DRUGI PROGRAM

17.30 Želeli ste — igramo, 18.00 Kremenčkovi, 18.25 Kdo me hoče, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Telemedicina, 20.15 Modna revija, 20.20 Politika v petek, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Dvojno življenje dr. Clitterhousea (film), 22.45 Poročila

TV MADŽARSKA

7.05 in 13.05 Šolska TV, 15.25 Tako rada bi se poročila, TV film, 16.30 Navzkrižno vprašanje, ugankarska igra, 17.00 Okno, reportaže, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Risanka, 19.10 Delta, znanstveni magazin, 19.35 Ženske, TV igra po novelah Lajosa Biroja, 20.40 Tveganje, konkurenca na svetovnem tržišču, 21.10 Okusi in klobute, poljudnoznanstveni film, 21.55 TV dnevnik.

MIŠKO KLANJEC

Strici so mi povedali

zagledala tam živo kačo. »Nemak, tovaj,« začneta križem zmerjati mizarčka Marka, flavtaša pa zoseb: »Si me zato spravil sem, ki komaj hodim, da te bom gledal, kako cvokaš? Obečal si pijačo — nu kje jo imaš?«

»Hihihihhehe. « Stric Marko v drévu se od brata Števana počasneje smeje, nazadnje obsedi, si popravlja ogorke v pipi. »Nič še ne cvokam in nič še ne pojdem s sveta. To mi je nocoj sporočil sam naš gospodnji bog po svojem angelu Gabrijelu, ki ga ima za take posle, ker najhitreje leti. Zglasil se je pri meni, me pocukal za nos in mi rekel, ko sem se prebudil: — Psssst, da te žena Bara ne bo slišala, naj sirotka spi. Le s tabo imam golč. Naročil pa mi je sam gospodnji bog: — Stopi k mojemu robu Marku Picku, mizarju; da ne zabloudi in bi stopil k onemu flavtašu in šokcu, in mu reci: — Gospodnji bog te gleda, kako lepo delaš drévo, pa ga vprašaj: — Za koga delaš drévo? — In če ti bo rekel: — Drévo delam za najponižnejšega roba gospodnjega boga Marka Picka, mizarja, — tedaj mu sporoči: — Delaš si lahko drévo in lepo si ga napravi, iz hrastovega lesa, ki ne sprhne v enem letu. Čas pa se tudi njemu izteka, mu povej, in ne le njegovu robu Števanu. Ker tega bom prve vzela k sebi. Najprve pa bom poklical pred sodni stol tvoga bratranca, flavtaša in šokca, moža istega imena. Amen. Naročam ti pa še zoseb — poklič ju k sebi in naj preizkusita drévo; tvoje velikosti sta oba, mogoče za palec večša, da jima ne bi, ko ju boš pokopal, napravil prekratko in pretlesno. — Reci gospodnjemu bogu, sem dejal angelu Gabrijelu, da se mu njegov rob do zemlje priljanja v svoji ponižnosti in zahvaljuje za to veselo in hkrati žalostno novico, ker mu bo hudo, ko onadva siromaka rada živita. — Hkrat sem ga povabil, da bi stopil v mojo delavnico, in da bi skupaj pokadila pipo tobaka in spila kupico goričkovega vina, ki sem ga dobil in je čisto cepljeno, kakršno pije pop pri sveti maši, ko si ga spreminja v Kristuševu krv. In da bi se kaj pogolčala. On pa — nu, rekel je, da ne kadi, ker v nebesih ne sme nihče kadi, in tudi tobaka ne sadijo, le ta ali oni багаš kaj srivoma žveči. Pije pa da tudi poredci, in to le na zemlji, ker v nebesih tudi vina nimajo. Nocoj pa da je že spil tri špricarje, ker je imel mnogo posla in je bil utrujen. Mora pa pohiteti, ker ima še nekaj opravil in ne bi rad, da bi ga zora zadrobila v naši močvari pa bi moral do večera počakati za kakim rakitovim grmom. Nu — in tako mi je odletel, še preden se je zora prebudila, le steklo je zazvenelo v — ziiiiin. Zazvenelo pa je toliko naglas, da se je Bara prebudila, rekši mi: — Nekdo kljunka na okno. — Ne kljunka, sem ji odvrnil. Angel Gabrijel je pri meni pa je odletel kar skoz okno — ziiiiin. — Nemak, je rekla naša Bara. Ravno k tebi bo prihajal angel. — Nu, ja, zakaj pa ne k meni. Nekaj je hotel . . . no, potipati te je hotel, pa sem mu rekel: — Pusti

mi sirotiko, saj vidiš, da je že stara, ciceke že ima čisto povehnjene. — Nu, naj pa bo, je dejal. Saj na svoji poti srečam dosta mladih, če že kaj utegnem, da se malko poigram z njimi, čeprav tudi starejše rade imajo take stvari, zoseb še v snu. — Kaj bi ne, sem zatrdil. Imajo, imajo, pa še kako! Ni tako stare, da bi se tega branila. — Nemak stari, je spet rekla Bara in se obrnila k steni.

Stric Števan in bratranec Marko, flavtaš, sta se spogledala. Zaprlo jima je sapa. Moral sem se smejeti. »Si slišal našega Marka?« stric Števan je začel stresati bratranca poleg sebe, nazadnje pa začel stresati še mene za rokav: »Miškec — si ga slišal? Neksi angel Gabrijel je bil pri njem. In njegovi Bari je hotel ciceke prijemat, hihihihhehe. Njemu pa je povedal, da še ne bo cvoknil, da bova midva pred njim. Ga vidiš — kako pametno si je vse izmislil!«

Mizarček Marko le zmigne z rameni, reče predano: »Kakor je božja volja. Gospodnji bog si lahko spremislil in mi že zvečer spet pošlje angela Gabrijela nazaj, naj mi pove, da jutri, mogoče pojutrišnjem . . .«

»Tovaj!« da srdito bratranec Marko. »Kako si je ta huncut lepo vse izmislil! Nekakšen Gabrijel mi je ponoči hotel šlati sirotiko Baro! Zato pa mu je obečaval dolgo življenje, kanasu!«

Mizarček Marko se skobaca iz dréva, prime bratranca Marka za rokav in ga povleče naprej, rekši mu: »Nu — dajte, lezi mi v drévo, da bom videl, če bo tudi zate dobro — nu, tak, Markec, lezi — nu. Na križ sem že napisal ime — moje — tvoje, oboje je enako. Samo leto tvoje smrti napišem gor. Pa mislim, da bi pridejal še, da si bil flavtaš . . . mogoče te bodo v nebesih potrebovali . . .«

Siva, prstena koža na obrazu postane le še bolj prstena. Za čas, se mi zdi, se je nekako zavrnil, stegnil, postal višikiš, že pa z grozo leze sam vase, ko da bi mu kdo nadeval zanko okrog vratu in da ga bodo vsak čas obesili. Zabolšči se proti meni, nato proti stricu Števanu, zagrga proseče vame: »Miškec . . . Stevek — pomagajta, za pet ran božjih — naš Markec je ponorel — «

»Ponorel je naš Markec, hihihihhi — « se smeje stric Števan. Nepričakovano pa se spomni na 'tretjega', ki smo ga pri tem čisto pozabili — na Tompo. Že ga prime za rokav, rekši mu: »Dečki — tu je naš Vanek, Tompa. Z njim preskusimo drévo . . .«

»Jaz? Zakaj pa jaz? Drévo je napravljeno za Picke, hja. Ne bom zdaj jaz legal notri . . . imam še čas . . . mi bo že kdo napravil, ko bom mrtev.«

Gledam jih — ko da se je vseh polotila neka odrevenelost. Ne vem, ali si je mizarček Marko vse izmislil za šalo — — toda sam je prej čisto resno legel v drévo, ga 'vsestransko preizkusil', zdaj pa drugega za drugim lovi za rokav

in skoraj že moleduje, ko da bi se sicer moglo zgoditi kaj posebnega: »Dajte — dečki, nu, tak dajte . . . Stevek, nu — poskusi.« In vleče brata proti drévu; ki pa se mu komaj iztrga iz rok, rekši preplašeno: »Kaj si zares znorel, Markec?« — A ta že vleče za rokav strica flavtaša, ravno tako ga proseč: »Nu, nu — Markec. Dajte — ti tako odideš prvi od nas, boš videl, kakó bo . . . lepo boš zaprl oči — — še pokrijem te lahko . . .«

A že lovi Tompo, ker se mu je tudi bratranec iztrgal iz rok, vze prsten. »Vanek — dajte ti, saj drevo ni zate napravljeno. Gor piše Picke Marko . . . Vanek — nu, poskusi . . . samo malo se ulezi v drévo . . . bom videl, če ti ni predolgo . . .«

Ko ne uspe pri nobenem, vsi so se mu odmaknili do dveri, ko da hočejo vsak trenutek pobegniti in ko da so čisto pozabili na vino, na katero jih je mizarček Marko zvalil k sebi, prime nazadnje mene za rokav, proseč me že skoraj milo: »Miškec — nu, pa jim ti pokaži, kako se leži. Saj drévo je zame, sem vam vsem povedal. Ga ne dam nobenemu od njih, ga niso vredni. Iz jelševih desek je — sem pa deske močil vse leto v jarku, v blatu, sem jih večkrat obrnil, da se je dobro napijejo, še žeblja ne moreš zlepa zabiti skoz. Sem navrtal luknjice na pokrov, da me ne bi preklinjali, ko me bodo notri zabijali.« Vsi kmetje jelševe deske tako močijo v jarkih, še rajši v kakšnem blatu. Ko se posušijo, ne trohniyo, ne pokajo, uporabne so za vse stvari. »Takšen les,« nadaljuje stric, »do sodnega dne ne bo sprhnel, črvi pa tudi ne pridejo k meni. Zdaj še nekoliko dehejajo po jarku, do moje smrti pa še ta vonj izgubijo.« Ko da je pozabil name, me je izpustil, jaz pa — da bi ga le še 'ohrabril' v njegovih norostih, stopim do stene, kjer poleg pokrova stoji tudi širok hrastov križ. Nanj je na sredino pribil iz 'zlato' pobarvano pločevine Križanega, pod njim pa iz ravno take snovi Marijo. Nekoč nam je za pokopališče delal križe Horvatekov, nanje lesene bogce, spodaj ravno tako leseno Marijo z velikim rožnim vencem v rokav, križ sam pa je pokril s pločevino, da les ne bi sprhnel na dežju. Horvatek, ki je vse naše pokopališče 'okrasil' s takimi križi, je že davno tudi sam sprhnel pod enim od njih. Tadvja je stric kupil pač kje na sejmišču. Po počezni lati pa je napisal z ležečimi nekoliko vijugastimi črkami:

Eti pocsivle Marko Püczko
rodjeni v Gospodnom leti 1868 vmro — —

Letnice smrti seveda ni. 'Eti' po naše pomeni 'tu'. Sploh se ta 'e' rabi pred vsemi kazalnimi zaimki in krajevnimi prislovci, ki se začenjajo na t. Z besedo 'umrl' sem se študent, dokler sem še pisal v Kleklovo časopisje, tako rekoč 'namučil'. Pri fonetični pisavi in ker 'u' spredaj izpuščamo, nisem vedel, kako naj besedo zapisem, čeprav se tudi v našem dialektu r spreminja v samoglasnik, ali vsaj polglasnik. Saj sem se tudi besedi 'cvrl' najrajši izognil, ravno tako besedi 'drl'. 'Mro, cvro, dro' so bile čudne popačenke, ki so mi dokončno povedale, da je vse narečje pač samo narečje in da s fonetično pisavo stvari ni lahko rešiti, celo da jih ni moč rešiti.

MURSKA SOBOTA

Uspešen novinarski krožek

Na novem srednješolskem centru v Murški Soboti so se pogojno delo ob preselitvi v novo zgradbo izboljšali. Tako se je povečala tudi aktivnost izvenšolskih dejavnosti.

Podrobneje bi vam rad predstavil le eno od dejavnosti, novinarski krožek, katerega uspešnost je prav gotovo omembe vredna. Dijaki so razdeljeni na področja poročanja: šport, kultura in drugo. V primerjavi z delom v stari zgradbi so se pogojno delo izboljšali, vendar ne bi mogel reči, da je aktivnost večja ali manjša, saj je uspešnost novinarskega krožka odvisna predvsem od delavnosti članov. Namen krožka je praznovati seznanjanje dijakov z aktualnimi stvarmi, zato so dali poudarek predvsem oglasni deski, zanimive članke pa pošiljajo tudi v nekatere časopise.

Ob preselitvi v novo zgradbo se je v srednješolskem centru dogajalo veliko novega, zato je bila tudi aktivnost večja. Narava dela je taka, da oblika sestankov ne ustreza zahtevam novinarskega dela. Tam se lahko le dogovarjajo in razdelijo delo, ki ga mladi novinarji potem opravljajo večinoma doma. V krožku spremljajo vse dogodke na šoli in so tako dejansko povezani z drugimi interesnimi dejavnostmi in osnovno organizacijo ZSMS. V prihodnjem obdobju bi želeli vključiti več mladih v delo, predvsem dijake bivšega centra poklicnih šol.

J. Gabor

VEŠČICA

Neodgovorni vaščani

Letošnjo pomlad je inšpekcijska služba večkrat vzela vzorec pitne vode iz vaškega vodovoda in skorajda prepovedala uporabo vode.

In zakaj? Predvsem zaradi neodgovornosti nekaterih vaščanov.

Kot vemo, je bila letošnja pomlad precej mokra, in zato je bila vaška gramoznica polna vode; zelo visoko pa je bila tudi talna voda. Zaradi tega kmetje niso mogli voziti gnojnice na travnike in njive, zato so jo nekateri neodgovorni vaščani izvažali kar v gramoznico. In prav to izlivanje gnojnice v gramoznico je bil eden izmed vzrokov, da bi vas skoraj ostala brez vode.

Pereč problem pa že nekaj let predstavlja tudi odlaganje smeti in neuporabnih predmetov. Odlagališče sicer imajo v opuščeni gramoznici, vendar pa nekateri vaščani odlagajo smeti na nepravno mesto in celo na rob ceste, ki je speljana mimo gramoznice v gozd in na travnike.

Odgovorni bodo morali vsekakor ukrepati in takšna dejanja neodgovornih vaščanov preprečiti, sicer se bo to ponavljalo iz leta v leto. Otok

GORENJE-VARSTROJ

Kako bodo letovali

V lendavskem Varstroju, kjer je zaposlenih okrog 1.200 delavcev, se s problemom letnega oddiha ubadajo že nekaj let. V lanskem letu so letovali v Novalji, komisija za družbeni standard pa se je odločila in letos prekinila pogodbo z Novaljo, medtem pa so kupili dve novi prikolici. V Varstroju pravijo, da so lani morali odkloniti 40 prosilcev, ki so želeli letoovati v prikolicih.

Dokaj trd oreh so pred časom tolkli delavci v Varstroju, ko so želeli nekaj manjših počitniških hišic ob morju. Za nakup ene hišice bi izdvojili okrog 80 tisoč dinarjev. In kje se je zataknilo? Nedvomno pri solidarnosti! Delavskemu svetu so med drugim predlagali, naj sprejme sklep, da bi delavci delali eno prsto soboto in sredstva namenili za nakup počitniških hišic. Delavski svet je predlog zavrnil. Zakaj v enoviti delovni organizaciji Gorenje-Varstroj nemačrno skrbijo za oddih svojih delavcev?

J. Žerdin

Evgen Kolar iz Moščanec ni zavrgel starih dobrih koles kmečkega voza, ampak je z njimi okrasil okolje domačije. Tudi vnukinja je vesela.
Foto: Š. Abraham

Nov način dela v zdravstvu

Preventiva obolenosti prebivalstva je ena osnovnih novjših metod dela v zdravstvenih organizacijah.

Vse zdravstvene ustanove v soboški občini imajo v svojih programih začrtano to novo obliko dela. Pred kratkim so jo začele izvajati študentke VŠMS ob delu prikazale so praktične nastope.

Starši, matere in bolniki so bili zadovoljni. Spoznati pomen igra za otroka v čakalnici otroškega dispanzerja, ko so čakali na sistematski pregled svojih malčkov, je dokaz novejšega dela v zdravstvu. Seznanitev bodočih mamic in mater o materinskih in kontracepcijskih načrtovanjih je marsikateri ženi olajšala nepojasnjena spoznanja.

Želeli bi si še več takega dela, še več socialnih rešitev, še več zaposlitev otrok... Začetno delo je treba nadaljevati.

Otilija Kreft

Obcestne table, ki vabijo in usmerjajo, smo v zadnjem času mnogokje zamenjali. Tudi s tole, ki vabi v Moravske toplice, je tako.

J. Žerdin

TURNIŠČE

Udarniški dan Planike

V Planiki, TOZD Tovarna obutve v Turnišču, kjer je zaposlenih že 620 delavcev, so v spomin na tovariša Tita in prvo obletnico njegove smrti, osmega maja vsi delavci za svojimi stroji oziroma na svojih delovnih mestih delali prosovoljno. Bil je to udarniški dan Planike. Ob opravljenem delu je ostalo nekaj denarja za izlet v pomembnejše kraje naše domovine.

Stefan Prša

GORNJA RADGONA

Suhi in debeli za invalide

V mesecu mladosti v zadnjih letih pripravljajo nogometno srečanje med suhimi in debelimi. Na stadionu Bratstva in enotnosti na Tratah v Gornji Radgoni bo to srečanje 16. maja. Začelo se bo seveda s povorko. Tekma se bo začela po doskoku padalcev AK Murska Sobota in AK iz Brežic, ki bodo, kot je že tradicija, s padali prinesli nogometne žoge za obe moštvi. Nogometno srečanje bo vodil znani nogometni sodnik Marjan Rauš iz Varaždina. Čisti dobček so letoš namenili društvu invalidov Gornja Radgona in za ostarele občane. Glavni organizator je Maks Jančar.

L. Kramberger

Mladi godbeniki v Krogu

Izvenšolska interesna dejavnost poteka v Krogu že leto dni. Glasbena šola iz Murške Sobotice želi popestriti svoje delo in vključiti v pihalno godbo nove člane, zato je v Krogu organizirala novejšo obliko dela.

Mladi godbeniki so učenci nižjih razredov. Nastopili so že na proslavi ob obletnici OF in ob prihodu štafete mladosti. Uspeh je viden, ker so mladi zelo prizadevani, zato bodo imeli prednost tudi pri vpisu v glasbeno šolo.

Otilija Kreft

VELIKA POLANA

Precej nalog so že opravili

Osnovna organizacija ZSMS na osnovni šoli v Veliki Polani je sprejela za letošnje leto precej obsežen delovni program, ki ga dosledno uresničujejo tako kot v minulih obdobjih. Sodelovali so pri urejanju okolice nove šole, očiščujojo in vzdržujejo spomenike v kraju, sodelujejo na proslavah in drugih kulturnih prireditvah.

Precej nalog, če k temu dodamo še razprave o statutu ZSMS in druge dogovore, so že uresničili, ostale pa bodo do konca šolskega leta. Med pomembnejšimi so vsekakor priprave na sprejem pionirjev v mladinsko organizacijo.

J. Gabor

LJUBLJANA

Izlet v Beograd in še kaj

Klub študentov Prekmurja v Ljubljani tudi letos deluje in združuje študente. Bolje bi bilo reči, naj bi združeval, ker mnogo Prekmurcev v Ljubljani ni nikoli videli na sestankih. To je že stara težava, s katero se klub ubada, namreč, kako pritegniti v svoje vrste čim več članov. Priznati je treba, da nam to do sedaj ni uspelo. Iskali smo vzroke, vendar nismo prišli do kakšnih posebnih zaključkov, ki bi nam pokazali, kako naj ravnamo v prihodnje.

Klub ne prireja samo zabav, kot si marsikateri misli, ampak so dejavnosti v njem mnogo širše. Deluje šest komisij: idejno-politična, socialno-ekonomska, športna, kulturna, družabna in informativna. Nekatere komisije so bolj delavne, druge manj, odvisno od zainteresiranosti članov. Tako kulturna komisija vedno pripravlja programe ob raznih priložnostih, zagotovila nam je tudi vstopnice za gledališke predstave. Športna komisija je organizirala enkrat tedensko rekreacijo, poleg tega pa še plavanje in kegljanje. S svojimi ekipami pa sodelujemo tudi na nekaterih športnih srečanjih, predvsem v Murški Soboti. Nezainteresiranost članov pa se je lepo pokazala ob pogovoru o štipendiranju, ki ga je organizirala socialno-ekonomska komisija in povabila precej odgovornih ljudi s tega področja iz občin Murska Sobota in Lendava. Po obisku sodeč, študentje že vse vedo o štipendijah in možnostih zaposlitve. Iz izkušenj pa vemo, da ni tako.

Plod sodelovanja s klubom prišolskih študentov pa je nedavno izlet v Beograd, za katerega je nekaj denarja primaknila OK ZKS Murska Sobota. Ogleдали smo si hišo cvetja, muzej 25. maj, Kalemegdan z muzejem JNA in Avalo. Izlet je bil enkratno. Skoda je le, da je bilo na tem izletu sorazmerno malo naših kolegov.

NEGOVSKI VRH

Kljub prazniku — delovni

Tako bi lahko dejali za krajanje Negovskega vrha ki sodi v krajevno skupnost Negova. Druga maja so se lotili kopanja obcestnih jarkov. Za akcijo so se odločili zato, ker je med prazniki največ krajanov prostih.

Kot nam je povedal predsednik vaškega odbora Franc Juršnik, so uredili več kot tristo metrov jarkov; pomagali so si seveda tudi s stroji.

L. K.

Prizor iz igre „Oženil se bom s svojo ženo“, s katero so mladi iz Kroga gostovali tudi v Gradišču, Bakovcih in Izakovcih, v Krogu pa so pripravili kar dve predstavi.

J. Sever

GORICE PRI LENDAVI

Praznično v Goricah

Tudi v Goricah pri Lendavi je bilo v prazničnih dneh dokaj živahno, saj so ob 40-letnici OF, pod pokroviteljstvom delovne organizacije INA-Nafta Lendava na karavli »Stefan Kovač« slovesno odkrili spominsko ploščo narodnemu heroju Štefanu Kovaču-Marku. Na slovesnosti se je zbralo precej krajanov.

V slavnostnem govoru so obudili spomine na medvojnne dni v Pomurju.

LENDAVA

„Vsi na kolo — za zdravo telo“

Na območju lendavske občine je odbor za TRIM organiziral rekreativno kolesarsko akcijo, ki se je pomenovala po znanem gestu „Vsi na kolo — za zdravo telo“. Kolesarjenje na krožni progi Lendava—Turnišče—Črenšovci—Hotiza—Lendava ni imelo tekmovalnega značaja. Vsi udeleženci so imeli za nalogo v zmernem tempu prevoziti razdalje med posameznimi kontrolnimi postajami, na katerih so dobili kontrolne žige. Med kolesarjenjem so tako preverili telesne sposobnosti, kolesarjenje pa je pripomoglo k povečanju kondicijske pripravljenosti in utrditvi zdravja. Vsak udeleženec, ki je prevozil krožno progo in to potrdil z žigom kontrolnih postaj, je na cilju prejel TRIM značko.

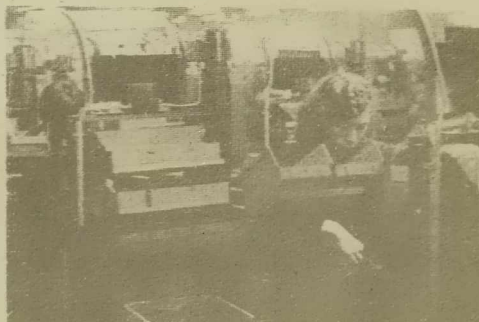
Žal je prizadevnim organizatorjem ponagajalo muhasto aprilsko vreme. Pohvale vredno je to, da so se povabili v večjem številu odzvali tudi solarji. Skoda je le, da se organizator ni spomnil in pripravil na končnih kontrolnih postajah skodelico toplega čaja, ki bi prav gotovo prijala mladim kolesarjem, posebno tistim iz nižjih razredov osnovne šole.

Tekst in foto: F. V.

IZŠLA JE KNJIŽICA

Lovsko strelstvo v Prekmurju

Ob nedavni otvoritvi olimpijskega strelišča na umetne golobe pri Rakičanu je Zveza lovskih družin Prekmurja izdala tudi zeleno knjižico „Lovsko strelstvo v Prekmurju 1937—1980“. Knjižica, ki je nastala v zelo kratkem času, dokaj nazorno prikazuje razvoj te vrste športa v Prekmurju, opremljena pa je tudi s fotografijami od vsega začetka razvoja lovskega strelstva pa do danes. Knjižico je uredil Feri Poredoš iz Murske Sobotice, v svojem uvodnem razmišljanju o zgodovini lovskega strelstva v Prekmurju pa je tudi zapisal, da naj bo knjižica starejšim lovcem — strelcem v spomin na prehojeno pot in opravljeno delo, mlajšim lovcem — strelcem pa navdih in vodilo pri nadaljnji krepitvi lovskega strelstva v Prekmurju.

GORNJA RADGONA

Pogumno napreji

V delovni organizaciji Gorenje-Elrad že nekaj časa sodelujejo tudi s firmo Gorenje-Körting v Zahodni Nemčiji. Ker je nekaj časa tem delavcem primanjkovalo dela, so jih razporedili na druga delovna mesta. Sedaj so potrebe po platinah, ki jih sestavljajo, spet narasle, zato se stroji vrtijo kot običajno.

Na sliki so delavke, ki vlagajo elektronske elemente v novi tovarni na Meleh.

L. K.

DOPIŠUJTE V VESTNIK!

ČEPCINCI

Novo gasilsko vozilo

Tretjega maja je bila v Čepincih osrednja slovesnost na tem delu Goriškega v počastitev OF in praznika dela. Bogat kulturni program so izvedli učenci iz šalovske in markovske osnovne šole. Gasilci so ob tej priložnosti prevzeli novo sodobno gasilsko vozilo, ki je izredno primeno za te hribovite predele.

Kombi je stal 250 tisoč dinarjev. Največ sredstev so zagotovili gasilci sami. Pri zbiranju denarja so pokazali veliko mero razumevanja domačini in prebivalci okoliških vasi. Tako je sedaj GD Čepinci eno izmed zelo moderniziranih na tem delu Goriškega.

Drago Jakič

ZDRAVSTVENA ŠOLA

Po stopinjah Florence Nightingale

Člani uredniškega odbora na zdravstveni šoli so v letošnjem letu že tretjič izdelali svoje glasilo. Osrednjo pozornost so na enaintridesetih straneh glasila posvetili revolucionarjema Titu in Kardeľju.

Ker z izdajo treh števil glasila „Po stopinjah Florence Nightingale“, v katerih so upoštevali pogoje za republiško tekmovanje za najboljšo srednješolsko glasilo, zadovoljujejo kriterije, so se, kot prejšnja leta, tudi tokrat prijavi na tekmovanje.

M. Skledar

CERTUS

MARIBOR, n. sol. o., turistično, gostinško in prometno podjetje

TOZD

AVTOBUSNI PROMET

b. o.

69000 MURSKA SOBOTA
Štefana Kovača 23
Telefon: (069) 21-304
Prometna operativna: (069) 21-459

CERTUS TOZD AVTOBUSNI PROMET MURSKA SOBOTA Bakovska 29

objavlja
prosti delovni nalogi
VOZNIK AVTOBUSA
1 voznika D kategorije za okoliš Lendava

1 voznika D kategorije za okoliš Ljutomer
Pogoji: — voznik D kategorije
— prednost imajo kandidati iz neposredne okolice

Prijave sprejema tajništvo
CERTUS TOZD AVTOBUSNI PROMET MURSKA SOBOTA, Bakovska 29, 15 dni po objavi.

Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije
Izvršni odbor, Ljubljana, Groharjeva 2

ponovno razpisuje

prosta dela in naloge v domovni oddiha Zveze slepih za sezono 1981:

dom oddiha slepih Izola in dom oddiha slepih Piran:

1. UPRAVLJANJE DOMOV — 2 DELAVCA

pogoj: poleg splošnih pogojev primerne izobrazbe in delovnih izkušenj se zahteva še 3-letna izkušnja dela s slepimi in vozniški izpit B kategorije;

2. POMOČ PRI DELIH V KUHINJI — 2 DELAVCA

3. ČIŠČENJE SOB IN OSTALIH PROSTOROV — 1 DELAVEC

4. STREŽBA IN TOČENJE PIJAČ — 1 DELAVEC

dom oddiha slepih Okroglo pri Kranju:

1. PRIPRAVA IN KUHANJE GOTOVIH JEDI — 1 KUHARICA

2. POMOČ PRI DELIH V KUHINJI — 1 DELAVEC

3. STREŽBA IN TOČENJE PIJAČ — 1 DELAVEC

Vsa navedena dela razpisujemo za določen čas s polnim delovnim časom in sicer:

- za dom slepih Piran od 25. 6. do 31. 8.
- za dom slepih Izola od 5. 6. do 31. 8.
- za pomoč pri delih v kuhinji od 20. 7. do 15. 8.
- za dom slepih Okroglo od 25. 4. do 10. 9.

Na zasedbo razpisanih del in nalog se lahko prijavi tudi dijaki, študenti in upokojeanci.

Prijave pošiljate v 15 dneh na naslov: Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije, Groharjeva 2, Ljubljana. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb. Dodatne informacije lahko dobite osebno ali po telefonu na medobčinskem društvu slepih in slabovidnih Murska Sobota, Trubarjev drevored 4, telef.: 069-21-042.

Razpisna komisija na Blagovno-ekonomskem šolskem centru v Murski Soboti

RAZPISUJE

v skladu s 147. členom zakona o usmerjenem izobraževanju in 173. členom statuta centra prosta dela in naloge kolegij-skega poslovodnega organa:

1. Predsednika — ravnatelja centra
2. Dveh članov z delno učno obveznostjo v skladu z razvidom del in nalog

Pogoji:

1. Kandidati morajo izpolnjevati pogoje zakona o usmerjenem izobraževanju
2. Imeti morajo ustrezne moralno-politične in organizacijske sposobnosti.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 15 dneh po objavi razpisa na naslov centra. O izidu razpisa bodo obveščeni v 15 dneh.

„KOMUNALA“ p. o. Gornja Radgona
Komisija za delovna razmerja

objavlja prosta dela in naloge

TAJNICE

— administratorke

Pogoj: administrativni tehnik in 2 leti delovnih izkušenj.

Delo je za nedoločen čas.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev je potrebno poslati do 25. 5. 1981 v tajništvo DO.

Komisija za delovna razmerja na Blagovno-ekonomskem šolskem centru v Murski Soboti

RAZPISUJE

za nedoločen čas prosta dela in naloge

— učitelja slovenskega jezika

Pogoj: profesor slovenskega jezika

— 2 učiteljev fizike in matematike

Pogoj: visoka izobrazba smeri matematike ali fizike ali visoka izobrazba iz kemije, elektrotehnike, strojništva, geodezije, gradbeništva.

— učitelja zgodovine

Pogoj: profesor zgodovine

— učitelja samoupravljanja s temelji marksizma

Pogoj: visoka izobrazba iz filozofije kot A predmeta in sociologije kot B predmeta sli visoka izobrazba analitično raziskovalne smeri, sociologije ali visoka izobrazba politološke smeri z opravljenim izpitom iz metodike pouka STM ali visoka izobrazba iz filozofije, zgodovine, geografije, novinarstva, ekonomije, prava ali pedagogike ter končan program za izpopolnjevanje

— učitelja blagoznanstva

Pogoj: visoka izobrazba ustrezne naravoslovne, tehnične in živilske smeri

— knjižničarja

Pogoj: višja izobrazba, smer knjižničarstvo

Rok za prijavo 15 dni po objavi. Nastop dela za učitelje 1. 9. 1981, za knjižničarja 1. 6. 1981 ali po dogovoru.

Komisija za delovna razmerja TTG Ljubljana — TOZD
Turizem Maribor, Kopitarjeva ul. 5

OBJAVLJA

prosta dela in naloge

— spremljava poslovnega vlaka — stevardesa

Pogoji: — srednješolska izobrazba — ekonomske, turistične ali gimnazijske smeri,
— dve leti delovnih izkušenj.

Kandidati naj pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh od dneva objave kadrovske službi TOZD Turizem Maribor, Kopitarjeva ulica 5. Kandidate bomo o izbiri pismeno obvestili v 30 dneh.

ELKOM TKO PRIMAT MARIBOR
TOZD Tovarna skladiščne opreme
69220 LENDAVALA, Kolodvorska 12

Razpisna komisija na podlagi sklepa 2. seje delavskega sveta dne 29. 04. 1981.

RAZPISUJE

prosta dela in naloge

vodenje splošno kadrovskega oddelka

(ni reelekcija)

Za opravljanje del in nalog vodenje splošno kadrovskega oddelka se zahteva, da kandidat ima

- visoko ali višjo šolo pravne, upravne, organizacijske kadrovske ali druge ustrezne smeri,
- 5 let delovnih izkušenj.

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Vodja splošno kadrovskega oddelka je delavec s posebnimi pooblastili in pod reelekcijo s štiriletnim mandatom.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe, z dokazili o šolski izobrazbi in o dosedanjem delu, v 15 dneh od dneva objave razpisa na naslov: TKO PRIMAT, TOZD Tovarna skladiščne opreme Lendava, Kolodvorska 12.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh od dneva objave razpisa.

Delovno razmerje se lahko sklone oziroma delo nastopi takoj po izbiri najpozneje pa 01. 07. 1981.

Oglašajte v Vestniku!

Podjetja: seznanite potrošnike s svojimi proizvodi.

Krajevna skupnost
STROČJA VAS

RAZPISUJE

na podlagi 3., 34., in 43. člena Zakona o upravljanju s stavbnim zemljiščem (Ur. list SRS št. 7/77) in 14. člena Odloka o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem v občini Ljutomer (Ur. objave, št. 20/78)

JAVNI NATEČAJ

za oddajo stavbnega zemljišča, namenjenega za individualno gradnjo v skladu z urbanističnim programom, za območje jugovzhodno od krajevne ceste Stročja vas — Podgradje (v neposredni bližini novogradnje otroškega vrtca) v naselju Stročja vas

1. Parcela št. 281/13 v izmeri 9,31 a za izključno ceno 55.860 din za odškodnino pravice uporabe
2. Parcela št. 281/11 v izmeri 7,24 a za izključno ceno 43.440 din za odškodnino pravice uporabe
3. Parcela št. 281/19 v izmeri 10,72 a za izključno ceno 64.320 din za odškodnino pravice uporabe

Stroški delno komunalnega urejanja stavbnih zemljišč znašajo po parceli 25.000 din. Vse navedene parcele ležijo v k. o. Stročja vas

Pogoji natečaja:

1. Natečaj bo usten in se ga lahko udeležijo interesi osebno ali po zastopniku s pismenim pooblastilom in bo dne 31. maja 1981 ob 9 uri dopoldne v prostorih Krajevne skupnosti Stročja vas (osnovna šola Stročja vas)
2. Interesi morajo pismeno prijaviti udeležbo na natečaju najpozneje do petka 29. maja do 14. ure v prostorih krajevne skupnosti Stročja vas (zgradba osnovne šole)
- Prijavi priložite potrdilo o plačani varščini, ki znaša 10 odstotkov od izključne cene.

Varščina se vplača na žiro račun krajevne skupnosti Stročja vas šte.: 51930-780-72600 ali v prostorih krajevne skupnosti.

3. Steje se, da je natečaj uspel, če se za posamezno zemljišče prijavi vsaj en ponudnik.
4. Stavbno zemljišče bo oddano najugodnejšemu ponudniku. Najugodnejši ponudnik mora plačati odškodnino za pravico uporabe zemljišča in delno komunalno ureditev v 30 dneh po sklenitvi kupne pogodbe. Če ni plačana odškodnina v tem roku se smatra da ponudnik odstopa od pridobljenega zemljišča.
5. Rok za začetek gradnje na pridobljeni parceli je eno leto od sklenitve pogodbe o dodelitvi zemljišča v uporabo.
6. Stroški izvedbe javnega natečaja bremenijo kupce zemljišča.
7. S plačilom delno komunalne ureditve dobijo kupci parcel pravico priključitve na električno omrežje in javni vodovod s tem, da stroški priključitve bremenijo investitorje.
8. Interesi si lahko zemljišče ogledajo na kraju samem, podrobne informacije pa daje tajništvo Krajevne skupnosti Stročja vas.

Mercator - Univerzal

Mercator — Univerzal
trgovina na drobno, p. o.
Lendava, Partizanska 22

Delavski svet

razpisuje

dela in naloge

VODJE SPLOŠNEGA KADROVSKEGA SEKTORJA

(reelekcija)

Delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi bo izbran za 4-letni mandat.

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- visoka izobrazba pravne smeri in 2 leti delovnih izkušenj na splošno-pravnih poslih,
- višja izobrazba pravne smeri in 5 let delovnih izkušenj na splošno-pravnih poslih v gospodarstvu.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je treba poslati v 15 dneh po objavi razpisa na gornji naslov z oznako: „za razpisno komisijo“.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izbiri. Stanovanje ni na razpolago.

Komisija za delovna razmerja

objavlja

prosta dela in naloge

a) natakarev za nedoločen čas

- za bife Genterovci
- za bife Dobrovnik

b) natakarev za določen čas za dobo 8 mesecev

- za bife Dolina

c) prodajalca v trgovini za določen čas 8 mesecev

- v PE Zvezda Dolina

Pogoji: pod a in b: KV natakarev (lahko tudi priučeni)
pod a: poskusna doba 3 mesece
pod c: KV prodajalec v trgovini prehranske stroke

Pismene prijave z dokazili je poslati v 15 dneh po objavi Komisiji za delovna razmerja.

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Leto XV

Murska Sobota, dne 12. maja 1981

Štev.: 23

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

223. Odlok o potrditvi zaključnega računa o izvršitvi proračuna občine Ljutomer za leto 1980.
224. Odlok o zaključnem računu o izvršitvi proračuna občine Gornja Radgona za leto 1980.
225. Odlok o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov ter prispevka za starostno zavarovanje kmetov za leto 1980.
226. Sklep razrešitvi predsednika Izvršnega sveta Skupščine občine G. Radgona.
227. Sklep o izvolitvi predsednika in članov izvršnega veta Skupščine občine Gornja Radgona.
228. Odredba o pristojbinah za veterinarsko sanitarne preglede in dovoljenja v občini Murska Sobota.
229. Popravek sklepa o uvedbi krajevnega samopriskevka za del območja krajevnih skupnosti Veržej, ki zajema naselja Grlava, Krištanci in Šalinci.

223

Na podlagi 35. člena Zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Ur. list SRS št. 39/74) ter 195. in 203. člena Statuta občine Ljutomer (Ur. objave občin Pomurja št. 10/74) je skupščina občine Ljutomer na seji zborna združenega dela, zborna krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 24. 4. 1981 sprejela

ODLOK

o potrditvi zaključnega računa o izvršitvi proračuna občine Ljutomer za leto 1980

1. člen

Sprejme se zaključni račun o izvršitvi proračuna občine Ljutomer za leto 1980, katerega sestavni del je zaključni račun rezervnega sklada občine in posebnega računa za zdravstveno varstvo živali občine Ljutomer.

2. člen

Zaključni račun proračuna občine izkazuje:

	din
— skupne prihodke v bilanci proračuna	54.825.668,80
— skupno razporeditev prihodkov po bilanci proračuna	48.945.727,45
— presežek prihodkov nad dohodki	2.313.392,35
— sredstva izločena na posebno partijo žiro računa proračuna	3.566.549,00
Zaključni račun rezervnega sklada občine izkazuje:	
— skupne prihodke	2.325.507,10
— skupne odhodke	1.000.000,00
— presežek prihodkov nad odhodki	1.325.507,10
Zaključni račun sredstev posebnega računa za zdravstveno varstvo živali izkazuje:	
— skupne prihodke	4.952.430,00
— skupne odhodke	2.277.155,50
— presežek prihodkov nad odhodki	2.675.274,50

3. člen

Presežek prihodkov nad odhodki po zaključnem računu proračuna občine v znesku 4.628.601,90 din se prenese kot prihodek proračuna občine za leto 1981.

Sredstva iz naslova presežkov prihodkov nad odhodki v letu 1980 v višini 4.628.601,90 din se razporedijo za naslednje namene:

— neporavnane obveznosti iz leta 1980 v višini od tega	1.390.444,45
— za poravnavo računa PGP za izdelavo prostorske dokumentacije	617.907,45
— za prenos sredstev za zgradbo PM	500.000,00
— za plačilo računa za mrliško-ogledno službo	1.528,80
— za prenos pristojbin za veterinarsko-higiensko službo	20.579,20
— za prenos taks za zdravstveno varstvo živali	125.650,00
— za odvod 1 % prihodkov za rezervni sklad	124.779,00
— namenska sredstva za blagovne rezerve	2.315.209,55
— prenos neporabljenih sredstev iz leta 1980 za financiranje splošne porabe v letu 1981	922.947,90

4. člen

Presežek prihodkov nad dohodki rezervnega sklada občine v višini 1.325.507,10 se prenese kot prihodek rezervnega sklada občine za leto 1981.

5. člen

Presežek prihodkov nad odhodki posebnega računa sredstev za zdravstveno varstvo živali v znesku din 2.675.274,50 se prenese kot prihodek posebnega računa za zdravstveno varstvo živali občine Ljutomer za leto 1981.

6. člen

Bilanca prihodkov in razporeditve prihodkov proračuna občine Ljutomer za leto 1980 je sestavni del tega odloka.

7. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 400-1/81
Datum: 24. 4. 1981

Predsednik
skupščine občine Ljutomer
Franc Štraki, l. r.

BILANCA PRIHODKOV IN RAZPOREDITVE PRIHODKOV PRORAČUNA OBČINE LJUTOMER ZA LETO 1980

I. Prihodki

Vrsta	PRIHODKI	plan 1980 po rebalancu	realizacija 1980
1	2	3	4
09	Davki iz OD in davki na doh.	14.870.000	16.508.627,85
02	Prom. davek na promet in dohodek od premoženja	17.261.000	17.569.447,85
03	Takse	4.067.000	4.273.082,15
05	Odstop. prih. in prihodki po posebnih predpisih	1.717.476	1.585.612,65
06	Prihodki upravnih organov in drugi prihodki	2.010.000	2.300.279,75
SKUPAJ LASTNI PRIHODKI		39.925.476	42.237.050,25
07	Republiška dopoln. sredstva	7.993.057	7.182.986,65
08	Preneš. sreds. iz pret. let	5.405.631,90	5.405.631,90
SKUPAJ PRIHODKI ZA RAZPORED		53.324.164,90	54.825.668,80

4. člen

Za predpisano veterinarsko napotnico za bolne živali, ki se zaradi klanja odpremljajo v klavnico ter za živali, zaklane v sili, se plača pristojbina za komad

50,00 din

5. člen

Za izdajo dovoljenja za promet z mlekom in mlečnimi izdelki za javno potrošnjo, oziroma za podaljšanje veljavnosti dovoljenja se plača pristojbina

— za vsako molznico

85,00 din

6. člen

Pristojbine iz 3. čl. te odredbe zajemajo pregled živali pri razkladanju, pred zakolom, pregled mesa po zakolu, surovin pred predelavo, izdelke ter njih pakiranje in nakladanje, če se navedeni pregledi opravljajo na enem mestu.

7. člen

Odločeni zneski pristojbine vsebujejo tudi 15 odstot. prispevek v republiški sklad za zdravstveno varstvo živine, za katere preglede je tako določeno v veljavnih predpisih ter vse druge stroške, ki so nastali pri obveznem veterinarsko sanitarnem pregledu.

8. člen

Če se pregled opravlja izven rednega delovnega časa organa, ki pregled opravlja, se pristojbina poveča za 50 odstotkov.

Posebne stroške, zamudnino in delo izven rednega delovnega časa, si obračuna neposredno pooblaščen veterinarska organizacija, ki je pregled opravila pri organizaciji združenega dela ali pri občanu, ki je pregled zahteval.

9. člen

Pristojbine se plačujejo takoj po opravljenem pregledu, oziroma ob izdaji dovoljenja, napotnice ali potrdila, lahko pa se obračunavajo tudi mesečno.

Plačane pristojbine se odvedejo na zbirni račun pri SDK, številka 51900-840-035-3182 „republiške takse za promet s parkljarji in kopitarji.“

Plačane pristojbine za izdajo dovoljenja za promet z mlekom (5. člen) pa se odvedejo na zbirni račun pri SDK, številka 51900-840-035-31915 „za zdravstveno varstvo živali proračuna občine M. Sobota.“

10. člen

Ta odredba začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Z dnem veljavnosti te odredbe preneha veljati prejšnja odredba o pristojbinah za veterinarsko sanitarne preglede in dovoljenja v občini M. Sobota (Uradne objave pomurskih občin, štev. 7 z dne 14/3-1980).

Številka: 322-12/81-8

Datum: 21/4-1981

PRESEDNIK

Izvršnega sveta SO M. Sobota

Janez KUČAN, dipl. oec.

229.

POPRAVEK SKLEPA O UVEDBI KRAJEVNEGA SAMOPRISPEVKA ZA DEL OBMOČJA KRAJEVNE SKUPNOSTI VERŽEJ, ki zajema naselja: Grlava, Krištanci in Šalinci.

Spremeni se 1. točka sklepa o uvedbi krajevnega samoprispevka za naselje Grlava, Krištanci in Šalinci (Uradne objave pomurskih občin, št. 15, z dne 27/3-1981) ter se glasi:

Krajevni samoprispevek v denarju se uvede za razdobje od 1. julija 1982 do 30. junija 1987.

Številka: 95/81

Datum: 23/4-1981

PRESEDNIK SKUPŠČINE

Milan KEMPERLE, l. r.

II. RAZPORED PRIHODKOV

Razp. Skup.	NAMEN RAZPOREDITVE	plan 1980 po rebalansu	realizirano v I. 1980
1	2	3	4
01	Dejavnost organov družbenopol. skupnosti	29.580.600,00	29.567.973,75
02	Ljudska obramba	1.674.848,00	1.674.848,00
03	Dejavnost DPO	2.586.039,00	2.586.039,00
04	Negospodarske investicije	2.313.326,00	1.823.780,95
08	Socialno skrbstvo	2.217.603,00	2.177.205,50
09	Zdravstveno varstvo	25.000,00	14.108,00
10	Komunalna dejavnost	923.582,00	893.607,40
11	Dejavnost krajevnih skupnosti	3.005.000,00	2.930.000,00
16	Intervencije v gospodarstvu	1.963.435,00	1.963.435,00
17	Prorač. obvezn. iz pret. let in tek. prorač. rezerva	3.252.982,80	2.593.839,05
18	Vlaganje v rezervni sklad	369.421,00	369.421,00
19	Odstopljeni prihodki	2.345.000,00	2.351.469,80
20	Nerazpor. sreds. prorač.		2.313.392,35
SKUPAJ RAZPOREJENI PRIHODKI PRORAČUNA		50.256.836,80	51.259.119,80
21	Proračunski viški	3.067.328,00	3.566.549,00
SKUPAJ VSI RAZPOREJENI PRIHODKI PRORAČUNA		53.324.164,80	54.825.668,80

224

Na podlagi 2. točke 132. člena statuta občine Gornja Radgona (Uradne objave, št. 9/74) in 35. člena zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Uradni list SRS, št. 39/74) je skupščina občine Gornja Radgona na seji zborna združenega dela, zborna krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 24. aprila 1981 sprejela

ODLOK

o zaključnem računu o izvršitvi proračuna občine Gornja Radgona za leto 1980

1. člen

Sprejme se zaključni račun o izvršitvi proračuna občine Gornja Radgona za leto 1980, katerega sestavni del je: zaključni račun rezervnega sklada, sklada opreme, posebnega računa za zdravstveno varstvo živali, sredstev solidarnosti za odpravo naravnih nesreč v občini v letu 1980.

2. člen

Zaključni račun proračuna izkazuje:

— prihodke v znesku	52.389.299,90
— odhodke v znesku	50.869.635,35
— izločeno po določili o omejevanju splošne porabe po DD (Ur. l. SRS 15/80)	310.243,00
— presežek prihodkov nad odhodki	1.209.421,45

Zaključni račun rezervnega sklada izkazuje:

— prihodke v znesku	2.189.159,00
— odhodke v znesku	1.270.000,00
— presežek prihodkov nad odhodki	919.159,00

Zaključni račun sklada opreme izkazuje:

— prihodke v znesku	1.343.615,35
— odhodke v znesku	773.677,25
— presežek prihodkov nad odhodki	569.938,10

Zaključni račun sredstev posebnega računa za zdravstveno varstvo živali izkazuje:

— prihodke v znesku	3.856.295,70
— odhodke v znesku	1.476.481,40
— presežek prihodkov nad odhodki	2.379.814,30

Zaključni račun sredstev solidarnosti za odpravo posledic naravnih nesreč v občini izkazuje:

— prihodke v znesku	30.786.894,60
— odhodke v znesku	27.876.444,05
— presežek prihodkov nad odhodki	2.910.450,55

3. člen

Presežek prihodkov nad odhodki po zaključnem računu proračuna v znesku 1.209.421,45 din se razporedi v proračun občine kot prihodek za leto 1981.

4. člen

Presežek prihodkov nad odhodki rezervnega sklada v višini 919.159,00 din se prenese kot prihodek rezervnega sklada za leto 1981.

5. člen

Presežek prihodkov nad odhodki sklada opreme v višini 569.938,10 din se prenese kot prihodek sklada opreme za leto 1981.

6. člen

Presežek prihodkov nad odhodki posebnega računa sredstev za zdravstveno varstvo živali v znesku 2.379.814,30 din se prenese kot prihodek posebnega računa za zdravstveno varstvo živali za leto 1981.

7. člen

Presežek prihodkov nad odhodki sredstev solidarnosti za odpravo posledic naravnih nesreč v občini v znesku 2.910.450,55 din se prenese kot prihodek sklada solidarnosti za leto 1981.

8. člen

Pregled doseženih prihodkov in njihova razporeditev sta sestavni del proračunske bilance za leto 1980.

9. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah.

Štev.: 400—15/79—04

G. Radgona, dne 24/4—1981

Predsednik
skupščine občine Gornja Radgona
Janez Sediv

225

Na podlagi 21. člena pravilnika o knjiženju davkov, prispevkov in taks (Uradni list SRS, št. 2/73) in 15. točke 132. člena statuta občine Gornja Radgona (Uradne objave, št. 9/74) je skupščina občine Gornja Radgona na seji zborna združenega dela, zborna krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 24. aprila 1981 sprejela

ODLOK

o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov ter prispevka za starostno zavarovanje kmetov za leto 1980

1. člen

Potrdi se zaključni račun davkov in prispevkov občanov ter prispevka za starostno zavarovanje kmetov za leto 1980.

2. člen

Zaključni račun davkov in prispevkov občanov za leto 1980 izkazuje:	
— obremenitve	34.617.348,00
— plačila	32.812.109,00
— znesek dolga zavezancev	3.120.504,00
— znesek preplačil zavezancev	1.315.265,00
— obračunski saldo — dolg zavezancev	1.805.239,00

3. člen

Zaključni račun prispevka za starostno zavarovanje kmetov za leto 1980 izkazuje:

— obremenitve	4.507.042,00
— plačila	4.458.981,00
— znesek dolgov zavezancev	233.421,00
— znesek preplačil zavezancev	185.360,00
— računski saldo — dolg zavezancev	48.061,00

4. člen

Zaključna računa obsegata bruto bilanco na obrazcu Kd—6, bilanco na obr. Zr—1, pregled skupno doseženega prometa za davke in prispevke na obr. Zr—2 in pregled dolgov in preplačil na obr. Zr—3.

5. člen
Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah.

Štev.: 400—4/81
G. Radgona, dne 24/4—1981

Predsednik
skupščine občine Gornja Radgona
Janez Šedivy

226

Na podlagi 122. člena statuta občine Gornja Radgona (Uradne objave, številka 9/74) je skupščina občine Gornja Radgona na seji zborna združenega dela, zborna krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 24/4-1981 sprejela

SKLEP:

1.
ŠEFER Herbert, predsednik izvršnega sveta skupščine občine Gornja Radgona se z 24/4-1981 razreši funkcije predsednika izvršnega sveta skupščine občine Gornja Radgona.

2.
Ta sklep se objavi v Uradnih objavah.
Številka: 020-1/81-SO
G. Radgona, dne 24/4-1981

Predsednik
skupščine občine G. Radgona
Janez ŠEDIVY

227

Na podlagi 122. člena statuta občine Gornja Radgona (Uradne objave, št. 9/74) je skupščina občine Gornja Radgona na seji zborna združenega dela, zborna krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 24/4-1981 sprejela

SKLEP:

1.
Za predsednika izvršnega sveta skupščine občine Gornja Radgona se izvoli Karel OSOJNIK.

Za člane izvršnega sveta skupščine občine Gornja Radgona se izvolijo:

Vinko ROUS
Jože KOCUVAN
Edvard METLIČAR
Milan PUČKO
Janko KRALJ
Tone PEVEC
Tilčka STERGAR
Jože IVAČIČ

Izmed članov izvršnega sveta skupščine občine Gornja Radgona se imenuje za podpredsednika Vinko Rous.

2.
Ta sklep se objavi v Uradnih objavah.
Številka: 111-1/81-SO
G. Radgona, dne 24/4-1981

Predsednik
skupščine občine G. Radgona
Janez ŠEDIVY

228

Na podlagi 45. čl. Zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi (Ur. l. SRS, št. 18/77) in (2/78) ter 219. čl. Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave, št. 12/80) je Izvršni svet skupščine občine M. Sobota, na seji, dne 21. 4. 1981 sprejel

ODREDBO O PRISTOJBINAH ZA VETERINARSKO SANITARNE PREGLEDE IN DOVOLJENJA V OBČINI MURSKA SOBOTA

1. člen
S to odredbo se določijo pristojbine za veterinarsko sanitarne preglede, za potrdila in dovoljenja iz 49. čl. Zakona o varstvu živali pred kužnimi

boleznimi, ki ogrožajo vso državo (Ur. l. SFRJ, št. 43/76) in 25., 27. in 30. čl. Zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi (Ur. l. SRS, št. 18/77).

2. člen

Za veterinarsko sanitarne preglede pošiljk živali, živalskih proizvodov, surovin in odpadkov ob nakladanju, prekladanju in razkladanju, se plača naslednja pristojbina:

	din
1. za kamionske in vagonске pošiljke	350,00
2. za pošiljke v kombiju	140,00
3. za kosovne pošiljke:	
— kopitarjev in odraslega goveda od komada	95,00
— telet od komada	35,00
— prašičev in drobnice od komada	35,00
— žive perutnine za vsakih začetnih 50 komadov	40,00
— za ribe, rake in polže od kg	1,20
— za meso kopitarjev, parkljarjev, perutnine in mesne izdelke od kg	1,20
— za vsako čebeljo družino	10,00

Kadar doseže obračun pristojbine po kosovnih pošiljkah višjo pristojbino po kamionu ali vagonu, se pristojbina obračuna in plača za kamionsko, oz. vagonsko pošiljko.

Če prijavljena pošiljka ni pravočasno pripravljena za pregled, pristojni organ, ki opravlja veterinarsko sanitarni pregled, pa pride ob določenem času na mesto nakladanja, prekladanja ali razkladanja, mora tisti, ki je pregled naročil, plačati še zamudnino v višini 200,00 din (dvesto din) za vsako začetno uro čakanja.

3. člen

Pristojbine za veterinarsko sanitarne preglede klavnih živali, mesa, mleka, jajc in drugih živil živalskega izvora, se plačuje naslednja pristojbina:

1. za stalni veterinarsko sanitarni pregled (nadzor) klavnih živali, mesa in mesnih izdelkov v proizvodnji ABC Ppmurka-Mesna Industrija v M. Soboti, se določi mesečna pavšalna pristojbina, ki znaša	318.600,00 din
---	----------------

določen pavšalni znesek pristojbine se po potrebi lahko spreminja na podlagi posebnega dogovora, ki ga sklene izvršni svet, uporabnik in izvajalec veterinarsko sanitarnih pregledov

sprememba pavšalnega zneska pristojbine je dovoljena največ enkrat letno.

2. za veterinarsko sanitarni pregled mleka pri obdelavi in predelavi v mlečne izdelke ter jajc pri predelavi v jajčne izdelke, o 100 (sto) litrov obdelanega ali v mlečne proizvode predelanega mleka	1,09 din
---	----------

3. za veterinarsko sanitarni pregled perutnine pred zakolom, perutninskega mesa in izdelkov v proizvodnji od komada perutnine	0,147 din
---	-----------

4. za veterinarsko sanitarne preglede:	
a) divjačine pred odpremo ali vskladiščenjem:	
— divji prašiči s trihinoskopiranjem po komadu	60,00 din
— divjih zajcev po komadu	6,00 din
— pregled srnjadi in jelenjadi po komadu	30,00 din
— pregled divje perjadi po komadu	3,50 din
— za kosovne pošiljke lovskih turistov do 20 komadov male divjadi ali 1 komad velike divjadi	300,00 din
— za vsakih začetih nadaljnjih 20 komadov male divjadi ali 1 komad velike divjadi	60,00 din

b) živine, mesa, mesnih in mlečnih izdelkov ter drugih proizvodov na sejmih, tržnicah, v gostinskih in drugih obratih:	
— odojkov in perutnine (zaklanih) za kg	1,20 din
— mlečnih izdelkov po kg	1,30 din
— za jajca po komadu	0,25 din

— pri obdelavi in predelavi mesa za javno potrošnjo v gostiščih, na prireditvah, v hladilnicah in obrtni predelavi mesa ter za druge preglede, ki jih ta odredba posebej ne omenja se plača pristojbina za vsako začetno uro

270,00 din

tedenski koledar

SREDA, 13. maj — Servacij CETRTEK, 14. maj — Matija PETEK, 15. maj — Zofija

kino

„PARK“ MURSKA SOBOTA
13. in 14. maja ob 18. in 20. uri italijanski barvni vistavision-ski film: „SLUGA SVOJIH GO-SPODARJEV“;
15. maja ob 18. in 20. uri ameriški barvni kinemaskopski film: „ROJ UBIJALK.“

LJUTOMER

13. in 14. maja ob 17.45. uri italijanski film: „PREPOVE-DANE SANJE.“

ČRENŠOVCI

15. maja ob 20. uri hongkon-gški barvni film: „CLOVEK DI-NAMO.“

LENDAVA

13. maja ob 17.30 in 20. uri francoski film: „BUME-RANG.“

GORNJA RADGONA

13. maja ob 19.30 uri itali-janski film: „FELINIJEV CA-SANOVA“;
14. maja ob 19.30 uri gosto-vanje SNG Maribor s predstavo „ZA KOGA NAJ ŠE MOLIM“;
15. maja ob 19.30 uri ameriški film: „DAN VELIKIH VALOV.“

prodam

HIŠO z gospodarskim poslopjem, vrtom in sadovnjakom v Borecih 20, prodam. Informacije pri Antonu Sabu, Boreci 41, Križevci pri Ljutomeru. Vi—175

OBRAČALNIK ZA BCS PRO-DAM. Stanko Gregorinčič, Stara Nova vas 75, Križevci pri Ljutomeru. Vi—173

MLATILNICO PRODRAM. Moto-vilci 79, p. Grad. M—1577

MALE PUJSKE PRODRAM. Len-davska 36, Murska Sobota. M—1578

OKENSKE PETUNJE IN RA-ZNE DRUGE SADIKE NAPRO-DAJ PRI KURBUSU, VRTNAR-STVO, MELE 22, p. RADENCI. M—1579

PEVSKO OZVOČENJE RE-GENT, 60 W, prodam. Lipa 35. M—1580

FIAT 125 PZ — tudi po delih, po-ceni prodam. Domanjševci 37. M—1574

OSEBNI ATVO AMI-8, v voznem stanju, neregistriran, tudi po delih, prodam. Velika Polana 77. M—1595

KRAVO s telenom (po izbiri), pro-dam. Puževci 32. M—1598

ZASTAVO 750, letnik 1972, po-ceni prodam. Predanovci 59. M—1583

TELICO, visoko brejo, prodam. Stanjevci 63. M—1584

TRAKTOR FERGUSON 35, starejši, prodam. Hrastje Mota 84, p. Radenci. M—1585

OSEBNI AVTOMOBIL ALFA SUD NAPRODAJ. Kološa, Ka-juhova 52, M. Sobota. M—1586

OSEBNI AVTOMOBIL OPEL REKORD 1500, registriran do marca 1982, prodam, Satahovci 32. M—1587

NAMIZNI REZKALNI STRIJ z dvojnim obrati, prodam. Jože Jaušovec, Kupetinci 7, p. Videm ob Ščavnici. M—1568

POHIŠTVO DNEVNE SOBE PRODRAM. Oglad: Čarni, mizar-stvo, Borovnjakova 6. M—1570

ZASTAVO 101 de lux, letnik 78, prodam. Drago Šadl, Alija Kardoš 8/7, telefon 21-040. M—1573

TRAKTOR STEYR 180 prodam. Domanjševci 37. M—1574

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Štefan Sobočan, Janko Stolnič (dopisništvo), Branko Žunec, Endre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: Novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 300,00 din, polletna 150,00, za inozemstvo celoletna naročnina 700,00 din (330 Sch, 47 DM), za delovne organizacije 400,00. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Od 1. 1. 1980 izhaja Vestnik kot poltednik ob torkih in petkih — Cena posameznih številke 4 dinarje. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

MLATILNICO in FIAT 750, regi-strirano do februarja 1982, pro-dam. Melinci 10. M—1588

MOTOR OD SIMKE 1000 GLS prodam za 5.000 din. Melinci 92. M—1589

AVTO FIAT 124, letnik 1969, re-gistriran, vozen, prodam. Rudi Mlinarič, Rihtarovci 3, n. h. M—1591

KONJIA PRODRAM. Ludvik Pro-si, Boreča 46, p. Petrovci. M—1592

TRAKTOR STEYR 28 KM PRO-DAM. Daniel Štefanec, Police 52, Gornja Radgona. M—1565

OPEL REKORD KARAVAN (zaprt, 17.000 ccm), letnik 1970, prodam. Krajna 29/A. M—1576

MESANI GOZD (50 arov), pro-dam. Naslov v upravi lista. M—1566

kupim;

STAREJŠO HIŠO v okolici Mur-ske Sobote, kupim. Avgust Hla-den, Kroška 37. M—1569

OSMRTNICA

Umrl je

Janez Kuzmič

upokojeni cestar iz M. Sobote

Dobrega sodelavca bomo ohranili v trajnem spo-minu!

Osnovna organizacija sindikata CP MARIBOR TOZD MURSKA SOBOTA

Že eno leto v zemlji spiš, a v naših srcih še živiš

V SPOMIN

12. maja mineva eno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož in očka

Pavel Puhar

iz Bogojine

Dragi mož in očka! Neusmiljena usoda te je nepričakovano iztrgala iz našega doma. Odšel si tiho, poln dobrosrčnosti in upanja, nam pa je ostala nepozabna bolečina. Vsem, ki se ga spominjate, sočustvujete z nami in obiskujete njegov tihi dom, iskrena hvala!

Neutolažljivi: žena, otroka in tast

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljube in skrbne žene, mame in babice

Urške Sabotin

roj. Zver iz Apač

ki nas je v 56. letu starosti za vedno zapustila, se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in vaščanom, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, pokojnico v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Posebna zahvala strežnemu osebju ambulante v G. Radgoni, dr. Radašinu, g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostnike.

Vsem še enkrat — najlepša zahvala! Apače, 5. maja 1981

Žalujoči: mož Feri, sinova Ludvik in Ferek z družinama, sin Štefan z ženo, hčerka Zorica ter brat Štefan in sestre z družinami

VESTNIK — Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1 — Ureja uredniški odbor:

Vsak torek in petek Vestnik

Naročniki Vestnika imate pri malih oglasih in zahvalah 20 odstotkov popusta

UMRLI

Alojzija Jaušovec, 45 let, Rihtarjevci 1/2; Janez Jaušovec, 39 let, Črešnjevci 104; Franc Vogrinec, 46 let, Zgornji Kocjan 10; Janez Ribič, 69 let, Melanjski vrh 3; Janez Črešnjar, 77 let, Črešnjevci 117; Vinko Budja, 77 let, Grabšinci 21; Alojz Rautar, 77 let, Turjanski vrh 4; Katja Pomberg, 8 dni, Stogovci 3; Verona Horvat, 69 let, Vratji vrh 4; Terezija Žežek, 73 let, Radenci 66; Ana Balazic, 76 let, Črnci 58; Marija Vogrinčič, 77 let, Žepovci 52; Marija Jeraj, 77 let, Grabe 49; Amalija Tomažič, 78 let, Spodnje Konjšče 9; Marija Bračko, 79 let, Police 33; Alojzija Jaušovec, 79 let, Plitvice 14; Julijana Jančar, 80 let, Lastomeri 27; Marija Kežman, 82 let, Stanetinci 4; Terezija Domanjko, 85 let, Paričnjak 20; Antonija Mulec, 89 let, Lastomeri 16; Marija Muhič, 93 let, Biserjane 14; Jože Ferčak, 75 let, Renkovci 129; Ignac Antolin, 75 let, Odranci 212; Katarina Kranjec, 76 let, Lendava, Župančičeva 7; Franc Zakoč, 46 let, Odranci 29; Karel Karas, 66 let, Dobrovnik 136; Janos Pozsgai, 66 let, Gaberje 93; Franc Pucko, 71 let, Turnišče 223/a; Jurij Bogdan, 71 let, Antonija Mulec, 89 let, Lastomeri 16; Marija Muhič, 93 let,

ABC POMURKA — TRGOVSKO PODJETJE »VESNA« LJUTOMER p. o. Ljutomer, Glavni trg 5 a

RAZPISUJE

za šolsko leto 1981/82 naslednje štipendije:

- 1 štipendija — ekonomist
- 2 štipendiji — ekonomski ali komercialni tehnik
- 10 štipendij — prodajalec

Kandidati za štipendije morajo prijavi za štipendiranje na obrazcu 1,65 priložiti:

1. lastnoročno napisano prošnjo za štipendiranje
2. izpolnjen obrazec o,12 (Prošnja za potrdilo o premoženjskem stanju)

Vloge za štipendiranje z zahtevanimi dopolnili nam dostavite v roku 8 dni po objavi, odgovore pa boste prejeli do 30. 5. 1981.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, omame, sestre in tete

Elizabetha Doma

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sostanovalcem bloka na ulici Štefana Kovača 5, Društvu upokojencev M. Sobota in kolektivu Pomurske banke, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrazili sožalje. Posebna zahvala dr. Borovšaku in osebju kirurškega oddelka bolnišnice v M. Soboti, duhovniku za pogrebni obred in pevcem. M. Sobota, 17. aprila 1981

Za njo žalujoči: hčerki Eržika, Ilonka z družino, vnuk Pubi z družino, sestra Terezija z družino in ostalo sorodstvo

Končano tvoje je trpljenje, verovala v lepše si življenje, bridka bolečina ostala je pri nas, oh, kdaj zacelil jo bo čas...

ZAHVALA

Tiho, mirno in brez slovesa nas je v 10. letu starosti zapustila naša draga hčerkica, sestrica in vnukinja

Nataša Sluga

iz M. Sobote

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom in znancem, ki so našo drago hčerkico spremljali na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje ter v najtežjih trenutkih sočustvovali z nami.

Zahvala učencem in učiteljem osnovne šole K. D. Kajuh iz M. Sobote, posebno sošolcem 3. b razreda, g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Iskrena zahvala zdravstvenemu osebju otroškega oddelka bolnišnice v Rakičanu ter kolektivoma OZD Mura TOZD Oblačila in Lesna predelava. Vsem še enkrat — iskrena hvala!

M. Sobota, 4. maja 1981

Žalujoči: mamica, očka, bratec Bojan, stari starši in ostalo sorodstvo

Več v domu našem sonca ni, vse prazno je, ker tebe draga žena, mama več med nami ni.

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v 37. letu starosti tiho in brez slovesa za vedno zapustila moja draga žena, mama, hčerka in sestra

Magdalena Kepe

roj. Molnar iz Radmožanec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, brotrini, prijateljem, znancem in vaščanom, ki so drago pokojnico v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, ji darovali veliko vencev in zasuli njen grob s cvetjem ter nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in nam izrekli sožalje. Posebna zahvala sodelavcem TOZD Elma in Primat iz Lendave za darovane vence in poslovlilne besede, mladincem iz Radmožanec za vso pomoč, g. župniku Krampaču za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Radmožanci, 25. aprila 1981

Neutolažljivi: mož Karči, sin Feri, oče, sestra Adela z družino ter ostalo sorodstvo

**NEPOZABNA
SREČANJA**

„Človek mu je bil največja vrednota!“

»O tovarišu Titu sem prvič slišala ob koncu meseca maja 1943. leta, ko se je pri nas doma ustavila skupina partizanov, ki je potovala na Dolenjsko. Med njimi je bil tudi legendarni heroj, pozneje tudi komandant narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije, tovariš Tomaž Kveder. Povedal nam je, da potuje v Bosno, kjer se nahaja vrhovni štab partizanske vojske in njen komandant, tovariš Tito. Pozneje so nam kurirji in obveščevalci, ki so prihajali, prinašali tudi razno literaturo in poročila. Tako so nam v zimi 1943—1944 prinesli literaturo, v kateri je bilo objavljeno poročilo o drugem zasedanju AVNOJ, ki ga je vodil tovariš Tito.«

S temi besedami je začela svojo pripoved tovarišica Hela Sreš iz Murske Sobote, udeleženka NOB in sekretarka SKOJ terena Litija, od koder je doma. Iz njene številne družine, saj jih je bilo kar 10 sester in bratov, je odšlo v partizane devet mladih, zavednih Slovencev, ki so se z ramo ob ramo skupno z ostalimi borili proti sovražniku. Med njimi tudi Hela Sreš.

»Sliko tovariša Tita pa sem prvič videla januarja 1944. leta. Prinesli so jo prav tako partizani, ki so prišli iz Dolenjske. Čeprav slike še nikdar pred tem nisem videla, smo obe s sestro, ki smo jo zagledale, vzkliknile — TITO. To je bila slika v črno-beli tehniki, znani portret tovariša Tita na 2. zasedanju AVNOJ, ki so jo izdelal Božidar Jakac. Ta podoba mi je bila vedno živo pred očmi, kadar je beseda nanesla o vrhovnem komandantu Titu, vse dotlej, dokler ga nisem v mesecu maju 1946 tudi rešnično videla«, pravi tovarišica Sreševa, ki je že od decembra 1942 mladinska aktivistka, od 1963 vse do danes je sekretarka občinske zveze prijateljev mladine, pred upokojitvijo pa je delala na medobčinskem zdrav-

stvenem centru za varstvo matere in otroka.

»Bila sem delegatka na 3. kongresu mladine Jugoslavije v Zagrebu, kjer sem v narodni noši vred z ostalimi delegacijami iz naše domovine pozdravila tovariša Tita na ploščadi pred kongresno dvorano. Leta 1969 so mi zaupali odgovorno nalogo, da sem kot članica pred-

sebej pionirji, s katerimi smo za en dan odšli na izlet na Sljeme pri Zagrebu. Skupno je bilo okrog 130-pionirjev s spremljevalci, ki smo zatem odpotovali proti Beogradu.«

Bližalo se je nepozabno in najsrečnejše doživetje, kot poudarja sogovornica. »Noč pred sprejemom smo prebili v Beogradu, pravim prebili, ker nismo mogli zaspati.

lepsi ovaj susret naš«. Na vratih zagledamo našega predsednika, vedrega in nasmeganega, in že je bil med nami. Pionirka Darka iz Mežice mu je cestitala v imenu slovenskih pionirjev in mu izročila v podpis »partizanski dnevnik«. Sedela sem nasproti njega, tako da sem lahko spremljala vsako njegovo kretnjo. Bil je silno navdušen nad potekom in organizacijo takšnih obujan revolucionarnih tradicij in pionirjem naročil, da s temi akcijami tudi v prihodnje nadaljujejo. Zatem se je s pionirji pogovarjal o uspehih v šoli in pri njihovem delu. In že je vstal in odhajal k drugim skupinam. Na to srečanje me še vedno živo spominja skupinska slika, ki smo jo ob tej priložnosti prejeli.«

Nato omeni, da je bilo njeno tretje a bolj bežno srečanje s tovarišem Titom še istega leta ob slovesni otvoritvi mostu bratstva v Gornji Radgoni. Povabili so jo na družabno srečanje z našim predsednikom, ki je potekalo v zdraviliško-turističnem središču Radencih.

»Vsi ti dogodki so bili v mojem življenju nekaj posebnega, kar lahko doživim le ob neposrednem srečanju z našim legendarnim voditeljem in prijateljem vsega naprednega človeštva Josipom Brozom Titom. Tovariš Tito je vse svoje življenje posvetil boju za pravičen red in dobrobit vseh ljudi, kajti za njega je bil človek največja vrednota! Še posebno skrb pa je posvečal naši mladini, zato sem trdno prepričana, da bomo z mladim rodom njegove ideje in izročila tudi zavestno in odgovorno izpolnjevali ter se tako oddolžili njegovemu spominu,« sklene svoje misli tovarišica Hela Sreš, ki so ji pomenila nepozabna srečanja s tovarišem Titom obenem tudi največje priznanje za njeno nesebično in požrtvovalno delo z mladimi, katerim je vseskozi dajala posebno skrb. M. Jerše

SREČANJE S TOVARIŠEM TITOM — Na čelu delegacije slovenskih pionirjev, ki so leta 1969 obiskali tovariša Tita, je bila tudi Hela Sreš — na posnetku tretja z leve v prvi vrsti.

sedstva Zveze prijateljev mladine Slovenije spremlja slovensko delegacijo pionirjev, ki so cestitali tovarišu Titu za njegov 77. rojstni dan. En teden pred tem so bili gostje hrvatske mladine, ki so nam razkazali Zagorje in rojstni kraj našega predsednika Kumrovec. Tako smo si ogledali rojstno hišo in šolo, srečali pa smo se tudi s prvoborci Kumrovca, ki so nam pripovedovali o celotni organizaciji partizanskih enot. Predvsem pa nas je prisrčno pozdravila tamkajšnja mladina, še po-

Preveč je bilo namreč pričakovanih, pa tudi skrb, kako bomo opravili našo nalogo — predati tovarišu Titu raport, o poteku »Kurirčkove pošte« in dati v podpis »Partizanski dnevnik«. Se sedaj se živo spominjam tega velikega dogodka. 25. maja je bil čudovit sončen dan — vsa narava je praznovala in se veselila z nami. Čakali smo na vrtu pred Titovo vilo na Dedinju, saj so nas kot prve določili za sprejem. S pionirji smo peli tovarišu Titu najljubšo pesem »Lepe ti je, lepe ti je Zagorje zeleno a još

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

„Zlati zmaj“ tiskarni

»ZLATI ZMAJ« TISKARNI — V okviru mednarodnega sejma podeljuje poslovno združenje Grafoimpex iz Zagreba za izjemno kvalitete tiske grafičnih del priznanje »Zlati zmaj«. Letos je to visoko priznanje prejela tudi DO Pomurski tisk — TOZD Tiskarna Murska Sobota za natis barvnega prospekta iz programa PINGVIN 1 in 2 Lesne industrije Javor iz Pivke. Priznanje je delavcem soboške tiskarne na skupni seji dosedanega in novoizvoljenega delavskega sveta TOZD Tiskarna podelil direktor Grafoimpexa iz Zagreba Dušan Cekič. To je vsekakor lepo priznanje, hkrati pa tudi spodbuda za še večja prizadevanja za kvaliteto tiskarskih storitev. Tekst: F. Maučec, Foto: A. Abrahám.

PRODOR GORENJE—ELRADA NA TUJE

Zdaj še v Irak, Kuvajt in Nigerijo

Da se proizvodi gornjeradgonskega Gorenje-Elrada čedalje bolj uveljavljajo tudi na tujih tržiščih, zlasti priča nedavno sklenjen obetaven posel z Nigerijo. Gre za sporazum, po katerem bo ta delovna organizacija že utečeno sodelovanje s to neuvrščeno deželno razširila na dolgoročno poslovno-tehnično sodelovanje.

Tako so že pred dnevi poslali v Nigerijo skupino svojih strokovnjakov, ki bodo v tem delu črne celine pomagali pri organiziranju proizvodnje in sestave sprejemnih televizijskih anten, po katerih je tudi od vse večje povpraševanje. Po dogovoru bo Gorenje-Elrad letno pošiljal v to neuvrščeno državo sestavne dele za okrog sto tisoč televizijskih anten v vrednosti milijon dolarjev.

Uspešne poslovne stike je gornjeradgonski proizvajalec anten in kablov, elektronke in elektromehanike navezal tudi z Irakom in Kuvajtom. Tako je z Irakom sklenjen posel za prodajo 4 milijonov metrov antenskih kablov, sto tisoč anten in raznega pribora v višini 1,2 milijona dinarjev. Podobne posle je sklenil s kupci v Kuvajtu, predvsem za prodajo anten in pribora v vrednosti več kot pol milijona dinarjev. (b. ž.)

Ali izvoz za vsako ceno?

V delovni organizaciji Gorenje-Varstroj Lendava so bili dolga leta vajeni, da je tovarna varilne opreme prinašala dohodek, s skrbnim delom in znanjem pa so uspeli prodreti na zahodno tržišče. Te dni pa so zapihali drugačni vetrovi, tovarna se bo, če bo izpolnila plan izvoza, znašla v izgubi, predvidevajo, da bi le-ta ob koncu leta znašala kar 50 milijonov dinarjev. V delovni organizaciji so sledili pozivom republike po povečanem izvozu, tega bi, primerjale z lanskim letom, kar podvojili, toda nekje se je nekaj zataknilo. Ko so predstavniki delovne organizacije o tem informirali izvršni svet skupščine občine Lendava, so med drugim dejali, da bo potrebno najti rešitve, sicer bodo prisiljeni izvoz zmanjšati. Kaj je pravzaprav povzročilo težave, ki ogrožajo tovarno. Cene repromaterialov so skokovito narasle, dobavitelji pa zahtevajo še participacijo za surovine. Tako je denimo samo material za varilni aparat dražji kot zanj iztržijo na tržišču, to pa pomeni, da vsak kos, ki ga izdelajo za izvoz, prinaša izgubo. Dilema, ki se postavlja, je, ali res izvoz za vsako ceno. V delovni organizaciji pravijo, da so pripravljene povečevati izvoz, saj imajo tržišče, toda pod takimi pogoji ne. Ker pa to, kot so dejali na seji izvršnega sveta skupščine občine Lendava, ni le problem Varstroja, bo o njem potrebno razpravljati v republiškem merilu. Dogovorili so se, da bodo skupaj z delovno organizacijo o tem težavnem položaju informirali republiški izvršni svet, najti pa bo potrebno seveda dolgoročneje rešitve, takšno, ko bo izvoz tudi stimuliral. V Gorenju-Varstroju se namreč zavedajo, da so težko prodrli na zahodno tržišče, na njem so se uveljavili, zmanjšanje izvoza pa bi pomenilo tudi izgubo tržišča, to pa bi bil udarec ne le za delovno organizacijo, temveč tudi za slovensko gospodarstvo. Pa še beseda dve o notranjih rezervah: Z enako opremo so pred leti izdelali 30 tisoč varilnih aparatov, danes pa govorijo že o 100 tisoč kosih. Ljudje so dali vse od sebe, s to opremo pa je skorajda nemogoče narediti več. Kaj torej storiti? Začasne rešitve ni, saj bi ta pomenila prenehanje proizvodnje za izvoz, najti bo torej potrebno dolgoročno rešitve, ne le za lendavski Varstroj, saj se je menda v takem in podobnem položaju znašla vsa kovinska in elektropredelovalna industrija.

Jani D.

UTRIP IZ ROPOČE NA GORIČKEM

Ropoča je vas na tistem delu Goriškega, ki mu je akumulacija — Lendavsko jezero — temeljito spremenila podobo. Pokrajina je lepa, vas s 85 hišnimi številkami pa razdeljena na dva bregova. Bolj naseljeni je levi, ki se ponovno deli na dva dela: gornji in spodnji del vasi, v kateri sta kar dva gasilska in vaški dom, trgovine in gostilne pa nobene. To se pri oskrbi vaščanov kar pozna, posebej sedaj, ko je postal bencin tako draga postavka v družinskem proračunu, s kolesom ali peš pa je do bolj založene Cankove in Rogoševca kar daleč. Ropoča je namreč nekako sredi poti, sodi v krajeno skupnost Pertoča, čas pa je tudi tod vse bolj dragocen. Glavna domena vaščanov je živinoreja, od kar je pod vo do okoli 60 hektarjev zemlje, nedomestna v okolici Cankove in Skakovec pa zaradi oddaljenosti ni enakovredna.

Prav zato se lastniki tistih 25 hektarjev še vedno neodkupljene zemlje trdovratno upirajo prodaji, kljub temu da se zavedajo potrebnosti vodnega zajetja, ki je že preprečilo poplave v ravninskem delu Prekmurja, in je tako družbe-

ni interes pomembnejši od zasebnega.

MLADI V ROPOČI

Čeprav je mladih v tej, kot tudi v ostalih goriških vaseh, vedno manj, saj se po končanem šolanju selijo v večja naselja ali pa so na sezonskem delu v sosednji Avstriji, je njihovo prisotnost v Ropoči močno čutili. Med njimi sta aktivnejša Majda Haužar in Štefan Flisar. Majda je dijakinja, Štefan pa zaposlen v rogaškem obratu tovarne LIV iz Postojne. Oba, kakor tudi ostalih trideset mladincev, je močno vznemirjal neuspeh zadnjega praznovanja dneva žena, na katerem je prišlo do incidenta zaradi nesporazuma okoli praznovanja, ki so ga mladi organizirali s sodelovanjem vaše skupnosti, udeležili pa so se ga v glavnem vsi vaščani. Večina (dolnji del vasi) ga je želela proslaviti v vaškem domu, nekaj posameznikov iz gornjega dela Ropoče pa je vztrajalo pri tem, da bi ga slavili v gasilskem domu. Ker je vsemu skupaj botroval še alkohol, se je slavlje neslavnostno končalo. Mladi med organizatorji vztrajajo,

Ropoča šteje 85 hišnih števil, vendar je obljubljenih domačij in gospodarjev na njih le nekaj čez 50. Vas tako doživlja usodo mnogih na Goričkem, ki izumirajo, saj se mladi selijo v večje kraje, starejši pa ne morejo opraviti vsega potrebnega dela na kmetijah, čeprav znajo še tako poprijeti za delo.

da se dogodek zabeleži, in tako vpliva, da ne bi v bodoče prihajalo do podobnih.

Strpnejši je Janez Bertalanč, predsednik krajevne skupnosti Pertoča, ki živi v Ropoči. Njegova domačija je pravcata farma — usmerjena kmetija — na kateri gojijo pitane bikke. Koliko glav jih je, gospodar ni povedal, zato pa je poudaril, da za vso množico živali skrbita v glavnem sama z ženo. Vseh skupaj pa jih je pri hiši sedem, med njimi dva živahna otroka — fanta in stari starši.

Neljubemu dogodku Janez Bertalanč ni namenjal posebne pozornosti. Le zamahnil je z roko, kot da bi hotel reči, da ni vredno besede, zato pa se je raje razgovoril o razvoju vasi, v kateri živi.

ZIVLJENJE NA VASI

Tako kot Bertalančeva, je v Ropoči še nekaj usmerjenih kmetij, kjer gojijo pitance, prašičke ali mlada goveda. Onstran brega Lendavskega jezera so to Šadlovi, velika kmetija je pa tudi Mencigerjeva, katere gospodar je na sezonskem delu v Avstriji, tako da imajo domače ženske skozi ves teden polne roke dela, ob sobotah in nede-

ljah pa se pozna še moška roka pri hiši.

Anton Kosednar in Alojz Flegar sta se lotila vzgajanja sadik, nasploh pa je sodelovanje kmetov s temeljno združeno organizacijo Cankova, v katero so vključeni, tesno, pa najsi gre za nabavo potrebnih krmil ali v času pomladne setve prepotrebnih umetnih gnojil, pri katerih je bilo letos občutno pomanjkanje.

Predsednik vaškega odbora Ropoče je Jožef Bonifart, najpomembnejše pridobitve na vasi pa so v zadnjih letih poleg gasilskega in vaškega doma tudi ceste. Razširili so jih v dolžini sedmih kilometrov, zdaj pa jih je potrebno tudi gramozirati. Problematična sta oskrba in dostop do drugega brega jezera, do katerega so ceste sicer naredili lani, vendar ne tako kot so obljubili. Cesta je še vedno brez obljubljenega navora in ji v času naraslih voda preti nevarnost poplavl, in zato odrezanost tistih vaščanov, ki živijo tostran akumulacije. Vendar je ob njej, kljub negotovanju nekaterih, življenje prav prijetno tudi v Ropoči.

Brigita Bavčar
Foto: Štefan Celec

Pogled na gornji del vasi s kapelo priča, da tudi tod rastejo hiše kot gobe po dežju. Novogradnje največkrat izrinejo stare domačije značilnih oblik in s slamo krita ostrešja so redka. Le ceste so težko prevozne, kajti prav na pomlad jih močno razrijejo traktorji in vozilom z nizkim podvozjem se slabo piše.